

**UCHWAŁA NR XIII/83/2019
RADY GMINY RUDNIK**

z dnia 30 września 2019 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Rudnik**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.) oraz w związku z uchwałą Nr XXXII/144/2017 Rady Gminy Rudnik z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudnik, **Rada Gminy Rudnik uchwala, co następuje:**

§ 1.

1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik, przyjętej Uchwałą Nr XXIV/83/2012 Rady Gminy Rudnik z dnia 22 listopada 2012 r.
2. Integralną częścią uchwały są:
 - 1) część tekstowa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik zawierająca uwarunkowania rozwoju gminy i ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego - politykę przestrzenną gminy, stanowiąca załącznik Nr 1,
 - 2) rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik - kierunki rozwoju przestrzennego, sporządzony na mapie w skali 1:10 000, stanowiący załącznik Nr 2,
 - 3) rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, sporządzony na mapie w skali 1:10 000, stanowiący załącznik Nr 3,
 - 4) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik, stanowiące załącznik Nr 4.

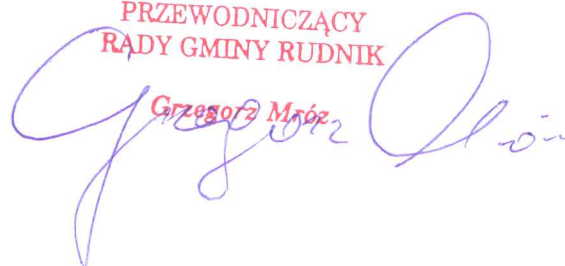
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rudnik.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY RUDNIK
Grzegorz Młóć

**ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY RUDNIK**

**Załącznik Nr 1 do
uchwały Nr XIII/83/2019
Rady Gminy Rudnik
z dnia 30 września 2019 r.**

Rudnik 2019

WYKONAWCA:

e-GIS Pracownia Urbanistyczno-Projektowa Sp. z o.o.

ul. Sanocka 24/33, 93-038 Łódź

email. egis.lodz@gmail.com

tel. +48 663-322-405

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	9
1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RUDNIK JAKO ELEMENT SYSTEMU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	9
1.1. Studium jako element krajowego i regionalnego systemu planowania przestrzennego	9
1.2. Studium jako element lokalnego systemu planowania	10
2. CELE ROZWOJU	13
II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	14
1. WYTYCZNE Z „PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO” DOTYCZĄCE GMINY RUDNIK	14
2. GMINA RUDNIK W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007-2020	15
III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	17
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	17
1.1. Podstawowe informacje o gminie	17
1.2. Dotychczasowa struktura przestrzenna	18
1.3. Obszary otwarte	20
1.4. Uzbrojenie terenów	20
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	22
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	23
3.1. Położenie fizyczno-geograficzne	23
3.2. Budowa geologiczna	24
3.3. Zasoby surowcowe	25
3.4. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne	25
3.4.1. Wody podziemne	25
3.4.2. Wody powierzchniowe	29
3.4.3. Zagrożenie powodziowe	31
3.5. Warunki klimatu lokalnego	31
3.6. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna	32
3.7. Szata roślinna i lasy	33
3.7.1. Szata roślinna	33

3.7.2. Lasy	35
3.8. Uwarunkowania ekologiczne	35
3.8.1. Stan powietrza atmosferycznego	35
3.8.2 Stan czystości wód powierzchniowych	37
3.8.3. Stan czystości wód podziemnych	40
3.8.4. Zagrożenie środowiska przez odpady	41
3.8.5. Zagrożenia środowiska przez hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	42
3.8.6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	42
3.9. Ochrona przyrody	44
3.9.1. Obszar Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040	44
3.9.2. Pomniki przyrody	45
3.10. Uwarunkowania przestrzenne związane z możliwościami turystycznego wykorzystania obszaru gminy	46
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	47
4.1. Rys historyczny	47
4.2. Krajobraz kulturowy	47
4.3. Zasoby ochrony konserwatorskiej	48
4.3.1. Obiekty objęte ochroną	48
4.3.2. Stanowiska archeologiczne	49
5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ OKREŚLONE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANICE KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	49
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ZDROWIA	49
6.1. Szkolnictwo	49
6.2. Zasoby kulturowe	50
6.3. Stowarzyszenia	50
6.4. Ochrona zdrowia	50
6.5. Sport i turystyka	51
6.6. Pozostałe instytucje	51
6.7. Działalność gospodarcza, bezrobocie	51
6.8. Ekologiczne przesłanki dalszego rozwoju działalności gospodarczej w gminie	52
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY RUDNIK	53
7.1 Analiza ekonomiczna	53
7.2 Analiza środowiskowa	55
7.3. Analiza społeczna	56
7.3.1. Liczba ludności i jej zmiany	56
7.3.2. Warunki mieszkaniowe	59
7.4. Prognoza demograficzna	62
8. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	65
8.1. Bilans terenów budowlanych	65
8.2. Zapotrzebowanie na nową zabudowę	65
8.3. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkaniowej	65

8.4. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej	66
8.5. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjno-usługowej	67
8.6. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usług turystyki	67
8.7. Chłonność obszarów	68
8.8. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy (sumy chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonności obszarów poza w pełni wykształconą zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w granicach jednostki osadniczej, przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę)	70
8.9 Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy	73
8.10 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	73
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU WŁASNOŚCI TERENÓW	74
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	74
10.1. Zagrożenie powodziowe	74
10.2. Zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych	75
10.3. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego	75
11. UWARUNKOWANIA WNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	75
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹRÓDŁ KOPALIN, WYZNACZONYCH TERENÓW GÓRNICZYCH ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	75
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	76
13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu komunikacji	76
13.2. Zaopatrzenie w wodę	79
13.3. Gospodarka ściekowa	80
13.4. Zaopatrzenie w gaz	81
13.5. Elektroenergetyka	81
13.6. Zaopatrzenie w ciepło	82
13.7. Uwarunkowania wynikające z diagnozy telekomunikacji i łączności publicznej	83
13.8. Gospodarka odpadami	83
IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	83
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	83
2. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM	84

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	84
3.1. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji mieszkaniowej	86
3.2. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji usługowych	89
3.3. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji produkcyjnych	90
3.4. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji turystycznych i rekreacyjnych	91
3.5. Tereny wyłączone spod zabudowy i o ograniczonych możliwościach zabudowy dla których nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych	92
4. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY PRZYRODY NA OBSZARACH PRAWNIE CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	97
4.1. Obszar Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040	97
4.2. Pomniki Przyrody	97
5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW	98
5.1. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	98
5.2. Ochrona zasobów glebowych	99
5.3. Ochrona powietrza	99
5.4. Ochrona klimatu akustycznego	100
5.5. Ochrona zieleni urządzonej i zadrzewień	100
5.6. Ochrona lasów	100
5.7. Obszary występowania surowców mineralnych chronionych przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem	101
6. STREFY UZDROWISKOWE	101
7. KRAJOBRAZ KULTUROWY	101
8. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	102
8.1. Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego:	102
8.2. Dla obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków	102
8.3. Dla parków i cmentarzy, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków	103
8.4. Dla stanowisk archeologicznych, zewidencjonowanych podczas badań archeologicznych przeprowadzonych metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków	103
9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	103
9.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej	103
9.2. Drogi Wojewódzkie	104
9.3. Drogi Powiatowe	105
9.4. Drogi Gminne	105
9.5. Komunikacja rowerowa i piesza	105
9.7. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego	106
9.7.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę	106

9.7.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych	106
9.7.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych	107
9.7.4. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenie w ciepło i gaz	107
9.7.5. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną	109
9.7.6. Kierunki rozwoju i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	111
9.7.7. Kierunki rozwoju telekomunikacji	111
10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	111
11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	112
12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	112
13. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	112
14. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	113
15. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	113
16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY	113
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	113
18. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	114
19. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	114
20. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (W TYM O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW), A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.	115
V. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST.1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 2 USTAWY	115

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM	116
VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	116
VIII. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	117

I. WPROWADZENIE

Obecną wersję Studium opracowano na podstawie poprzedniej edycji przyjętej uchwałą Rady Gminy w Rudniku Nr XXIV/83/2012 z dnia 22 listopada 2012 r. Pierwotna wersja studium (Uchwała Rady Gminy Rudnik Nr XLI/182/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r.) była opracowana według nieaktualnej na dzień dzisiejszy ustawy o planowaniu przestrzennym z 7 lipca 1994 r., wg której ranga studium była inna.

Wstępne analizy (zarówno stanu prawnego, aktualnych uwarunkowań, potrzeb rozwoju) wykazały konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian merytorycznych, tamtego dokumentu. Opracowując niniejsze studium uznano, że zmiany nie mogą dotyczyć poszczególnych ustaleń. Mają one równocześnie uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. jak i rozporządzeniu w sprawie zakresu projektu studium w części tekstowej i graficznej. Konsekwencją tego było opracowanie jednolitego tekstu i rysunków studium mających ujednoliczoną formę, ale w rzeczywistości stanowiącego nowe opracowanie, w którym wykorzystano część zapisów ze studium z 2002 r., zmienionego uchwałami:

- 1) Nr XIX/73/2008 Rady Gminy Rudnik z dnia 30 maja 2008 r.,
- 2) Nr XXXIX/181/2010 Rady Gminy Rudnik z dnia 31 sierpnia 2010 r.,
- 3) Nr XXIV/83/2012 Rady Gminy Rudnik z dnia 22 listopada 2012 r.

1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RUDNIK JAKO ELEMENT SYSTEMU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1.1. Studium jako element krajowego i regionalnego systemu planowania przestrzennego

Potrzeba koordynacji działań w zarządzaniu gospodarką przestrzenną zarówno na poziomie lokalnym jak i ponadlokalnym wymaga uściślenia roli poszczególnych elementów krajowego systemu planowania przestrzennego i ich wzajemnych powiązań.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik ma obowiązek uwzględnienia zasad określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, uwzględnienia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego oraz strategii rozwoju gminy.

Od treści zarówno strategii jak i polityki krajowej i wojewódzkiej samorząd oczekiwać powinien informacji umożliwiających określenie zewnętrznych uwarunkowań rozwoju danej gminy.

Uwarunkowania te, szczególnie w przypadku, gdy planowane są ponadlokalne inwestycje publiczne, będą miały często decydujące znaczenie dla rozwoju gminy.

1.2. Studium jako element lokalnego systemu planowania

Studium jest wymagane ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. i ma służyć określeniu polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Sporządza je Wójt Gminy Rudnik, a uchwała Rada Gminy Rudnik. Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz ustalania lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ustalenia tego dokumentu jakkolwiek obowiązują zarówno Radę Gminy, Wójta, jak i organy i jednostki podlegające Radzie, nie mają jednak mocy obowiązującej w stosunku do podmiotów samodzielnie gospodarujących na obszarze gminy. Ustalenia Studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- 1) nie jest aktem prawa miejscowego;
- 2) jest elementem lokalnego systemu planowania strategicznego, w którym następuje
- 3) konkretyzacja przestrzenna celów sformułowanych w strategii rozwoju gminy;
- 4) jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążąc organy i jednostki samorządu lokalnego oraz organy, które je uzgodniły i zaopiniowały.

Prace planistyczne nad Studium mają charakter ciągły, a aktualność jego zapisów podlega okresowej ocenie przeprowadzanej co najmniej raz w kadencji samorządu.

Zgodnie z wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w Studium uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 6) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 7) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 8) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniając w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,

- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 9) stanu prawnego gruntów;
 - 10) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
 - 11) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
 - 12) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
 - 13) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
 - 14) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
 - 15) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
 - 16) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zgodnie z zapisem ustawy w Studium określono w szczególności:

- 1) uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:
 - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
 - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;

- 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 11) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 12) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.);
- 13) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 14) obszary zdegradowane
- 15) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 16) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.
- 17) rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
- 18) inne obszary problemowe, wynikające z uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie Rudnik;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ma służyć w zarządzaniu rozwojem gminy, w celu maksymalnego wykorzystania instrumentów gospodarki przestrzennej dla realizacji celów społeczno-gospodarczych. Jest dokumentem określającym zarys polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniający uwarunkowania (czyli czynniki i ograniczenia) rozwoju przestrzennego.

Do dokumentów określających politykę władz gminy zalicza się ponadto Strategię Rozwoju Gminy Rudnik, Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Rudnik. Stanowią one wraz ze studium pierwszy poziom szeroko pojętego planowania w gminie.

Drugi poziom systemu planowania w gminie tworzą opracowania o charakterze operacyjnym, a wśród nich mogą znaleźć się między innymi: Program Ochrony Środowiska, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Lokalny Program Rewitalizacji itp.

Na trzecim poziomie lokalnego systemu planowania znajdują się akty i opracowania o charakterze regulacyjnym, takie jak plany miejscowe, decyzje administracyjne (decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę), które pośrednio lub bezpośrednio służą realizacji celów rozwoju i działań określonych w ww. dokumentach o charakterze politycznym i operacyjnym.

Studium jako dokument przyjmowany uchwałą Rady Gminy podlega nadzorowi Wojewody, co do zgodności z prawem.

2. CELE ROZWOJU

Zostały one sformułowane w Strategii Rozwoju Gminy Rudnik na lata 2015-2023. wyodrębniono następujące cele strategiczne oraz operacyjne realizowane w wyniku osiągnięcia celów operacyjnych, stanowiących niższy poziom planowania strategicznego:

- 1) Nowoczesna infrastruktura, w tym:
 - a) Budowa i modernizacja dróg, w tym poprawa nawierzchni dróg gminnych oraz utworzenie ścieżek rowerowych, rozbudowa sieci chodników i oświetlenia ulicznego;
 - b) Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
 - c) Rewitalizacja centrów miejscowości, ochrona zabytków i obszarów cennych przyrodniczo;
 - d) Termomodernizacja budynków i wykorzystanie zasobów odnawialnych źródeł energii;
 - e) Nowoczesna infrastruktura sportowa, społeczna, rekreacyjna, infrastruktura kultury i PPOŻ.

- 2) Rozwój lokalnej gospodarki, w tym:
 - a) nowoczesna biogospodarka, w tym w szczególności rolnictwo i przetwórstwo rolno- spożywcze;
 - b) współpraca z innymi samorządami, przedsiębiorcami i światem nauki;
 - c) infrastruktura turystyczna wykorzystująca lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe służąca mieszkańcom i turystom;
 - d) rozwój turystyki i agroturystyki;
 - e) dostosowana do potrzeb infrastruktura gospodarcza;
 - f) marketing terytorialny.

- 3) Poprawa jakości życia w Gminie Rudnik, w tym:
 - a) rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego;
 - b) podniesienie poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców;
 - c) diagnoza i rozwiązywanie problemów społecznych;
 - d) wyższa jakość usług publicznych;
 - e) zachowanie i waloryzacja zasobów przyrodniczych;
 - f) ochrona zdrowia i opieka nad osobami starszymi;
 - g) lepsza komunikacja społeczna i wzrost partycypacji społecznej.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. WYTYCZNE Z „PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO” DOTYCZĄCE GMINY RUDNIK

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego sporządzony i przyjęty przez Sejmik Województwa Lubelskiego w 2015 r. poprzez przyjęcie uchwały Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r..

Wskazano w nim w ramach rekomendacji dla podmiotów realizujących politykę przestrzenną w regionie, w tym dla obszaru gminy Rudnik w sposób bezpośredni bądź pośredni następujące założenia:

- 1) W ramach kształtowania i utrwalania tożsamości regionalnej oraz turystycznego wykorzystania potencjału kulturowego wskazano pasma kulturowe, traktowane jako wieloprzestrzenne struktury wyznaczone na obszarach koncentracji potencjału kulturowego pozwalającego na ukierunkowanie rozwoju turystyki i zintegrowany rozwój infrastruktury turystycznej tj. pasmo Jana III Sobieskiego, obejmujące gminę Rudnik, która posiada dziedzictwo związane z patronem;
- 2) Uwzględnienie istniejących i projektowanych elementów infrastruktury drogowej dla których ustalono docelowy układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych na obszarze województwa lubelskiego w układzie ponadlokalnym - drogi powiatowe przebiegające przez gminę o numerach:
 - a) 3107L Równianki –Rudnik – Maszów – Staw Noakowski;
 - b) 3110L Chorupnik – Rudnik – Mościska;
- 3) Utrzymanie lub dostosowanie parametrów technicznych drogi wojewódzkiej w klasie: Z – zbiorcza o nr 837 Piaski – Żółkiewka – Nielisz – Sitaniec;
- 4) Budowa stacji 110/15 kV w gminie Rudnik, jako kluczowe zamierzenie inwestycyjne wpływające na poprawę funkcjonowania układu podstawowych powiązań elektroenergetycznych na obszarze województwa lubelskiego;
- 5) Budowa i rozbudowa zbiorowych systemów kanalizacyjnych, ze względu na szczególnie niski wskaźnik skanalizowania (gminy wiejskie gdzie z kanalizacji zbiorowej korzysta mniej niż 16%);
- 6) Obszar o najlepszych warunkach usłonecznienia (o potencjalnej energii użytecznej powyżej 950 kWh/rok);
- 7) Obszar proponowany do rozwoju energetyki wiatrowej;
- 8) Projektowana sieć gazowa wysokiego ciśnienia;
- 9) Obszar centralny wyżynny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (poza planem gmina priorytetowa w zakresie dolesień wg Krajowego Programu Zwiększania Lesistości);
- 10) Tereny zagrożone erozją, wskazane do działań fitomelioracyjnych w tym mokradła stałe i okresowe wskazane do działań stabilizacyjnych,
- 11) Gmina Rudnik została zaliczona do obszarów funkcjonalnych o znaczeniu:
 - a) ponadregionalnym – obszar wiejski wymagający wsparcia procesów rozwojowych dla którego określono następujące zasady i cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:
 - dostosowywanie zagospodarowania do warunków zmniejszającego się zaludnienia,

- wzmocnianie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,
 - stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystywaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce
- b) regionalnym – obszar funkcjonalny rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej), dla którego określono następujące zasady i warunki zagospodarowania przestrzennego:
- utrzymanie w użytkowaniu rolniczym gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej,
 - utrzymanie trwałych użytków zielonych dla przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych,
 - przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych,
 - wzbogacanie przyrodnicze agroekosystemów poprzez fitomelioracje,
 - dostosowanie struktury agrarnej do potrzeb wysokotowarowego rolnictwa,
 - aktywna ochrona walorów krajobrazu kulturowego i dbałość o jakość przestrzenną zagospodarowania.

W związku z powyższym wiodące kierunki zagospodarowania związane będą z:

- produkcją roślinną,
- rozwojem bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwojem agroturystyki jako formy wzbogacenia funkcjonalnego obszarów wiejskich
- rozwojem infrastruktury turystycznej (głównie szlaków turystycznych),
- produkcją zdrowej żywności,
- rozwojem infrastruktury technicznej i transportowej.

2. GMINA RUDNIK W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007-2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta przez Sejmik Województwa Lubelskiego *Uchwałą Nr XXXIV/559/2013 z dnia 24 czerwca 2013 r.* Poniżej przedstawiono sformułowane w niej następujące cele strategiczne realizowane dzięki osiągnięciu celów operacyjnych:

- 1) Wzmocnianie urbanizacji regionu poprzez:
 - a) rozwijanie funkcji metropolitalnych Lublina;
 - b) wspieranie ponadlokalnych funkcji miast;
 - c) poprawa skomunikowania Lublina z obszarami metropolitalnymi polski i zagranicy;
- 2) Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich m.in.
 - a) poprawa warunków dla wzrostu konkurencyjności i towarowości gospodarstw;
 - b) rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego;
 - c) wzmocnienie doradztwa rolniczego oraz promowanie i wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi;
 - d) wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich;

- e) wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę transportową, komunalną i energetyczną;
- 3) Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu poprzez:
 - a) wspieranie najbardziej perspektywicznych kierunków badań i komercjalizacji ich wyników;
 - b) wspieranie kierunków kształcenia na poziomie wyższym szczególnie istotnych dla przyszłego rynku pracy regionu oraz mających unikatowe znaczenie w skali ponadregionalnej;
 - c) stworzenie systemu wsparcia naukowego, eksperckiego i wdrożeniowego na rzecz rozwoju wybranych sektorów gospodarki;
 - d) rozwijanie systemu kształcenia dostosowanego do specyfiki regionu;
 - e) wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw;
 - f) rozwój społeczeństwa informacyjnego;
- 4) Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu w tym m.in.:
 - a) poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu;
 - b) wspieranie włączenia społecznego;
 - c) wzmacnianie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi współpracy wewnątrzregionalnej;
 - d) przełamywanie niekorzystnych efektów przygranicznego położenia regionu;
 - e) racjonalne i efektywne wykorzystywanie zasobów przyrody dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjnych, przy zachowaniu i ochronie walorów środowiska przyrodniczego.

W ramach ww. Strategii wyodrębniono **Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)** stanowiące przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych zidentyfikowanych na obszarze województwa lubelskiego. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Wyznaczenie OSI wynika z idei koncentracji interwencji na określonym terytorium.

W wyniku przeprowadzonych prac i analiz nad opracowaniem gmina Rudnik została zaliczona do **Obszarów Strategicznej Interwencji: Nowoczesna Wieś**, jako część obszarów intensywnej produkcji rolniczej, o najwyższej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (udział gleb najwyższych klas bonitacyjnych). Charakteryzująca się wysoce zróżnicowanym stanem zainwestowania i zagospodarowania przestrzeni rolniczej z enklawami zaawansowanych specjalizacji wysokotowarowej produkcji rolnej oraz drobnotowarowej i niedoinwestowanej gospodarki rolnej.

Gminy zaliczone do ww. grupy stanowią ponadto obszary rozwoju intensywnej produkcji rolniczej charakteryzujące się koncentracją zwartych arealów gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności i roślin przemysłowych oraz szczególnie przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego, a także koncentracją zakładów branży zbożowo-młynarskiej, cukrowej, tytoniowej, piwowarskiej, gorzelniczej, piekarniczo-cukierniczej, owocowo-warzywnej, zielarskiej oraz mięsnej.

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

1.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Rudnik jest gminą o charakterze wiejskim położoną w południowej części województwa lubelskiego, w zachodniej części powiatu krasnostawskiego, pomiędzy miastem wojewódzkim Lublinem a Zamościem.

Od strony południowej graniczy z gminą: Turobin, Sułów, od północy z gminą Gorzków, od zachodu z gminą Żółkiewka, a od wschodu z gminą Izbica oraz Nielisz. Od miasta wojewódzkiego Lublina siedzibę gminy – Rudnik dzieli odległość ok. 60 km.

Powierzchnia gminy wynosi ok. 89 km². Stanowi to 0,35% powierzchni województwa lubelskiego i 8,34% powierzchni powiatu krasnostawskiego.

Obszar gminy wg. Banku Danych Lokalnych w 2017 r. zamieszkiwały 3 034 osoby. Liczba ludności Gminy Rudnik stanowi ok. 4,70% liczby ludności powiatu krasnostawskiego i 0,14% liczby ludności województwa lubelskiego. Gęstość zaludnienia w gminie to 34 mieszk./km². Według Urzędu Statystycznego, strukturę terytorialną gminy stanowi 21 miejscowości tworzących 15 sołectw.

Tabela 1.1. Podział administracyjny gminy Rudnik

Lp.	Sołectwo	Wsie wchodzące w skład sołectwa	Obręb geodezyjny (nazwa)	Powierzchnia obrębu geodezyjnego
1.	Bzowiec	Bzowiec	Bzowiec	15,56 km ²
2.	Joanin	Joanin	Joanin	2,35 km ²
3.	Kaszuby	Kaszuby	Kaszuby	3,26 km ²
4.	Majdan Łuczycki	Majdan Łuczycki	Majdan Łuczycki	1,14 km ²
		Majdan Borowski II	Majdan Borowski II	0,80 km ²
5.	Majdan Borowski I	Majdan Borowski I	Majdan Borowski I	2,19 km ²
6.	Majdan Kobyłański	Majdan Kobyłański	Majdan Kobyłański	2,76 km ²
		Majdan Średni		
7.	Maszów	Maszów	Maszów	8,05 km ²
		Maszów Dolny		
		Maszów Górny		

8.	Mościska	Mościska	Mościska	7,70 km ²
		Mościska Kolonia		
9.	Płonka	Płonka	Płonka	12,05 km ²
		Płonka Kolonia		
10.	Płonka Poleśna	Płonka Poleśna	Płonka Poleśna	1,98 km ²
11.	Równianki	Równianki	Równianki	4,78 km ²
		Międzylas		
12.	Rudnik	Rudnik	Rudnik	10,03 km ²
		Rudnik -Romanówek		
13.	Suche Lipie	Suche Lipie	Suche Lipie	5,46 km ²
14.	Suszeń	Suszeń	Suszeń	3,85 km ²
		Potasznia		
15.	Wierzbica	Wierzbica	Wierzbica	6,57 km ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rudnik oraz PODGIK w Krasnymstawie.

1.2. Dotychczasowa struktura przestrzenna

Gmina Rudnik jest gminą wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenia pod poszczególne funkcje. Istniejące zagospodarowanie przestrzenne jest jednym z najistotniejszych czynników rzutujących na sformułowanie zasad przestrzennego rozwoju gminy.

Struktura przestrzenna gminy Rudnik jest stosunkowo prosta: wyżynny obszar gminy przecinają trzy względnie proste doliny rzek i cieków wodnych: Łętowni, Werbki, Rakówki. Rzeki te i ciek - dopływy Wieprza - a wraz z nimi doliny są usytuowane w niemal równych odstępach od siebie, równolegle na kierunku NW - SE tworząc „pasową” strukturę gminy.

Doliny, w większości łąkowe, prowadzą od stuleci szlaki komunikacyjne, drogi, a na swoich obrzeżach od czasów prehistorycznych (o czym świadczą stanowiska archeologiczne) koncentruje się osadnictwo. I tak:

- 1) wzdłuż doliny Łętowni biegnie droga do Turobina i towarzysząca jej wieś Bzowiec;
- 2) wzdłuż doliny Werbki – droga, obecnie wojewódzka (nr 837) do Zamościa i Piask i (i Lublina) oraz stare wsie: Wierzbica, Mościska i Płonka;
- 3) wzdłuż doliny Rakówki - również droga (odnoga drogi wojewódzkiej jw.) i miejscowość Rudnik - siedziba Urzędu Gminy oraz wsie: Maszów, Joanin, Suche Lipie;
- 4) wzdłuż czwartej - suchej doliny - droga lokalna i grupa wsi Majdan (osadnictwo względnie najmlodsze).

Ten prosty układ osadniczy składający się z czterech równoległych pasów jest powiązany w części północnej drogą powiatową przez Rudnik do Gorzkowa i Krasnegostawu oraz podobną drogą, z Płonki do Nowej Wsi, na południu. Jest wiele relacji - ekonomicznych, ekologicznych, społecznych, które wskazują na zasadność utrzymania, czy kontynuacji tej historycznej struktury osadniczej gminy na przyszłość. Jest ona odpowiednia zarówno dla programowanego rozwoju rolnictwa, jak i turystyki.

Rejon gminy cechuje bardzo niski stopień urbanizacji. Osadnictwo gminy opiera się na zabudowie wiejskiej. Wsie cechują się znacznym stopniem skupienia zabudowy i ciągną się pasmami równolegle do dolin rzecznych. W efekcie duże przestrzenie na wysoczyznach i ich stokach mają charakter rozległych terenów otwartych.

Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich miejscowościach na terenie gminy Rudnik i związana jest bezpośrednio z gospodarstwami rolnymi. Składa się z budynków mieszkalnych i w zależności od profilu gospodarstwa budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), oraz gospodarczych (garaży, składów itp.).

Ze względu na wiejski charakter gminy zabudowa mieszkaniowa występuje głównie jako element zintegrowany zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych. Jednocześnie coraz częściej pojawiają się jednorodzinne, wolnostojące budynki mieszkalne, niezwiązane z prowadzeniem gospodarstwa. Budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne rozwija się najsilniej w miejscowości Rudnik.

Funkcja usługowa wykazuje koncentrację na terenie miejscowości gminnej jako ośrodka obsługi ludności i rolnictwa średniego zasięgu dla całego obszaru gminy. W Rudniku zlokalizowane są obiekty handlowe zajmujące się handlem artykułami spożywczymi i przemysłowymi, małą gastronomią, oddział banku oraz podmioty gospodarcze zajmujące się świadczeniem usług takich jak: fryzjerstwo, usługi kosmetyczne itp.. W pozostałych miejscowościach występują nieliczne punkty handlowe i usługowe, głównie sklepy spożywczo-przemysłowe. Analiza rozmieszczenia obiektów usługowych na obszarze gminy pozwala stwierdzić, że obecne potrzeby jej mieszkańców w tym zakresie są zaspokojone. Rozwój zabudowy mieszkaniowej musi jednak pociągać za sobą równomierny wzrost zainwestowania funkcją usługową.

Gmina Rudnik nie posiada rozbudowanego zaplecza produkcyjnego. W 2014 roku na terenie gminy funkcjonowało 5 przedsiębiorstw zaliczanych do grupy przetwórstwa przemysłowego i 12 związanych z budownictwem. Są to zakłady małe, zatrudniające właściciela i ewentualnie kilku pracowników. Obecnie na terenie gminy nie występują zakłady przemysłowe, co powoduje brak uciążliwości dla otoczenia.

Obszary otwarte czyli: pola uprawne, lasy, łąki, zadrzewienia, nieużytki, wody otwarte itp. zajmują przeważającą część terenu gminy. Większość z nich pełni istotną rolę produkcyjną, stanowiąc podstawę funkcjonowania rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, hodowli. Jednocześnie obszary otwarte pełnią coraz bardziej dostrzeganą i docenianą rolę pozaprodukcyjną związaną z tworzeniem bazy przyrodniczej gminy i walorów krajobrazu. Walory te coraz częściej mają już swój wymiar promocyjny i ekonomiczny jako potencjalne środowisko rozwoju nowych funkcji, jak na przykład usługi turystyczne.

1.3. Obszary otwarte

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu oraz doliny rzek, w tym największej - Łętowni mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w gminie. Największą powierzchnię zajmują grunty orne oraz łąki. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez parki, skwery, cmentarze, sady oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne wpływając na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy. Kształtują ponadto układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

Lesistość gminy jest bardzo niska i wynosiła w 2016 r. 9,2% powierzchni gminy, a skupiska leśne są małe oraz rozdrobnione. Gmina charakteryzuje się niedoborem terenów leśnych. Około 2/3 lasów należy do właścicieli prywatnych, 1/3 jest własnością Lasów Państwowych. Do większych lasów należą: Las Królewski, lasy k. Płonki Poleśnej i k. Suszyna, Las Pleszyńskiego, las koło Majdanów. Ponadto występują drobne, rozczłonkowane laski lub zadrzewienia w wąwozach i w dolinach rzeczek (łęgi i olszynki).

Użytki rolne mają największy udział w powierzchni gminy Rudnik. Stanowią one 77,0% powierzchni gminy i zajmują powierzchnię 6804 ha.

Pierwszorzędnym uwarunkowaniem rolnictwa w rejonie gminy jest bardzo dobra i dobra jakość gleb. Urodzajne, w przewadze lessowe gleby i dość korzystne warunki agroklimatyczne sprzyjają kontynuacji i rozwojowi tradycyjnego zajęcia mieszkańców gminy jakim od wieków jest rolnictwo i produkcja żywności o najwyższych parametrach jakościowych.

Poza standardowym w gminie kierunkiem upraw zbożowo-przemysłowych, występują korzystne warunki do rozwoju sadownictwa ze śmielszym wykorzystaniem do tego celu ciepłych południowych stoków (szczególnie rejon Maszowa, Suszenia, Majdanu Kobyłańskiego). Dalsze możliwości rozwojowe obejmują: szeroko pojęte warzywnictwo, zielarstwo, rośliny oleiste.

Rolnictwo jest i pozostanie - ze względu na wyjątkowo sprzyjające warunki - podstawowym kierunkiem rozwoju gminy. W zasadzie na całym obszarze gminy może i powinno się rozwijać przede wszystkim rolnictwo, w tym na płaskowyżach głównie - uprawy polowe, w dolinach głównie - hodowla.

W północno-wschodniej części gminy występuje jedno udokumentowane złożo kopalin surowców ilastych ceramiki budowlanej o niewielkiej powierzchni, z którego wydobycie zostało zaniechane.

1.4. Uzbrojenie terenów

W granicach gminy niemal wszystkie tereny pełniące funkcje mieszkaniowe i usługowe, pozostają w zasięgu sieci wodociągowej z systemu lokalnych wodociągów wiejskich. Poziom zaspokojenia potrzeb jest oceniany pod względem ilościowym, jako wystarczający. Stan zwodociągowania obszaru gminy wynosi 99,59%. Pozostałe gospodarstwa korzystają ze studni kopalnych oraz ze studni głębinowych. Przyczyną takiego stanu rzeczy są głównie względy ekonomiczne, a dotyczy to przede wszystkim gospodarstw położonych na peryferiach.

Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry. Niezbędna jest modernizacja istniejących już ujęć wody i stacji wodociągowych (np. wymiana instalacji pompowni i hydroforni).

Utrudnieniem dla rozwoju sieci w gminie może być duże rozproszenie zabudowy, które podraża rozbudowę i utrzymanie sieci.

Stan gospodarki ściekowej w gminie Rudnik jest jeszcze mało zadawalający. Wobec znacznego niedoinwestowania rozwoju kanalizacji sieciowej, odprowadzanie ścieków sanitarnych realizowane jest w systemach indywidualnych, których uciążliwość jest tym większa im silniejszy jest stopień zurbanizowania terenu. Sieć kanalizacyjna znajduje się jedynie na obszarze sołectwa Rudnik. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 0,8 km. Na terenie Gminy Rudnik funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, która zlokalizowana jest na terenie Rudnika.

Przeważająca część obszaru gminy jest odwadniana przez spływ powierzchniowy do rzeki Łętowni, Rakówki oraz Werbki. Funkcje odwadniające spełnia również system rowów otwartych i układ podziemnych urządzeń melioracyjnych.

Odbiorniki są uregulowane całkowicie lub częściowo i na ogół problemy z odprowadzaniem wód deszczowych w gminie nie występują. Lokalne podtopienia gruntów ornych i użytków zielonych występują w dolinie ww. rzek, przy wysokich stanach wód.

Energia elektryczna dostarczana jest do gminy przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo - rozdzielczą GPZ Żółkiewka. W przypadkach awaryjnych jest możliwość zasilania tej sieci z analogicznych pobliskich GPZ. Do sieci magistralnych średniego napięcia łączących powyżej wymienione GPZ podłączone są stacje transformatorowe 15/0,4 kV, z których zasilani są odbiorcy liniami elektroenergetycznymi niskiego napięcia.

Istniejący system zasilania liniami 15 kV zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii.

System ciepłowniczy gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła - małych kotłowniach domowych, opalanych przede wszystkim, węglem i drewnem oraz w niewielu przypadkach olejem opałowym bądź gazem ziemnym ze zbiorników naziemnych. Z takich rozwiązań korzysta większość mieszkańców gminy w celu ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u.

Zasoby mieszkaniowe charakteryzują się niską wydajnością energetyczną budynków, a niski stan techniczny sprawia, że wydatki związane z bieżącym utrzymaniem wzrastają. Z uwagi na rozproszenie zabudowy, w przeważającej ilości zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej w dalszej perspektywie nie przewiduje się scentralizowanego systemu dostawy ciepła, głównie ze względów ekonomicznych.

W zakresie usług telekomunikacyjnych na terenie gminy Rudnik znajdują się sieci telekomunikacyjne, linie światłowodowe oraz radiowe łącza telekomunikacyjne. Ponadto w miejscowości Płonka znajduje się maszt z antenami przekaźnikowymi operatorów telefonii komórkowej. Dzięki temu obszar gminy znajduje się w zasięgu wszystkich głównych operatorów sieci komórkowych

Na obszarze gminy brak sieci dystrybucyjnej gazu ziemnego.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Gmina Rudnik ma charakter rolniczy. W jej powierzchni ogólnej wynoszącej 89 km², jedynie 9,2 % powierzchni zajmują lasy, gdzie średnia dla powiatu wynosi 15,3%, a dla województwa 23,3 %.

Grunty orne zajmują 6307 ha, sady 60 ha, łąki 690 ha. Pod względem bonitacyjnym dominują gleby klas: III (60,4%) i IV (27,4%). Na obszarze gminy występują gleby typu rędzin i nalessowych brunatnoziemów o wysokich wartościach przyrodniczych i użytkowych. Na ogół korzystne właściwości fizyko-chemiczne pozwalają uzyskiwać dobre plony i wysoką jakość produktów rolniczych. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują łącznie 242 ha – 2,7 % powierzchni gminy których największą część zajmują zabudowane grunty rolne . Dominują zatem funkcje rolnicze i drobne przetwórstwo rolno-spożywcze na potrzeby lokalne. W gminie na całym jej obszarze dominuje zabudowa zagrodowa związana z prowadzeniem gospodarstw rolnych i ogrodniczych.

Większość miejscowości położonych jest wzdłuż dróg gminnych lub powiatowych i ma charakter zbliżony do typu łańcuchówek, w mniejszym stopniu ulicówek, a w niektórych przypadkach także rzędówek (np. Suszeń, Majdan Łuczycki). Układy bardziej rozbudowane dotyczą miejscowości o najstarszej metryce, gdzie krzyżowały się lokalne szlaki komunikacyjne (jak Rudnik, Płonka, Wierzbica, Mościska, Bzowiec).

We wszystkie miejscowościach gminy dominuje zabudową zagrodową, przemieszana miejscami z nieliczną zabudową jednorodzinną. Charakterystyczny jest brak regularnie zabudowanych wsi Często w ciągach zabudowy występują liczne niezabudowane działki, stanowiące potencjalne rezerwy rozwojowe. W nielicznych przypadkach zabudowie zlokalizowanej wzdłuż dróg towarzyszy zabudowa zagrodowa rozproszona.

Analiza sposobu zabudowy wsi na terenie gminy Rudnik przekonuje, że w dalszym rozwoju przestrzennym gminy należy uwzględnić:

- 1) rozwój terenów mieszkalnych we wsiach,
- 2) rozwój funkcji turystyki i wypoczynku,
- 3) rozwój funkcji usługowych,
- 4) dopuszczalne sposoby użytkowania terenów położonych w obszarze Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040,
- 5) szczególną kontrolę procesów urbanizacji na terenach położonych w obszarach chronionych pod względem przyrodniczym,
- 6) rozwój potencjalnych terenów inwestycyjnych.

Dotychczasowy proces rozwoju zabudowy obszarów wiejskich, w oparciu o plany miejscowe ma duży wpływ na kształtowanie struktury przestrzennej obszarów wiejskich w gminie Rudnik. Większość obszarów wiejskich wykazuje monofunkcyjność form zagospodarowania. Wyjątkiem są obszary, które z monofunkcyjnych w procesie urbanizacji stały się wielofunkcyjne, jak w przypadku miejscowości Rudnik, Wierzbica, Płonka, czy Bzowiec.

Tabela 2 Wykaz obowiązujących planów miejscowych w Gminie Rudnik

LP	NUMER UCHWAŁY	DATA UCHWALENI	DATA WEJŚCIA W ŻYCI	SKALA OPRACOWANIA	OPIS
1	XXI/73/2004	30 listopada 2004	24 marca 2005	10000	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudnik Plan obejmujący obszar całej gminy. Opracowano go w trybie przepisów nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym
2	XLI/198/2010	8 listopada 2010	11 marca 2011	2000	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudnik Zmiana obejmowała wprowadzenie terenów zabudowy zagrodowej w miejsce terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rudnik

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne (*regionalizacja wg J. Kondrackiego, 2002 r.*), obszar gminy Rudnik leży w obrębie dwóch mezoregionów:

Tabela 3.1. Gmina Rudnik na tle regionów fizycznogeograficznych (od prowincji do mezoregionów) wg Kondrackiego (2002).

Regiony fizycznogeograficzne		
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Wyżyny Polskie	Wyżyny Polskie
Podprowincja	Wyżyna Lubelsko-Lwowska	Wyżyna Lubelsko-Lwowska
Makroregion	Wyżyna Lubelska	Wyżyna Lubelska
Mezoregion	Wyniosłość Giełczewska	Padół Zamojski

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Rudnik leży w obrębie dwóch jednostek fizjograficznych: Wyniosłości Giełczewskiej i Padolu Zamojskiego. Zasadnicza część Gminy położona jest w obrębie Wyniosłości Giełczewskiej, charakteryzującej się najwyższymi wysokościami bezwzględными na całej Wyżynie Lubelskiej. Jej powierzchnia porozcinana jest dolinkami rzek - dopływów Bystrzycy (na zachodzie) i Wieprza (na wschodzie) - rozchodzącymi się promieniście od centralnych wyniesień. Teren gminy obejmuje południowo wschodnią część tej jednostki a doliny przybrały kierunek NW-SE. Obszar charakteryzuje się dość silnym urzeźbieniem: pofalowane powierzchnie zrównań wierzchowinowych urozmaicone nieckowatymi dolinkami denudacyjnymi porozcinane są głębokimi dolinami rzecznyymi o stromych stokach i płaskich dnach.

Zachodnią granicę Wyniosłości Giełczewskiej stanowi od zachodu rzeka Bystrzyca, a od wschodu rzeka Wieprz. Od północy region przechodzi bez wyraźnej różnicy w Równinę Łuszczowską, zwaną też Płaskowyżem Świdnickim. Od południa sąsiaduje z Padolem Zamojskim. Bardzo wyraźna granica między tymi jednostkami przebiega w południowej części Gminy Rudnik. W Padole Zamojskim leżą dolina rzeki Łętowni oraz dolinka na wschód od miejscowości Płonka Podleśna. Pozostały obszar leży na Wyniosłości Giełczewskiej.

Padół Zamojski jest rozległym obniżeniem denudacyjnym o wydłużonym kształcie wypreparowanym w mało odpornych marglach górnokredowych i kredzie piszącej. Subregion przecina rzeka Wieprz. Oś regionu wyznaczają jego dwa dopływy: Por (lewostronny) i Łabuńka (prawostronny). Padół Zamojski sąsiaduje na wschodzie z Kotliną Hrubieszowską zaliczaną wg J. Kondrackiego do jednostek fizycznogeograficznych Europy Wschodniej. Od południa z Padolem Zamojskim graniczy Roztocze, a od północy Wyniosłość Giełczewską i Działy Grabowieckie. Dno Padolu jest równinne i miejscami podmokłe. Położone jest średnio na wysokości 190-200 m n. p. m., a otaczające go obszary wznoszą się średnio o 80 m.

3.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy położony jest w obrębie jednostki strukturalnej zwanej Niecką Lubelską wypełnionej osadami paleozoicznymi i mezozoicznymi.

Decydujący wpływ na ukształtowanie terenu i jego budowę geologiczną ma seria skał kredowych, których całkowita miąższość w tym rejonie wynosi około 1000 m. Osady kredy pokrywają cały omawiany obszar. Stropową serię osadów kredowych tworzą miąższe osady mastrychtu. Do mastrychtu dolnego należą opoki przechodzące w wapienie margliste. Natomiast mastrycht górny reprezentują margle kredowe, wapienie margliste oraz różne odmiany opok. W stropowej jego części dominują opoki z przewarstwieniami wapieni i margli.

Powierzchnia podczwartorzędowa została uformowana w wyniku procesów denudacyjno - erozyjnych. 7. denudacją związane są obszary płaskie oraz garby. Większe formy dolinne są rezultatem erozji rzecznej w dolnym czwartorzędzie.

Osady czwartorzędowe leżą bezpośrednio na kredzie górnej. Ich miąższość zmienia się od 0 m na wychodniach kredy do 15 m. na wysoczyznach pokrytych lessiem. Wykształcone są jako gliny, piaski i żwiry starszych zlodowaceń oraz piaski i mułki rzeczne. Największe obszary pokrywa jednak less, less spłaszczony mułki lessopodobne oraz piaski pylaste.

Najmłodszymi utworami są osady holoceńskie reprezentowane przez mułki, piaski rzeczne, namuły piaszczysto-żwirowe i mułkowate, namuły torfiaste i torfy. Występują one w dolinach rzek i zagłębieniach bezodpływowych.

W dolinie Rakówki koło Rudnika stwierdzono występowanie czarnych namułów torfiastych o miąższości około 5 m. Są one przykryte rzecznyymi osadami rzecznyymi z okresu zlodowaceń północnopolskich.

3.3. Zasoby surowcowe

Surowce mineralne występujące na terenie Gminy związane są z utworami wieku czwartorzędowego i kredowego. Występują one na powierzchni lub pod niewielkim nadkładem. Są to surowce węglanowe, ilaste i kruszywo naturalne i torf.

Surowce węglanowe reprezentowane są przez margle kredowe i opoki margliste występujące w rejonie miejscowości: Równianki, Wierzbica. Kaszuby. Płonka oraz Maszów Rudnik, Majdan Borowski. Wykształcone są w postaci kompleksu naprzemianległych, drobnoławicowych, szarobiałych opok marglistych i margli szarokremowych. Ze względu na małą odporność na czynniki atmosferyczne i niemożliwość pozyskiwania kształtek nie stały się przedmiotem zainteresowania górniczego.

Surowce ilaste ceramiki budowlanej wykształcone są w postaci lessów. Na ogół dominują tu cienkie pokrywy lessów zalegające na utworach kredy. Są one z reguły silnie spiaszczone, a w spągowych paniach zanieczyszczone okruchami opok marglistych i margli. Lessy zaglinione, które mogą być surowcem użytecznym dla ceramiki budowlanej występują w rejonie Majdanu Kobyłańskiego, Majdanu Średniego i Jonnina.

Kruszywo naturalne (piaski) występuje po obu stronach dolinnego obniżenia na odcinku Rudnik Maszów. Są to piaski drobno- średnioziarniste. Zasoby ich są ograniczone. Mogą być wykorzystane w budownictwie i drogownictwie.

Torfy występują w dolinach rzecznych Rakówki i Łętowni. W przeszłości były eksploatowane przez miejscową ludność.

Na terenie Gminy nie prowadzi się przemysłowej eksploatacji surowców mineralnych. Występuje jedynie kilka punktów niekontrolowanej eksploatacji piasków na lokalne potrzeby gospodarcze. Mała ilość punktów sezonowej eksploatacji jest potwierdzeniem ograniczonej możliwości pozyskiwania surowców.

3.4. Warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

3.4.1. Wody podziemne

Cały obszar gminy Rudnik położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406 Zbiornik Niecka lubelska (Lublin).

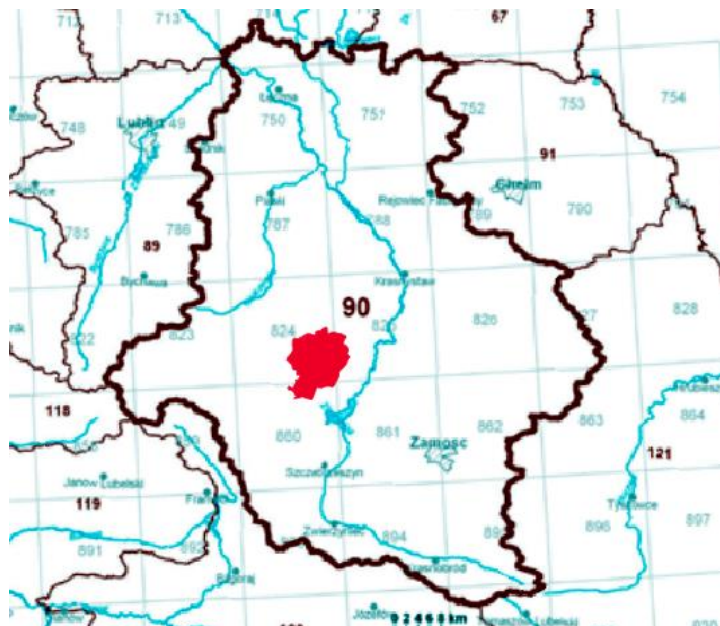
Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedno w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odsłaniają się one bezpośrednio na powierzchni terenu

lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15–50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Zwierciadło wód kredowych w południowej i środkowej części obszaru jest w przewadze swobodne, natomiast na północy znajduje się pod napięciem wywołanym nadkładem nieprzepuszczalnych utworów kenozoicznych. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Wydatek jednostkowy uzyskiwany w trakcie pompowań studzien wierconych usytuowanych w pobliżu krawędzi dolin rzecznych wynosi najczęściej 240–960 m³/d na 1 m depresji, czasami powyżej 2400 m³/d na 1 m depresji. Najlepsze warunki występują na obszarze działów wodnych i wierzchołków (wydatek jednostkowy rzadko przekracza 120 m³/d na 1 m depresji). Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120–150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50–120 m. Utwory węglanowe poniżej tej głębokości są już zdecydowanie słabiej zawodnione.

Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych.

Według regionalizacji opartej na strukturach **jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)**, integrującej zagadnienia gospodarowania wodami podziemnymi i warunków hydrogeologicznych jako podstawowych elementów wdrażania i realizacji Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), wprowadzanej w ramach polityki środowiskowej Unii Europejskiej, rejon gminy położony jest w obrębie JCWPd 90 (identyfikator UE: PLGW200090).

Rys.3.4.1. Obszar opracowania oznaczony kolorem czerwonym, na tle jednolitych części wód podziemnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSHG (2018)

W obrębie gminy Rudnik głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom występujący w utworach kredowych. Wodonoścem są tu węglanowe osady kredy górnej mastrychtu. Wykształcone są one w postaci opok i margli oraz margli twardych. Wody podziemne w utworach kredowych występują na całym obszarze. Głównym kolektorem dla wód podziemnych są szczeliny skał węglanowych powstałe w wyniku procesów tektonicznych. Przebieg stref dyslokacyjnych pokazują doliny rzeczne oraz suche doliny denudacyjne. W stropowej części górotworu, na sieć spękań tektonicznych nakładają się szczeliny pochodzenia wietrzeniowego.

W dolinach rzecznych można spotkać wody podziemne w 2-3 metrowej miąższości aluwialnych osadach czwartorzędowych.

Wody w utworach czwartorzędowych spotykane są również na powierzchniach zrównań wierzchowinowych i zrównań o łagodnym nachyleniu. Są to wody zawieszane. Utrzymują się one na słabiej przepuszczalnej zwietrzelinie kredowej lub w zaglinionych lessach.

Wody poziomu czwartorzędowego i kredowego pozostają w więzi hydraulicznej. Zwierciadło wody ma generalnie charakter swobodny. Pod niewielkim naporem występuje na obszarach, gdzie skały kredowe nie są dostatecznie spękane.

W dolinach rzecznych lustro wody występuje od głębokości kilkudziesięciu cm do ok. 2,0 m. Na obszarach międzydolinnych waha się od kilku do ok. 40,0 m. Amplituda sezonowych wahań zwierciadła wody wynosi w dolinach ok. 1,0 m, natomiast na obszarach wierzchowinowych dochodzi do 3,0 m.

Kierunek spływu wód podziemnych pokrywa się w skali lokalnej z nachyleniem terenu. Z obszarów wierzchowinowych wody przemieszczają się ku dolinom rzecznych i zasilają

utwory aluwialne. W skali regionalnej wody podziemne spływają w kierunku południowo-wschodnim do rzeki Wieprz.

Zasilanie wód podziemnych odbywa się drogą infiltracji opadów atmosferycznych oraz poprzez regionalny dopływ / obszarów wyżej położonych.

Zawodnienie zbiornika kredowego wykazuje dużo zróżnicowanie. Jest to konsekwencją zmian parametrów szczelinowości skał węglanowych. Najwyższe wydajności występują wzdłuż stref zaangażowanych tektonicznie. Wykorzystywane są one przez doliny rzeczne i suche doliny denudacyjne. Ze studni głębinowej ujęcia komunalnego w Płonce uzyskano wydajność $Q = 46,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 0,15 m. Wydajność studni wierconej ujęcia komunalnego w Joaninie wynosi $Q = 51,61 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji 1,3 m. Na obszarach wododziałowych zasobność zbiornika kredowego jest znacznie niższa.

Ujęcia te podlegają ochronie. Dla ujęcia w Płonce wyznaczono strefy ochronne decyzją Starosty Krasnostawskiego RO.8210/30/99 z dnia 9 listopada 1999 r.:

- 1) Teren ochrony bezpośredniej – dla studni w kształcie kwadratu o wymiarach 20x20 oraz dla stacji wodociągowej w kształcie wieloboku o wymiarach: 39,0m x 36,0 x 15,0 m x 6,0 m x 2,0 m x 44,0 m,
- 2) Teren ochrony pośredniej – wewnętrzny / wyznaczony 30- dniowym czasem przepływu wody w kształcie prostokąta o wymiarach 85,0m x 55,0 m,
- 3) Teren ochrony pośredniej zewnętrzny wyznaczony 25- letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej w kształcie wieloboku o wymiarach: 125,0 m x 460,0 m 152,0 m x 500,0 m x 55,0 m x 60,0 m.

Na terenie ochrony bezpośredniej nie należy użytkować gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody oraz należy zapewnić:

- 1) Odprowadzanie wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły one przedostawać się do urządzeń poboru wody,
- 2) Zagospodarowanie terenu zielenią,
- 3) Szczelne odprowadzanie poza granicę strefy ochronnej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody,
- 4) Ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób zatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody.

Na terenie wewnętrznym strefy ochrony pośredniej należy:

- 1) zlikwidować „dzikie „ wysypisko śmieci znajdujące się w północnej części strefy,
- 2) użytkować gruntów w taki sposób, aby do ziemi nie przedostawały się odpady socjalno- bytowe z gospodarstwa położonego w strefie,
- 3) spowodować, aby przy uprawianiu działki przydomowej stosowane były nawozy i środki ochrony roślin dopuszczone do stosowania w strefie ochronnej ujęcia.

Na terenie zewnętrznym strefy ochrony pośredniej nie należy:

- 1) wprowadzać ścieków do ziemi ani też wykorzystywać ich rolniczo,
- 2) grzebać zwierząt, składować obornika oraz kiszzonek na nieutwardzonym gruncie,
- 3) intensywnie nawozić gruntów,

- 4) wydobywać kopaliny (piasku, gliny),
- 5) wznosić budynków mieszkalnych i gospodarczych,
- 6) lokalizować magazynów produktów ropopochodnych (stacji paliw) i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu,

oraz należy:

- 1) zadbać o bezpieczne stosowanie środków do likwidowania śliskości pośniegowej na drodze Zamość- Żółkiewka na odcinku w obszarze strefy,
- 2) stosować środki ochrony roślin dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć.

Wody podziemne rejonu Rudnika odznaczają się wysoką jakością. Według Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2000 r odpowiadają one warunkom jakim powinna odpowiadać woda do picia, zarówno pod względem fizyko chemicznym jak i bakteriologicznym. Twardość wody waha się od 245.5 do 323.0 mg CaCO₃/dm³. Odczyn pH określono na 7,2 – 7,7. Zawartość żelaza wynosi 0,07 - 0,08 mg Fe/dm³. Mangan (Mn) nie jest wykrywany. Chlorki wynoszą 8,0 mg Cl-dm³, natomiast zawartość siarczanów określono na 11,0 mg SO₄/dm³. Azot amonowy nie jest wykrywany. Zawartość azotu azotanowego wynosi 0.5 mg N dm³ natomiast sucha pozostałość - 263 mg/dm³.

Wysoka jakość wód podziemnych jest jednym z walorów naturalnych Gminy. Wody w utworach czwartorzędowych związane z dolinami rzek występują bardzo płytko, co sprawia, że są bardzo narażone na zanieczyszczenia powierzchniowo. Z tego powodu, niezależnie od kwestii ochrony dolin, nie powinny być wykorzystywane do celów bytowych.

Ze względu na występowanie wychodni kredowych utworów wodonośnych, przepuszczalność warstw powierzchniowych (piaski, lessy) i spękanie skał kredowych, wody podziemne są bardzo podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne. Dotyczy to zarówno obszarów, gdzie na powierzchni terenu występują opoki margliste i margle jak również piaski pylaste na opokach i marglach, zajmujące ok. 25% powierzchni gminy.

3.4.2. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Rudnik w całości należy do zlewni Rzeki Wieprz. Sieć rzeczna jest słabo rozwinięta. Tworzą ją trzy stałe cieki: Werbka, Rakówka i Łętownia. Wszystkie płyną w kierunku południowo wschodnim. Są to lewobrzeżne dopływy Wieprza.

Rzeka Łętownia przepływa przez, południową część Gminy na odcinku 4 km. W obrębie gminy zasilana jest przez dwa dolinne źródła wypływające w Bzowcu. W obszarze źródłiskowym występuje rumosz skalny opok wskazujący na drenowanie wód podziemnych występujących w osadach kredowych.

Źródła położone w Bzowcu są najwydajniejszymi źródłami w gminie. Największe z nich, położone w północno - zachodniej części doliny ma wydajność 30 l/s (pomiar z VI 2000). Wydajność mniejszego to 10 l/s.

W obrębie gminy, na rzece Łętowni zaplanowano budowę zbiornika o przeznaczeniu rekreacyjno- retencyjno - hodowlanym. Obecnie w dolinie Łętowni istnieją niewielkie stawy przy rzece oraz stawy wypełniające nisze źródłiskowe.

Rzeka Werbka ma swój początek we wsi Gany. Jej źródła występują tuż za granicami Gminy. Są to wypływy podzboczowe 10 l/s, które w okresie suchych lat zanikają. Rzeka

zaczyna wtedy swój bieg. w obrębie gminy Rudnik, we wsi Równianki. Źródło w Równiankach ma charakter dolinny, którego wydajność w lipcu 2000 wynosiła 1 l/s. W okresach, kiedy przejmuje ono funkcję źródła początkowego, jego wydajność wzrasta. Obydwa opisane wypływy nie są wykorzystywane.

Duże źródło w dolinie Werbki znajduje się pomiędzy wsiami Płonka i Kolonia Emska. Wydajność tego wypływu to 15 l/s. Jest to źródło podzbozowe, szczelinowo - warstwowe. W dnieniu widoczny jest rumoszcz skał kredowych, piasek i utwory organiczne. Występuje również roślinność wodna. W ostatnich latach wybudowano ponad źródłem kapliczkę.

W dnieniu doliny Werbki. w okolicy wsi Wierzbica i Płonka występują niewielkie zbiorniki wodne. Zlewnia rzeki Werbki od północy sąsiaduje z dorzeczem Rakówki, a od południa z dorzeczem Łętowni.

Rzeka Rakówka na całym odcinku zasilana jest niewielkimi, równomiernie rozłożonymi i wypływami. Źródła rzeki Rakówki znajdują się w miejscowości Rudnik. Najwyżej położona strefa źródłiskowa w Rudniku, znajduje się na wysokości ok. 220 m n.p.m. Na odcinku ok. 200 m znajdują się cztery wypływy i kilka wysięków, a teren wokół wypływów jest podmokły. Położenie ich jest podzbozowe, a sposób wypływu szczelinowo - warstwowy. Wydajność poszczególnych źródeł w lipcu 2000 r. określono na 1 l/s. Źródła w latach suchych zanikają.

Drugim źródłem w Rudniku jest dolinny wypływ, którego wody zasilają mały staw na łąkach. Wydajność źródła wynosi 3 l/s. Poniżej istnieje wypływ korytowy z wyraźnym widocznym pulsowaniem wydobywającej wody o wydajności 1 l/s.

W Maszowie występują 4 źródła o wydajności 0.1 l/s. Cztery z nich to położone na podmokłej łące źródła dolinne, kolejne źródła położone są: w dnieniu stawu oraz u podnóża zbocza.

Obecnie znaczenie źródeł w dorzeczu Rakówki znacznie spadło. Dawniej wykorzystywane były jako źródła wody pitnej oraz do innych celów gospodarskich. Świadczą o tym pozostałości obudowy źródeł np. w Maszowie.

W dnieniu doliny rzeki, w miejscowościach Rudnik i Maszów istnieje kilka małych stawów usytuowanych w niszach źródłiskowych.

Obszar dorzecza sąsiaduje od południa z dorzeczem Werbki, a od północy z dorzeczami Żółkiewki i bezimiennego potoku spod Wirkowic.

Rzeki gminy Rudnik zasilane są przez deszcze, śniegi i spływ podziemny. Największe znaczenie ma spływ powierzchniowy wód deszczowych, a w okresie wiosennym spływ powierzchniowy wód roztopowych. Zasilanie rzek przez wody podziemne wpływa na zachowanie przepływu w okresach suszy.

Ze względu na niewielkie powierzchnie zlewni rzeki nie są zbyt zasobne w wodę. W dnieniach rzecznych na obszarze Gminy występują licznie rowy melioracyjne. Ich funkcja sprowadza się często do odprowadzania nadmiarów wody w okresach roztopów i znacznych opadów deszczu. Część rowów spełnia rolę odbiorników wód ze źródeł położonych poza korytami rzek. Najwięcej rowów występuje w obrębie doliny Łętowni.

Poza obszarami dolinnymi wody powierzchniowe są reprezentowane przez niewielkie zbiorniki wodne. Największe występują w okolicy wsi Płonka, Płonka Poleśna i Międzyzylas.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dziennik Ustaw z 2016 r. poz. 1911) przedmiotowy obszar znajduje się w granicach 6 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwach:

- 1) RW2000624369 - Żółkiewka
- 2) RW20006241929 - Łętownia
- 3) RW20006243169 - Łopuszanka
- 4) RW2000624314 - Dopływ spod Bryczówki
- 5) RW2000624312 - Rakówka
- 6) RW20006241949 - Werbka

3.4.3. Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy nie występują udokumentowane obszary zagrożenia powodziowego. Jednocześnie mogą wystąpić podtopienia związane z lokalnymi warunkami gruntowo-wodnymi i wiosennymi roztopami.

Rys.3.4.3. Obszar Gminy Rudnik na tle skorowidzów map zagrożenia i ryzyka powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ISOK (2018)

3.5. Warunki klimatu lokalnego

Klimat panujący na obszarze gminy nie różni się znacząco od klimatu panującego na pozostałej części Wyżyny Lubelskiej, chociaż zaznacza się wpływ nieodległego Roztocza. Zinkiewiczowie w 1975 roku przypisali ten teren do dziedziny klimatycznej Lubelsko - Chełmskiej.

Średnia roczna suma opadów wynosi około 630-640 mm, w półroczu zimowym 220 mm, w półroczu letnim około 415 mm, w okresie wegetacyjnym (IV-X) 430 mm. Opady nie są wysokie, ale zróżnicowane przy występowaniu wyraźnej przewagi opadów letnich nad zimowymi. Teren należy do uprzywilejowanych pod względem usłonecznienia względnego, które sięga ok. 38 % i należy do największych w kraju, jednocześnie charakteryzuje się

niewielką sumą opadów rocznych – około 560 mm.

Na obszarze Gminy Rudnik dominują wiatry z kierunków zachodnich. Są to wiatry południowo - zachodnie (SW), zachodnie (W) i północno - zachodnie (NW). Oddziałują w okresie całego roku stanowiąc ok. 60% wszystkich wiatrów. Związane są z nimi polarno - morskie masy powietrzne, najczęściej przynoszące opady, oraz w zimie łagodniejsze temperatury, a w lecie spadki temperatur.

Wschodnia część kraju cechuje się wzrostem napływu mas powietrza znad kontynentu (por. ad 30%). Związane z nimi wiatry wschodnie wieją najczęściej w okresie zimy przynosząc mroźne i suche powietrze, natomiast latem (ciepłe i suche).

Najczęściej w okresie zimy, ale także na wiosnę (połowa maja) napływają masy powietrza arktycznego przynosząc znaczne ochłodzenie (tzw. zimni ogrodnicy). Masy powietrza zwrotnikowego docierając w lecie powodują silne upały, w zimie nagłe odwilże, a jesienią słoneczną i ciepłą pogodę.

Wiatry wieją tu ze średnimi prędkościami ok. 3 m/s w skali roku i nie wykazują większej zmienności w roku. Najsilniejsze są w zimie - średnio ok. 3,8 m/s (styczeń), najłabsze w lecie poniżej 2.5 m/s (lipiec). Cisze występują rzadko - ok. 5% w skali roku.

Pasmowy układ dolin sprzyja przewietrzaniu całego terenu gminy, to jest obszarów wierzchowinowych, stoków i dolin. Nic występuje negatywne zjawisko inwersji termicznej.

Okres wegetacyjny trwa w Gminie Rudnik 215 dni. Średnia temperatura w tym okresie wynosi ok. 13°C. Średnia suma opadów z wielolecia dla tego okresu na obszarze gminy to 425 mm. Promieniowanie słoneczne w okresie wegetacji dostarcza 84 kcal/cm².

3.6. Warunki glebowe i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na terenie Gminy Rudnik w występują głównie gleby płowe i brunatne wykształcone na utworach lessowych, lessopodobnych i pyłowych oraz rędziny powstałe ze skał górnej kredy (mastrychtu). W dolinach rzecznych i obniżeniach dolinnych występują gleby organiczne: torfowe i mułowo - torfowe. Wszystkie te gleby mają wysokie wartości przyrodnicze i użytkowe. W 90 punktowej skali bonitacja jakości i przydatności rolniczej gleb Gminy Rudnik wynosi 66.1 punktu.

Gleby w Polsce podzielono na kompleksy. Tworzą one typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Kompleksy obejmują takie zespoły różnych gleb, które wykazują zbliżone właściwości i mogą być w podobny sposób wykorzystywane do uprawy określonych grup roślin, które znajdują tam optymalne warunki wzrostu i plonowania. W warunkach klimatyczno- glebowych Polski pszenica ozima (dla gleb lepszych) i żyto (dla gleb słabszych) zostały uznane za rośliny wskaźnikowe i od nich przyjęto nazwy kompleksów.

Tabela 3.6. Kompleksy przydatności rolniczej

Nazwa kompleksu	Powierzchnia	Udział procentowy
kompleks 1 – pszeniczny bardzo dobry	162 ha	2,3%
kompleks 2 – pszeniczny dobry	2348 ha	33,1%
kompleks 3 – pszeniczny wadliwy	3263 ha	45,9%
kompleks 4 – żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	309 ha	4,4%
kompleks 5 – żytni słaby	904 ha	12,7%

kompleks 6 – żytni słaby	51 ha	0,7%
kompleks 8 – zbożowo – pastewny mocny	59 ha	0,8%
kompleks 1z – użytki zielone b. dobre i dobre	1 ha	0,2%
kompleks 2z – użytki zielone średnie	506 ha	76,0%
kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe	138 ha	23,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie map-glebowo rolniczych

Wśród gruntów ornych przeważają gleby kompleksów: 3 i 2, a wśród użytków zielonych kompleks 2.

Gleby kompleksu 2 - pszenneego dobrego odznaczają się dość dużą miąższością poziomą próchniczymo oraz dość dużą zawartością próchnicy do 3,5%, uregulowanym odczynem oraz zasobnością w przyswajalny fosfor i potas, W kompleksie tym nic ma ograniczeń w doborze uprawianych roślin. W lata suche uzyskuje się na nich wysokie piony.

Gleby zaliczane do kompleksu 3 - pszenneego wadliwego charakteryzują się dużą wrażliwością na suszę, co powoduje zmniejszone plony roślin uprawnych w lata suche. W lata o przeciętnych lub nadmiernych opadach uzyskuje się na nich plony zbliżone do plonów na glebach kompleksów pszennych,

3.7. Szata roślinna i lasy

3.7.1. Szata roślinna

Według Matuszkiewicza 2008 r, dominującą, potencjalną roślinnością naturalną na przedmiotowym obszarze powinien stanowić:

- 1) żyzny las z dominującym w drzewostanie grabem, dębem szypułkowym i lipą drobnolistną (Tilio-Carpinetum);
- 2) łągi jesionowo-olszowe (Fraxino-Alnetum), na obszarach gminy w lekko zabagnionych dolinach cieków;
- 3) wyspowa siedliska świetlistej dąbrowy (Potentillo albae-Quercetum typicum);
- 4) olsy (Carici elongatae-Alnetum) - w południowo zachodniej części gminy.

Tabela nr 3.7.1. Regionalizacja botaniczna gminy Rudnik

Prowincja	Środkowoeuropejska
Podprowincja	Południowobałtycka
Dział	Mazowiecko-Poleski Poddział Mazowiecki (E)
Krainy i podkrainy	Wyżyny Lubelskiej (E.4.)
Okręg	Wyżyny Lubelskiej (E.4.1.)
Podokręg	Chłaniowski (E.4.1.j)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regionalizacji botanicznej Polski Matuszkiewicza, 2008

W związku z historycznie i przyrodniczo uwarunkowanym rozwojem rolnictwa, a w dalszej kolejności osadnictwa pierwotna roślinność gminy uległa znaczącej zmianie. Miejsce lasów zajęły pola uprawne, a następnie zabudowa oraz tereny komunikacyjne

Przez obszar ten przebiega wiele naturalnych granic zasięgów roślin, reprezentujących różne elementy geograficzne. Szczególną rolę w kształtowaniu stosunków ekologicznych odgrywają lasy. Województwo lubelskie charakteryzuje się dużym ich zróżnicowaniem zarówno pod względem rozmieszczenia jak i wielkości kompleksów- leśnych, a przede wszystkim pod względem siedliskowym i fitosocjologicznym.

Procent powierzchni zajętej pod uprawy leśne jest w Gminie Rudnik bardzo niski, jedynie 9% (przy średniej województwa 21,9%). Gmina objęta jest priorytetem zalesień. Spośród drzew granice zasięgów mają tu m.in. jodła pospolita, buk pospolity, dąb bezszypułkowy. Ścieranie się i mieszanie wpływów różnych elementów biogeograficznych sprzyja utrzymaniu wysokiej różnorodności biologicznej obszaru. Generalnie dominują gatunki środkowoeuropejskie, występują także gatunki zachodnie i subatlantyckie. reliktowe gatunki borealne.

Do roślin pochodzenia borealnego należą m.in. zimoziół północny, tajeża jednostronna i mącznica lekarska.

W dolinach rzek występują zwykle zespoły trawiaste, wielkich turzyc i inne. Łąki wykazują duże zróżnicowanie składu gatunkowego roślin, w zależności od uwilgotnienia podłoża. Występuje tu m.in. wielosił błękitny, gnidosz królewski, kosaciec syberyjski i podejrzon księżycowy.

Na słonecznych zboczach dolin, wąwozów oraz na rędzinach występuje bogata flora stepowa, reprezentowana przez rzadkie gatunki kserotenniczne. W wielu miejscach wykształciły się całe zespoły muraw stepowych i zarośli ksero termicznych - zbiorowisk roślinności ciepłolubnej, mających charakter murawowy. W zespołach tych najczęściej dominują koniczyny, bodziszek czerwony i cieciora. Wszystkie te zespoły związane są ze słonecznymi zboczami lessowymi.

Murawy i zarośla kserotenniczne występujące na miedzach, wąwozach i pojedynczych skarpach stanowią ciąg siedliskowy dla fauny kserotermofilnej.

Na obszarze gminy Rudnik występują także zbiorowiska roślinności synantropijnej. Obejmują one roślinność pośrednio lub bezpośrednio przekształcona przez człowieka. Różnicuje się je na dwie grupy: ruderalną - towarzyszącą zwłaszcza przydrożom, zrębom leśnym, nieużytkom oraz segetalną - występującą wśród upraw rolnych.

Zespoły segetalne różnią się w zależności od samej uprawy (zboża, rośliny okopowe) oraz typu gleby. Nieco mniejszy wpływ wywierają na nie inne czynniki jak nawożenie i sposób uprawy. Wśród upraw zbożowych (zwłaszcza w uprawach pszenicy) występuje najczęściej wyka czteronasienna i ostróżeczka polna. Najpospolitszymi zespołami zachwaszczającymi rośliny okopowe (zwłaszcza ziemniaki) są: chwastnica jednostronna, włośnica sina i zielona, komosa biała, maruna bezwonna, ostrożeń polny, rzodkiew świerzepa oraz perz właściwy.

3.7.2. Lasy

Gmina Rudnik jest słabo zalesiona. Gmina Rudnik z uwagi na wysokiej klasy gleby, charakteryzuje się bardzo niską lesistością. Lasy i grunty leśne stanowią około 9% powierzchni gminy. Jest to ponad trzykrotnie mniej niż średnio w kraju (średnia lesistość Polski - 28,5%)

Lasów jest bardzo mało i są rozdrobnione. Do większych lasów należą: Las Królewski, lasy k/Płonki Poleśnej i k/Suszyna, Las Pleszyńskiego oraz las w okolicach Majdanów.

Wszystkie zaliczone są do kategorii lasów glebochronnych, wodochronnych oraz ogniw systemu przyrodniczego gminy.

W istniejących lasach dominują drzewostany średniowiekowe i młode. Część z nich ma zdeformowany sztucznym doborem skład gatunkowy (sosna, osika), niezgodny z siedliskiem potencjalnym, którym jest tutaj przede wszystkim las mieszany typu gradowego z dominacją dębu i grabu.

Powierzchnie działek leśnych są rozdrobnione. Lasy występują w obrębie wąwozów i dolin denudacyjnych o stromych stokach, co znacznie utrudnia prawidłową gospodarkę leśną. oraz w mniejszym stopniu na zrównaniach wierzchowinowych i powierzchniach zrównań o niewielkim nachyleniu.

3.8. Uwarunkowania ekologiczne

3.8.1. Stan powietrza atmosferycznego

Powietrze atmosferyczne jest elementem środowiska naturalnego o szczególnym znaczeniu dla istnienia życia na ziemi. Ze względu na powszechność występowania i brak naturalnych barier dla przenikania substancji gazowych i pyłów jest ono odbiorcą dużego ładunku zanieczyszczenia. Łatwa dyfuzja i ruch mas powietrza umożliwiają rozprzestrzenianie się szkodliwych substancji na znaczne odległości, co uniemożliwia ograniczenie zanieczyszczenia do miejsca jego powstania.

Do powietrza dostawać mogą się różnego rodzaju zanieczyszczenia będące substancjami chemicznymi w postaci pyłów lub gazów, lub części czy też całe organizmy żywe. Mogą one być naturalnymi składnikami powietrza występującymi w nadmiarze lub nie występującymi w nim w stanie naturalnym.

Na stan powietrza w gminie Rudnik mają wpływ następujące źródła zanieczyszczeń:

- 1) energetyczne spalanie paliw; główne źródło emisji dwutlenku siarki, pyłów; duży udział w emisji tlenków azotu;
- 2) z procesu spalania paliw – zbiorowe i indywidualne ogrzewanie,
- 3) ze środków transportowych – spalanie paliw (duży udział w emisjach tlenku węgla, tlenków azotu),
- 4) z produkcji rolniczej (źródło emisji dużych emisji amoniaku).

Szczególnie uciążliwa dla środowiska jest obecnie niska emisja (w ramach emisji powierzchniowej). Duża ich ilość i niekorzystne warunki rozprzestrzeniania na ograniczonym terenie mogą lokalnie powodować wysokie stężenia substancji zanieczyszczających. Zjawiska takie występują ze szczególnym natężeniem na terenach o zwartej zabudowie. Sytuacja jest korzystniejsza na terenach o zabudowie rozproszonej, gdzie istnieją korzystniejsze warunki przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń. Na takich terenach stężenia zanieczyszczeń są niższe. Charakterystyczną cechą emisji niskiej jest jej sezonowość, z maksimum w sezonie grzewczym.

Na terenie Gminy Rudnik nie ma zbiorczego źródła wytwarzania ciepła. Podstawą zaopatrzenia i pokrycia potrzeb cieplnych (budynków użyteczności publicznej, drobnych zakładów usługowo-przemysłowych i gospodarstw domowych) są indywidualne lokalne źródła ciepła, przede wszystkim piece węglowe. W niektórych placówkach m.in. w Szkole Podstawowej w Płonce, Gimnazjum w Rudniku i hali sportowej, w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej w Rudniku, stosowany jest olej opałowy bądź gaz ziemny ze zbiorników naziemnych.

Na terenie Gminy nie ma zakładów przemysłowych stanowiących istotne źródła zanieczyszczenia powietrza.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ma również spalanie paliw w silnikach spalinowych napędzających pojazdy mechaniczne. Dużym problemem jest również zły stan dróg gminnych. Obciążanie ruchem drogi wojewódzkiej nr 837 (Sitaniec - Piaski) wyniosło w 2015 r. 2085 poj./dobę i było o wiele niższe niż średni ruch dla sieci dróg wojewódzkich w Polsce – 3520 poj./dobę wg. „Podsumowania wyników GPR 2015 na zamiejskiej sieci dróg wojewódzkich” opracowanej przez GDDKiA w Warszawie.

Również ruch na drogach powiatowych i gminnych jest niewielki i nie stanowi zagrożenia dla czystości powietrza. Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza jedynie w najbliższym otoczeniu dróg.

Zwiększonego stopnia zanieczyszczeń można się spodziewać w okresie grzewczym, w ośrodkach o skoncentrowanej zabudowie. Stan powietrza w Gminie jest dobry. Badania stanu powietrza przeprowadzane były dla całej strefy lubelskiej w 2016 r. Strefa lubelska sklasyfikowana została pod kątem ochrony zdrowia w kategorii A (poziom stężenie nieprzekraczający wartości dopuszczalnej) i C stężenia substancji zanieczyszczającej powietrze na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe, zaś pod kątem ochrony roślin w kategorii A.

Brak zakładów przemysłowych oraz sieci dróg krajowych ulokowanych na terenie gminy sprawiają, że mieszkańcy nie są narażeni na zbyt wysoki poziom hałasu.

Na terenie Gminy nie występuje zagrożenie promieniowaniem jonizującym. Jedynymi źródłami promieniowania jonizującego jest stacja telefonii cyfrowej w Płonce.

Źródeł zanieczyszczeń powietrza należy także upatrywać w rolnictwie - nasilenie erozji eolicznej, intensyfikacja pylenia z pól, kompostowanie, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych oraz ogrzewania budynków, rozpylane pestycydy i cząstki nawozów sztucznych.

Innym zjawiskiem negatywnym, związanym z powietrzem jest zanieczyszczenie odorowe (gazami złowonnymi). Na terenie gminy odory mają charakter lokalny i wiążą się głównie z działalnością rolniczą, m. in.: zbiorniki bezodpływowe ścieków i oczyszczalnie przydomowe, źle użytkowana i przechowywana gnojowica, fermy hodowlane zwierząt, źle posadowiona kanalizacja, składowiska odpadów.

Ocenę stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Rudnik umożliwiają badania instalacji przeprowadzane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie delegatura w Chełmie. O klasie jakości powietrza decydowały przede wszystkim wyniki pomiarów stężeń pyłu zwieszonoego (PM_{2,5} i PM₁₀), NO₂, SO₂, CO, O₃.

Na terenie gminy Rudnik w ramach sieci monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza województwa, nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych wartości stężeń SO₂ i NO₂ z pasywnym poborem próby. Najbliższe punkty pomiarowe powietrza dla strefy lubelskiej znajdują się w Zamościu na ul. Hrubieszowskiej 69A. Wartości nie przekraczały wartości dopuszczalnych.

Tabela 3.8.1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}
Strefa lubelska	PL0602	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: Ocena jakości powietrza w Województwie Lubelskim za 2017 r., WIOŚ w Lublinie

Wg oceny jakości powietrza w województwie lubelskim gmina Rudnik leży w strefie lubelskiej obejmującej województwo lubelskie prócz aglomeracji lubelskiej. Wg kryteriów ochrony zdrowia w 2017 r. stwierdzono w niej w przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀ i dla benzo(a)pirenu – zaliczono do klasy C. Jest to poziom powyżej docelowego, co niesie dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych oraz opracowanie programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, jeśli program nie był opracowany pod kątem określonej substancji.

Ze względu na ochronę roślin w strefie lubelskiej nie występowało przekroczenie dopuszczalnych wartości stężeń (O₃, NO_x, SO₂) – zaliczono do klasy A.

3.8.2 Stan czystości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego

monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCW.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

W 2015 r. monitoringiem objęte zostały dwie JCWP leżące obrębie gminy Rudnik, wskazane w poniższej tabeli. Jednocześnie w programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020 nie wyznaczono lokalizacji punktów pomiarowych PEM w Gminie Rudnik.

Pozostałe JCWP według zestawienia opublikowanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Należy przypuszczać iż jednolite części wód poszczególnych rzek są silnie zmienione, głównie ze względu na liczne budowle techniczne. Stan wód jest zagrożony obszarowymi spływami rolniczymi, ze względu na rolniczy charakter gminy (spływ z pól nawozów sztucznych) oraz na presję komunalną – odprowadzanie ścieków przez oczyszczalnie. Należy jednak podkreślić, iż oczyszczalnie wprowadzają do rzek oczyszczone ścieki na podstawie pozwoleń wodnoprawnych, które regulują m.in. warunki ilości i jakości zrzucanych ścieków. Są one objęte kontrolą.

Można zatem przyjąć, że na stan wód powierzchniowych przede wszystkim będą wpływać zanieczyszczenia bakteriami fekalnymi oraz fosforem i azotem. Związane jest to z słabo rozbudowaną siecią kanalizacyjną na terenie gminy (indywidualne odprowadzanie ścieków) oraz z rolniczym charakterem gminy. Nieprawidłowo magazynowane i utylizowane ścieki przedostają się bowiem do wód powierzchniowych i podziemnych powodując ich zanieczyszczenie. W gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieszczelnych zbiornikach, a takie ścieki jak np. gnojowica wylewane są na pola uprawne lub do rzek i rowów melioracyjnych.

Prawie wszystkie rzeki i cieki na odcinkach, w których przepływają przez osady wiejskie, są odbiornikami ścieków o różnym stopniu oczyszczenia lub ścieków nieoczyszczonych. Poważnym zagrożeniem są również wody opadowe lub roztopowe pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni.

Tabela 3.8.2. Wyniki ocen JCWP badanych w latach 2010- 2015 (WIOŚ w Lublinie)

Rok badań	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
2015	Żółkiewka	RW2000624369	stan umiarkowany/ potencjał umiarkowany	Klasa II – jcwp silnie zmienione	stan dobry/ potencjał dobry	stan umiarkowany/ potencjał umiarkowany	nie badano	zły
2015	Łętownia	RW20006241929	stan umiarkowany	Klasa I – jcwp naturalne	stan dobry	stan umiarkowany	dobry	zły
-	Łopuszanka	RW20006243169	JCWP zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych					
-	Dopływ spod Bryczówki	RW2000624314	JCWP zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych					
-	Rakówka	RW2000624312	JCWP zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych					
-	Werbka	RW20006241949	JCWP zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych					

Źródło: Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015, WIOŚ w Lublin

3.8.3. Stan czystości wód podziemnych

Ze względu na fakt, iż wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia, bardzo istotna jest kontrola zmian jakości tych wód oraz określenie ich trendów i dynamiki, m.in. poprzez prowadzenie monitoringu regionalnego.

Stan jakościowy wód podziemnych GZWP nr 406 zaklasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczone do klasy I i II. Jedynie w dolinach większych rzek, na niedużych obszarach w centralnej, północnej i północno-zachodniej części zbiornika występują wody klasy III. Ogólnie wody podziemne GZWP nr 406 ze względu na ich skład chemiczny nadają się do picia w stanie surowym lub wymagają jedynie prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

Ze względu na zasoby wód podziemnych obszar gminy został zaliczony do kategorii **obszarów wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO)** jako części Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406. Obecnie jednak nie ma ustanowionego obszaru ochronnego dla ww. zbiornika. W aktualizacji planów gospodarowania wodami został on wskazany jako zbiornik, dla którego do końca 2021 r. ma zostać ustanowiony obszar ochronny. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektów rozporządzeń dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej ustanawiającego obszar ochronny.

Cały obszar gminy położony jest w obrębie **JCWPd nr 90** (identyfikator UE: PLGW200090). Jego stan ilościowy, chemiczny oraz ogólna ocena stanu została wskazana jako dobry. Zbiornik ten nie jest zagrożony ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych.

Potencjalne ogniska zanieczyszczeń występujące na obszarze **JCWPd nr 90** mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych związane są głównie z zakładami przemysłowymi położonymi jednak poza obszarem gminy Rudnik - w Krasnymstawie i Zamościu oraz z zagrożeniami o charakterze liniowym poprzez dwie drogi o znaczeniu międzynarodowym przebiegające przez Zamość: nr 17 (E 372) i nr 74.

W chwili obecnej w wodę z wodociągów zbiorczych zaopatrzonych jest ponad 99,59% mieszkańców. Do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie gminne sołectwa, jedynie z wyjątkiem miejscowości Międzyzlas (należącej do sołectwa Równianki), w której znajduje się jedynie 4 gospodarstwa, korzystające ze studni kopalnych oraz ze studni głębinowych. Miejscowość ta oddalona jest o ok. 3 km od linii wodociągowej.

Niekorzystnie na stan wód podziemnych wpływają także inne ogniska zanieczyszczeń, wśród których możemy wyróżnić:

- 1) drogi publiczne – zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, zasolenie w czasie zimy, awaryjne wycieki substancji transportowych,
- 2) tzw. „dzikie” wysypiska śmieci;
- 3) nieodpowiednio zabezpieczone stacje paliw,
- 4) fermy hodowlane zwierząt.

Decydującymi źródłami zanieczyszczeń jest działalność rolnicza, w tym zagrody gospodarskie wyposażone w obiekty inwentarskie, a także płyty gnojowe, szamba i śmietniki. Ponadto dodatkowym źródłem zagrożenia jest chemikalizacja rolnictwa (w tym stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów). Wysoka dysproporcja między stopniem rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej powoduje, iż istnieje poważne zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami odprowadzanymi bezpośrednio do gruntu.

3.8.4. Zagrożenie środowiska przez odpady

Efektami działalności gospodarczej i bytowej człowieka są odpady przemysłowe i komunalne. Główną metodą zagospodarowania odpadów jest ich składowanie na wysypiskach.

Odzysk odpadów w całości bądź w ich części stanowi pierwszy i najważniejszy, po unikaniu ich powstawania element systemu gospodarki odpadami.

Zasady gospodarowania odpadami w gminie zostały określone w „Planie gospodarki odpadami województwa lubelskiego 2022” oraz Załączniku do Uchwały Nr XX/87/2016 Rady Gminy Rudnik z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu czystości o porządku na terenie Gminy Rudnik” ustala szczegółowe zasady utrzymania porządku i czystości na terenie gminy.

W gminie Rudnik w zakresie gospodarki odpadami wprowadzony został system bezpośredniego usuwania odpadów tzn. oparty o regularną usługę zbierania odpadów przy użyciu znormalizowanego sprzętu do gromadzenia i wywozu odpadów. Stosowany jest system „umowny” polegający na przekazaniu obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przedsiębiorcom posiadającym stosowne zezwolenia. Systemem usuwania odpadów został objęty cały teren gminy Rudnik.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami z zakresu gospodarki odpadami, gmina została zobligowana do zarządzania odpadami komunalnymi (odbiór, zagospodarowanie odpadów, wyznaczenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zapewnienie odpowiedniego poziomu recyklingu, działalność informacyjna). Na zlecenie gminy zadania te będzie wykonywać wyłonione w przetargu przedsiębiorstwo. Podstawą systemu stała się selektywna zbiórka odpadów w zlokalizowanych na każdej posesji pojemnikach do tego przeznaczonych. Opady zielone mogą być kompostowane także we własnym zakresie.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych w sposób zorganizowany odbywa się sporadycznie. Powszechnie jest, tak jak w całym kraju wystawianie przez mieszkańców zużytych urządzeń przy pojemnikach na odpady. Powoduje to, że osoby trzecie rozbierają pozostawione urządzenia dla pozyskania surowców wtórnych, a do środowiska często przedostają się substancje niebezpieczne (freony, oleje).

Głównymi wytwórcami odpadów komunalnych są mieszkańcy gminy Rudnik. Ich ilość jest uzależniona od liczby mieszkańców oraz poziomu życia na danym terenie. Wzrost stopy życiowej mieszkańców powoduje zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wpływa na zmianę ich składu.

Składowanie odpadów stanowi zagrożenie dla jakości wód podziemnych, powierzchniowych oraz dla powietrza atmosferycznego. Szczególnie groźne są nielegalne składowiska (w tym „dzikie” wysypiska śmieci), które przyczyniają się do degradacji środowiska przyrodniczego. Jednak zgodnie z nowymi przepisami ryzyko powstawania nielegalnych wysypisk się zmniejszy.

3.8.5. Zagrożenia środowiska przez hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Zgodnie z § 11 i § 325 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2015.0.1422 t.j.), budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej należy sytuować w miejscach najmniej narażonych na występowanie hałasu i drgań, a jeżeli występuje przekroczenie wartości dopuszczalnych (określone w przepisach o ochronie przed hałasem i drganiami), należy stosować skuteczne zabezpieczenia np.: zachowanie odpowiednich odległości od źródeł uciążliwości, odpowiednie usytuowanie i ukształtowanie budynku, elementy amortyzujące drgania oraz osłaniające i ekranujące przed hałasem.

Na obszarze opracowania podstawowym źródłem hałasu jest ruch komunikacyjny. Hałas drogowy związany jest z wielkością natężenia ruchu i jego dynamiką oraz często z rodzajem i stanem nawierzchni drogi.

Hałas może powstawać także w wyniku działalności gospodarczej. Na terenie gminy ma on charakter lokalny. Badania wielkości emisji takich podmiotów prowadzone są interwencyjnie, bez stałego monitoringu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych występujących na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne oraz stacja bazowa telefonii komórkowej. W przypadku stacji bazowej emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców

Przez teren gminy przebiegają następujące linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz 220 kV oraz linie średniego napięcia 15kV, które wraz ze stacjami transformatorowymi są źródłem pól elektromagnetycznych. W przypadku linii energetycznych średniego oraz niskiego napięcia nie ma konieczności wyznaczenia pasa ochronnego.

Ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączanego spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczanego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

Komunikacyjne zagrożenia środowiska

Ruch pojazdów samochodowych oddziałuje na środowisko poprzez:

- 1) emisję zanieczyszczeń do atmosfery,
- 2) emisję hałasu i wibracji,
- 3) zagrożenia wypadkowe.

Rozwój systemu transportowego bardzo utrudnia bytowanie i stanowi zagrożenie dla wielu gatunków zwierząt. Ciągi komunikacyjne przechodzące przez tereny leśne i w dolinach rzek Łętowni, Rakówki oraz Werbki utrudniają naturalne wędrówki zwierząt.

3.8.6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Skażenia atmosfery

Na terenie gminy, poza lokalnymi kotłowniami, nie występują większe źródła zanieczyszczenia atmosfery. Stan aerosanitarny w gminie należy uznać za dobry. Pewne

znaczenie dla stanu powietrza atmosferycznego mają rozproszone źródła emisji położone na obszarze gminy.

Zalicza się do nich:

- kotłownie,
- paleniska domowe,
- środki transportu,
- źródła wtórne np. wysypiska odpadów,
- zanieczyszczenia napływające z sąsiednich terenów.

Zanieczyszczania wód

Pomimo, iż zużycie wody przez gminę jest duże, długość systemu kanalizacji sanitarnej wynosi jedynie ok. 1 km. Ścieki gospodarcze zazwyczaj magazynowane są w gospodarczych szambach, zanieczyszczając środowisko w tym przede wszystkim wody powierzchniowe i podziemne. Ścieki z szamb wywożone są specjalistycznym sprzętem do oczyszczalni ścieków w Rudniku oraz oczyszczalni położonych w gminach ościennych. Do rzeki Rakówki odprowadzane są ścieki z oczyszczalni w Rudniku w ilości 3541 m³/rok.

Do cieków na terenie Gminy Rudnik dopływają również ścieki ze źródeł rozproszonych czyli odpływy ścieków ze zwodociągowanych, a nie skanalizowanych miejscowości i z miejscowości nie posiadających oczyszczalni ścieków. Na stan czystości wód płynących mają wpływ źródła obszarowe tj. spływy z terenów upraw rolnych i innych terenów, z których odpływ kieruje się do rzek.

Poważnym problemem związanym z zanieczyszczeniem wód jest skażenie wód pierwszego poziomu wodonośnego stanowiącego źródło wody ujmowane przez studnie głębinowe. Stanowią one źródła wody dla indywidualnych gospodarstw domowych. Główną przyczyną zanieczyszczenia wód pierwszego poziomu wodonośnego jest przesiąkanie ścieków z nieszczelnych szamb, budynków gospodarskich i innych. Sytuację w tym zakresie można poprawić poprzez likwidację szamb, a budowę zbiorczych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni grupowych oraz większej ilości oczyszczalni przydomowych.

Zagrożenia wynikające z „produkcji” odpadów

Odpady powstające na terenach wiejskich charakteryzują się pewnymi specyficznymi cechami. Po pierwsze, odpady powstające na terenach wiejskich są bardzo zróżnicowane pod względem pochodzenia i stopnia szkodliwości dla środowiska. W każdym gospodarstwie rolnym prowadzona jest produkcja przy użyciu maszyn i różnych substancji. Sprawia to, że powstające odpady zawierają m.in. substancje chemiczne używane w rolnictwie typu opakowania po środkach chemicznej ochrony roślin – pestycydach i insektycydach. Są to niewielkie ilości w odniesieniu do pojedynczego gospodarstwa, jednak ze względu na masowość występowania zjawiska jest to problemem.

Inną cechą odpadów na terenach wiejskich jest ich duże przestrzenne rozproszenie. Na obszarach o zabudowie rozproszonej jest tyle źródeł powstawania odpadów ile gospodarstw.

Rozproszenie utrudnia gromadzenie odpadów w wyznaczonych miejscach oraz ich zagospodarowanie. Złożona sytuacja w gospodarce odpadowej na wsi polegająca na dużych odległościach do punktu składowania, koszty transportu oraz brak zrozumienia potrzeby

gromadzenia odpadów i odpowiedniego składowania, powodują, że problem jest rozwiązywany w sposób najprostszy tj. wyrzucanie poza obręb gospodarstwa.

Odpady komunalne z terenu gminy Rudnik odbierane są przez wyspecjalizowaną firmę, która wyłoniona została do realizacji niniejszego zadania w drodze przetargu. Zebrane odpady przekazywane są następnie do Zakładu Zagospodarowania odpadów w Wincentowie „KRAS-EKO” Sp. z o.o. Wincentów, 22- 302 Siennica Nadolna.

Zjawisko zaśmiecania terenów (dzikie wysypiska) jest zjawiskiem powszechnym i występuje również na obszarze gminy Rudnik. Dzikie wysypiska odpadów oddziałują na środowisko w różny sposób. W przypadku składowania odpadów organicznych, bez substancji szkodliwych, wysypisko oddziałuje głównie na pogorszenie wrażeń estetycznych, deformują naturalność i estetykę. Jeśli wyrzucane są odpady niebezpieczne, to nawet niewielkie ich ilości są groźne dla środowiska. Najbardziej szkodliwe jest wyrzucanie odpadów do „oczek wodnych”, bagienek lub składowanie na ich brzegu. Małe źródła wody, bagienka itp. pełnią bardzo ważną rolę w środowisku; urozmaicają krajobraz, wzbogacają bioróżnorodność krajobrazu rolniczego i leśnego. Są one miejscem bytowania, czasami rzadkich gatunków roślin i zwierząt, szczególnie charakterystycznych dla bagien.

3.9. Ochrona przyrody

Objęcie ochroną prawną obszarów o najwyższych walorach ekologicznych i zasobach przyrodniczych w gminie zabezpiecza je przed niewłaściwym użytkowaniem i chroni przed utratą cennych wartości.

Na terenie gminy Rudnik w myśl ustawy o ochronie przyrody powołano następujące formy ochrony przyrody, mające na celu ochronę cennych zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych gminy.

3.9.1. Obszar Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040

Zaliczany do kategorii SOO Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk. Zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE).

Jest to obszar położony na wysokości średnio 207 m n.p.m. obejmuje dolinę rzeki Łętowni (od wsi Wierzchowina do miejscowości Staw Ujazdowski). Jest to lewobrzeżny dopływ Wieprza, którego ujście zbiega się z ujściem rzeki Por.

Górny odcinek doliny Łętowni zajmują rozległe, eksploatowane torfowiska, częściowo użytkowane ekstensywnie jako łąki kośne. Dolny odcinek ma charakter przełomu i nie jest użytkowany. Siedliska łąkowe i zaroślowe zajmują ponad połowę obszaru.

Pozostała część to tereny uprawne. W Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej wymieniono występujące tu cenne siedliska: twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. W Załączniku I Dyrektywy Ptasiej wymienione zostały gatunki występujących tu ptaków: bocian biały, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, derkacz, batalion.

Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie wielu gatunków ssaków, takich jak: bóbr, wydra, bezkręgowce: modraszek

teleius, czerwoczyk nieparek, modraszek nausitous, czerwoczyk fioletek, rośliny: starodub łąkowy (dzięgiel łąkowy – obfite populacje na dużych powierzchniach). Jest to również miejsce występowania innych, ważnych gatunków: bezkręgowce: strzępotek soplaczek, rusalka drzewoszek, rośliny: brzoza niska, turzyca Davalla, kukułka krwista, kukułka szerokolistna, goździk okazały, kruszczyk błotny, goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski, groszek błotny, zerwa kulista, ciemiężycza zielona.

Do głównych zagrożeń dla Doliny Łętowni zalicza się zmianę stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód, zmiana sposobu użytkowania terenu, w tym intensyfikacja stosowania nawozów sztucznych, naturalna sukcesja, eksploatacja torfu. Dlatego też ustanowiono dla ww. obszarów plany zadań ochronnych ujęte w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040 (Dz. Urz. Województwa Lubelskiego z dnia 3 Lipca 2014 r. poz. 2337)

3.9.2. Pomniki przyrody

W myśl aktualnych przepisów pomnikami przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Na terenie gminy Rudnik za pomniki przyrody uznano 3 drzewa.

Tabela 3.10.2. Pomniki przyrody na gminy Rudnik:

Lp.	Nr aktu, data terenie	Położenie		Gatunek (wiek)
		Obręb geodezyjny	Działka	
1.	Orzeczenie Nr 1 Wojewody Zamojskiego z dnia 2 grudnia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Zamojskiego Z 1988 r. Nr 16 poz.. 152) Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Z 2009 r. Nr 103 , poz.. 2327)	Bzowiec	1740	1lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>), Pierśnica 93 cm i wys. 23 m, park podworski w odległości ok. 50 m od dworku (Szkoła Podstawowa w Bzowcu)

2.	Orzeczenie Nr 3 Wojewody Zamojskiego z dnia 14 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Zamojskiego Nr 1 poz. 2 Z 1988 r.)	Płonka	714/1	2 jesiony wyniosłe (<i>Fraxinus excelsior</i>), Pierśnica 146, 134 cm i wys. 30 i 29 m. w parku podworskim nad stawem, Straż Pożarna w Płonce.
----	---	--------	-------	---

Źródło: GDOŚ - Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (maj 2018)

3.10. Uwarunkowania przestrzenne związane z możliwościami turystycznego wykorzystania obszaru gminy

O atrakcyjności turystycznej obszaru gminy decydują trzy czynniki – ranga walorów turystycznych, stopień dostępności komunikacyjnej oraz stan zagospodarowania turystycznego.

Pierwszy ważny, lecz nie w pełni doceniany czynnik to znaczne walory krajobrazu i środowiska przyrodniczego przydatne do rozwoju funkcji turystycznych. Do tego typu walorów można zaliczyć:

- 1) urozmaiconą, dynamiczną rzeźbę terenu (wzgórza, wąwozy, stoki), wpływającą na malowniczość krajobrazu i rozległe ekspozycje widokowe,
- 2) atrakcyjne krajobrazowe ciągi dolinne Wierzbki, Rakówki i Łętowni, kontrastowe względem urzeźbionych wałów wyżynnych i wysoczyzn,
- 3) walory tradycyjnego, rozciągniętego wzdłuż dolin osadnictwa wiejskiego z zachowanymi wśród starych parków pozostałościami siedzib dworskich (Wierzbówka, Płonka, Maszów Górny, Maszów Dolny, Bzowiec),
- 4) zwarta, nierozproszona zabudowa wiejska (niewielki stopień rozproszenia urozmaica krajobraz, gdyż powszechne w polskim krajobrazie rozproszenie zabudowy, wywołuje wrażenie chaosu i dominacji form antropogenicznych nad naturalnymi),
- 5) duże przestrzenie terenów otwartych,
- 6) świeże powietrze, cisza, korzystny mikroklimat.

Gmina cechuje się stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną. Zlokalizowana jest przy drodze wojewódzkiej nr 837, w odległości około 60 km od Lublina oraz 30 km od Zamościa. Ponadto na obszarze gminy nie występują żadne znaczące bariery przestrzenne, które mogłyby utrudnić swobodne poruszanie się między poszczególnymi miejscowościami.

Kolejnym elementem atrakcyjności turystycznej jest zagospodarowanie turystyczne (infrastruktura turystyczna). Do tej grupy obiektów należą urządzenia turystyczne, które zabezpieczają turystom przyjeżdżającym na wypoczynek możliwość korzystania z uroków wybranego przez nich miejsca wczasowego. Infrastruktura turystyczna to m.in. baza noclegowa, baza gastronomiczna, obiekty sportowe, obiekty kultury, szlaki turystyczne, urządzenia rozrywkowe, punkty handlowe, usługowe i itp. Dobrze zagospodarowane ośrodki turystyczne prowadzą do wzrostu intensywności odwiedzania regionu przez turystów, powtarzania pobytu.

Na terenie gminy Rudnik nie ma obecnie infrastruktury i zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego. Układ walorów, fizjonomia krajobrazu i ukształtowana struktura przestrzenna gminy determinują jednak trojaki typ zagospodarowania turystycznego:

- 1) ośrodki turystyczne (częściowo agroturystyczne) w ciągach dolinnych, tworzone na bazie harmonijnych, tradycyjnych wsi, w sąsiedztwie parków podworskich, małych zalewów na rzeczkach, zabytków i pamiątek historycznych,
- 2) ośrodki agroturystyczne na wysoczyźnie oparte o malowniczo położone wsie, wzgórza, wąwozy, stoki, lasy, rozłogi pól,
- 3) trasy turystyczne: piesze, rowerowe, jeździeckie, punkty widokowe, ścieżki dydaktyczne; ponadto szlaki wiążące gminę z poważniejszymi atrakcjami w gminach sąsiednich (dolina Wieprza, zalew w Nieliszu, Radecznicza, dolina Żółkiewki, parki krajobrazowe).

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Rys historyczny

Osada gminna Rudnik po raz pierwszy w zapisach historycznych wymieniona została w 1492 roku. Była to wówczas wieś wchodząca w skład powiatu krasnostawskiego ziemi chełmskiej. Dzielila się na część królewską - Rudniczek i część należąca do dóbr starostwa krasnostawskiego - Rudnik Niższy. W latach 1919-1939 Rudnik był siedzibą gminy w powiecie krasnostawskim województwa lubelskiego, natomiast w latach 1975-1998 gmina stanowiła część województwa zamojskiego.

4.2. Krajobraz kulturowy

Na terenie gminy nie wykształciło się żadne miasto. Osadnictwo występuje tylko w formie wsi, których jest kilkanaście. Wiele z nich ma długą historię (Rudnik od co najmniej 1492 r., Płonka i Wierzbica XV w., Mościska XVI w., Bzowiec ok. XVII w.).

Obszar gminy charakteryzuje się w przewadze harmonijnym krajobrazem kulturowym, a na jego potencjał składają się zasoby ruralistyczne w postaci rozproszonej architektury drewnianej, zabytkowe obiekty architektury sakralnej w Płonce i Maszowie harmonizujące z naturalnym otoczeniem. Miejsca wartościowe zarówno z punktu widzenia ochrony zabytków, zachowania dziedzictwa kulturowego, jak i ochrony przyrody oraz zachowania bioróżnorodności stanowią zespoły dworskie wraz z parkami w Bzowcu, Wierzbicy, Maszowie Dolnym i Górnym, Płonce, cmentarz wojenny w Bzowcu oraz stanowiska archeologiczne

Kształt przestrzenny większości wsi jest zbliżony do typu łańcuchówki. Zabudowania są luźno rozciągnięte obustronnie wzdłuż drogi, przez całą szerokość pól podzielonych na wąskie, równe sobie wielkością pasy. Walorem części wsi jest zachowanie się w krajobrazie dawnego łańcuchowego rozmierzenia gruntów wiejskich (Bzowiec, Rudnik, Kaszuby, Suche Lipie). Część wsi uległa nowym przekształceniom w trakcie podziałów rodzinnych, parcelacji majątków dworskich, zakładania zabudowy kolonijnej. Brak jednak dokładnych badań na ten temat.

W wyniku pełnienia przez gminę Rudnik głównie funkcji rolniczej, występuje na jej obszarze względna równowaga pomiędzy elementami przyrodniczymi, a antropogenicznymi. Charakteryzuje ją krajobraz kulturowy, natomiast osadnictwu towarzyszą uprawy rolno-ogrodnicze, drogi, oraz zadrzewienia mające cechy krajobrazu kulturowego narastającego przez wieki w wyniku gospodarczej działalności mieszkańców

Ten rolniczy krajobraz kulturowy jest aktualnie zagrożony, co jest spowodowane zarzuceniem uprawy ziemi (z powodu nieopłacalności), a także bezrobociem i wyludnianiem się wsi. W celu ochrony krajobrazu kulturowego należy zachować istniejące naturalne elementy krajobrazu obejmując je ochroną oraz zwrócić uwagę na nowo powstające budynki i próby zmian powierzchni ziemi tak, aby jak najmniej ingerowały w krajobraz. W związku z możliwością rozwoju turystyki na obszarze gminy Rudnik, wydaje się zasadnym wyeksponowanie (oznakowanie) punktów i ciągów widokowych na wierzchołkach wzniesień bogato urzeźbionej północnej części gminy, dające wgląd w lokalne panoramy i ekspozycje krajobrazu przyrodniczo – kulturowego.

4.3. Zasoby ochrony konserwatorskiej

4.3.1. Obiekty objęte ochroną

Na terenie gminy Rudnik znajduje się kilka obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa lubelskiego” dodatkowo na Załączniku Nr 3 wraz z numerem odpowiadającym kolejności w poniższej tabeli.

Tabela 4.3.1 Obiekty w rejestrze zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków położone w gminie Rudnik

Lp.	Obiekt	Numer rej.	Miejscowość
1.	park dworski, czas kształtowania: XVIII- XIX w.	A/1197	Bzowiec
2.	cmentarz wojenny z I wojny świat, 1918 r.	A/1182	
3.	dwór i park ze stawami i aleją dojazdową, k. XVII w. lub pocz. XVIII w.	A/1198	Wierzbica
4.	dwór, park, kapliczka, XVIII- XIX w.	A/1195	Maszów Dolny
5.	zespół dworski: dwór, budynki gospodarcze (suszarnia, magazyn, dwie chlewnie) wraz z towarzyszącą zielenią, ogród spacerowy, ogrody użytkowe, XIX- XX wiek	A/1190	Maszów Górny
6.	Park z I poł. XIX w.	A/1196	Płonka
7.	cmentarz grzebalny „stary” rzymskokatolicki wraz z drzewostanem i nagrobkami, ok. 1825 r.	A/1185	

8.	kościół paraf. pw. Narodzenia NMP z wyposażeniem wnętrza, otoczenie w granicach cmentarza kościelnego, dzwonnica, ok. 1793 r.	A/96	
----	--	------	--

Źródło: Obwieszczenie Nr 1/2018 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 2 lutego 2018r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

Wyżej wymieniony wykaz i zestawienie obiektów oraz stref objętych ochroną są listami otwartymi, które mogą ulec zmianie w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w wyniku kolejnych analiz.

4.3.2. Stanowiska archeologiczne

Na terenie Gminy Rudnik znajduje się 145 stanowisk archeologicznych będących świadectwem wielowiekowego osadnictwa. Stanowią one świadectwo obecności osiedli ludzkich na przestrzeni wieków. Spośród zabytków archeologicznych największe znaczenie dla odtworzenia historii miejscowego osadnictwa mają osady. Wszystkie zaewidencjonowane stanowiska podlegają ochronie prawnej.

Stanowiska archeologiczne zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji – nie wpisane do rejestru zabytków woj. lubelskiego”.

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ OKREŚLONE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANICE KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015 poz. 774) Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 11 września 2018 r.

Klasyfikację krajobrazów i metodologię audytu określić miano w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. Obecnie projekt rozporządzenia znajduje się na ostatnim etapie prac legislacyjnych. W związku z tym na obszarze województwa lubelskiego nie obowiązuje audyt krajobrazowy, natomiast termin jego opracowania ulegnie wydłużeniu.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ZDROWIA

6.1. Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują obecnie następujące placówki oświatowe:

- 1) Szkoła Podstawowa w Rudniku, Rudnik 78, 22 – 330 Rudnik,
- 2) Szkoła Podstawowa w Płonce, Płonka 70, 22 – 330 Rudnik,

- 3) Publiczne Gimnazjum w Rudniku, Rudnik 64, 22 – 330 Rudnik.

Ponadto w gminie Rudnik funkcjonują 2 oddziały przedszkolne:

- 1) Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Płonce.
- 2) Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Rudniku.

6.2. Zasoby kulturowe

Rozwój kulturalny jest ograniczony ze względu na brak infrastruktury kultury (brak Gminnego Domu Kultury). Jednocześnie Gmina Rudnik posiada wciąż zbyt niską aktywność społeczną mieszkańców, ściśle związaną z niewystarczającym poziomem uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Jednocześnie na terenie gminy odbywa się kilka rodzajów imprez kulturalnych, m.in.:

- 1) Dożynki Wiejskie.
- 2) Gminne Spotkanie Opłatkowe.
- 3) „Dzień Kobiet”.
- 4) Jasełka.
- 5) Święto czosnku w miejscowości Płonka.
- 6) „Festiwal Wizji” (impreza cykliczna).

Na terenie gminy znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna w Rudniku, działająca od 1957 roku jako instytucja kultury. Obejmuje swym zasięgiem głównie mieszkańców gminy Rudnik. Z placówki korzystają również mieszkańcy innych pobliskich gmin. Biblioteka jest jedyną placówką biblioteczną na terenie gminy Rudnik.

6.3. Stowarzyszenia

Na terenie gminy Rudnik funkcjonuje 7 organizacji społecznych:

- 1) Stowarzyszenie „Gospodynie na straży” w Płonce.
- 2) Stowarzyszenie „Edukacja i Rozwój” w Płonce.
- 3) „Stowarzyszenie na rzecz rozwoju” w Maszowie.
- 4) Stowarzyszenie Mieszkańców Ziemi Rudnickiej „Nasza Ziemia” w Wierzbicy.
- 5) Stowarzyszenie „Sami Swoi” w Rudniku
- 6) Koło Gospodyń Wiejskich w Płonce.
- 7) Koło Gospodyń Wiejskich w Wierzbicy.

6.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Rudnik znajdują się podstawowe jednostki służby zdrowia, są to:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Rudniku;
- 2) Gabinet stomatologiczny w Rudniku;
- 3) Apteka w Rudniku.

W przypadku specjalistycznych badań lub hospitalizacji, pacjenci kierowani są do szpitali w Krasnymstawie, Zamościu i Lublinie.

6.5. Sport i turystyka

Mała ilość sali sportowych, boisk sportowych, wyposażonych w profesjonalny sprzęt sportowy sprawił, że sport jest mało rozwinięty na terenie gminy Rudnik.

Baza sportowo-rekreacyjna gminy Rudnik:

- 1) Sala sportowa przy Publicznym Gimnazjum w Rudniku,
- 2) Boisko sportowe trawiaste w miejscowościach Rudnik i Płonka,
- 3) Plac zabaw dla dzieci w miejscowości Maszów,
- 4) Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Płonce.

Turystyka na terenie gminy odgrywa obecnie niewielką rolę w gospodarce gminy, pomimo sprzyjających warunków naturalnych, wynikających przede wszystkim z nieskażonego środowiska przyrodniczego, atrakcji krajobrazowych w postaci Doliny Łętowni oraz zasobów o wartościach zabytkowych. Obecnie na terenie gminy nie ma gospodarstw agroturystycznych, które by oferowały miejsca noclegowe.

6.6. Pozostałe instytucje

W Gminie Rudnik brak jest posterunku policji. Instytucjami zapewniającymi bezpieczeństwo publiczne i przeciwpożarowe w gminie są:

- 1) Posterunek Policji w Żółkiewce (Gmina Żółkiewka),
- 2) OSP Rudnik
- 3) OSP Płonka
- 4) OSP Bzowiec
- 5) OSP Mościska
- 6) OSP Kaszuby
- 7) OSP Suche Lipie
- 8) OSP Joanin

6.7. Działalność gospodarcza, bezrobocie

Sytuacja gospodarcza w gminie w sektorze działalności pozarolniczej jest trudna. Na terenie praktycznie nie ma żadnych przedsiębiorstw, które dawałyby zatrudnienie tutejszej ludności. Większe zakłady pracy w sąsiednich miastach, które przez wiele lat dawały zatrudnienie i dla ludności z tereny gminy Rudnik upadły. Większość firm prywatnych działających na terenie gminy to podmioty prowadzące jednoosobowe działalności gospodarcze.

Najwięksi pracodawcy z sektora prywatnego:

- 1) Sklep samoobsługowy PREMIUM – Rudnik.
- 2) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Farmix – Andrzej Łoński – Maszów.

Najwięksi pracodawcy z sektora publicznego:

- 1) Urząd Gminy Rudnik,
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Rudniku.
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudniku.
- 4) Szkoła Podstawowa w Płonce.
- 5) Szkoła Podstawowa w Rudniku.
- 6) Gimnazjum Publiczne w Rudniku.

Gmina Rudnik jest gminą typowo rolniczą, gdzie główne źródła utrzymania to dochody z rolnictwa. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw na terenie gminy jest słabo rozwinięty. Tylko kilka procent ludności znajduje zatrudnienie w zakładach i instytucjach. Na terenie gminy występuje nieliczna liczba przedsiębiorstw, są to zazwyczaj mikro przedsiębiorstwa jedno lub kilku osobowe, gdzie oprócz właściciela zatrudnienie znajdują też czasem członkowie jego rodziny. W większości są to małe sklepy z podstawowymi artykułami spożywczymi, przemysłowymi i małą gastronomią. Brakuje przedsiębiorstw produkcyjnych, które zatrudniałyby większą ilość osób.

6.8. Ekologiczne przesłanki dalszego rozwoju działalności gospodarczej w gminie

Celem społecznym i ekonomicznym jest znalezienie kierunku aktywizacji rolnictwa, źródeł utrzymania dla ludności wiejskiej w sytuacji trudności ekonomicznych sektora rolnego i niewielkiej chłonności rynku pracy.

Rolnictwo jest główną gałęzią gospodarki, która ma znaczący wpływ na poziom rozwoju gminy i standard życia mieszkańców. Wynika to z typowego charakteru gminy i znacznej odległości od większych aglomeracji miejskich. Z rolnictwa utrzymuje się ok. 80% ludności, reszta osób zajmuje się pracą zarobkową oraz sezonową emigracją zarobkową itp. Jednak niskie dochody z rolnictwa zmuszają do szukania innych źródeł zarobkowych, co na terenie gminy jest mało prawdopodobne, więc coraz większa liczba osób korzysta z usług GOPS.

Na terenie gminy Rudnik dominują gleby klasy III. Podstawowymi uprawami są uprawy zbóż - pszenica, jęczmień, mieszanki zbożowe, owies, żyto. Również uprawia się rzepak, chmiel, tytoń, buraki cukrowe, ziemniaki i len. Podstawowymi gałęziami produkcji zwierzęcej na terenie gminy jest bydło, krowy mleczne i trzoda chlewna. Nie odgrywają one jednak znacznej roli w produkcji rolniczej gminy.

Tendencja upraw zaczyna się zmieniać i coraz więcej gospodarstw zaczyna uprawiać owoce miękkie takie jak: maliny, truskawki na skale przemysłową. Stosunkowo dobre gleby mogą stać się podstawą do produkcji owoców i warzyw przy małym zastosowaniu nawozów i środków ochrony roślin do ich produkcji. Skłaniają ku temu następujące przesłanki:

- 1) wysokie klasy gleb (ponad 50 % w klasie III),
- 2) stosunkowo „czyste” środowisko przyrodnicze, w tym:
 - a) dobre warunki aerasanitarnie,
 - b) brak uciążliwego przemysłu,
 - c) wody, których głównym zanieczyszczeniem jest spływ z terenów rolniczych,
 - d) położenie części gminy w granicach obszaru NATURA 2000 „Dolina Łętowni”.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY RUDNIK

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7, w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z: potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniając w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

7.1 Analiza ekonomiczna

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat gmina odnotowała systematyczny wzrost dochodów, które w 2016 r. osiągnęły poziom 11 072 412,19 zł. Na dochód ogółem składają się subwencja ogólna, dochody własne, dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej i inne środki określone w odrębnych przepisach.

Tabela 7.1.1. Dochody ogólne gminy Rudnik w latach 2006-2016

Kategoria dochodu	2006 r.	2011 r.	2016 r.
Dochody ogółem	6 385 301,12 zł	8 964 435,77 zł	11 072 412,19 zł
Dochody własne	1 464 926,47 zł	1 854 597,78 zł	2 706 843,28 zł
Subwencja ogólna	3 121 509,00 zł	4 147 460,0 zł	4 322 555,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, czerwiec 2018.

Subwencje ogólne są przekazywane przez organy państwowe na zadania własne gmin i stanowią, łącznie z dochodami własnymi, podstawę do planowania wydatków budżetowych na dany rok. O przeznaczeniu środków przekazanych w ramach subwencji decyduje organ stanowiący – Rada Gminy Rudnik.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2018. r. poz. 1530) źródłami dochodów gminy są:

1) wpływy z podatków:

- od nieruchomości,
- rolnego,
- leśnego,
- od środków transportowych,
- dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej
- od spadków i darowizn,
- od czynności cywilnoprawnych;

2) wpływy z opłat:

- skarbowej,
- targowej,
- miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów,
- reklamowej,
- eksploatacyjnej
- innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

W strukturze dochodów własnych gminy Rudnik największy udział mają udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (43,0%), wpływy z podatku rolnego (27,4%) oraz wpływy z usług (16,6 %). W 2011 r. wpływy z podatków stanowiących dochody budżetu państwa stanowiły ok. 47,8 % dochodów własnych gminy. W analizowanym okresie zmniejszył się natomiast udział dochodów z podatku od nieruchomości z 16,1% dochodów własnych gminy w 2011 r. do 10,4% w 2016 r. Dochody osiągnęte z tytułu podatku rolnego w 2011 r. stanowiły 26,7 % dochodów własnych, a w 2016 r. wzrosły do 27,4 %.

Wydatki gminy Rudnik związane są z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994), wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 7, zadania własne zaspakajające zbiorowe potrzeby wspólnoty.

Wydatki ponoszone przez jednostki samorządu terytorialnego podzielić można pod względem przeznaczenia na dwie duże grupy:

- wydatki bieżące – związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania poszczególnych obiektów jednostek samorządu terytorialnego i zaspokajaniem bieżących potrzeb wynikających z realizacji zadań,
- wydatki inwestycyjne – służące podwyższaniu standardów i zakresu usług oraz szeroko rozumianemu rozwojowi jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela nr 7.1.2. Wydatki gminy Rudnik w latach 2006-2016

Wydatki	2006 r.	2011 r.	2016 r.
Wydatki ogółem	6 639 652,50 zł	9 279 966,02 zł	10 771 280,36 zł
Wydatki bieżące	b.d.	8 123 090,13 zł	10 249 546,24 zł
Wydatki inwestycyjne	1 095 981,39 zł	1 156 875,89 zł	521 734,12 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, czerwiec 2018.

W strukturze wydatków bieżących największy udział mają wydatki przeznaczone na pomoc społeczną, które od kilku lat wzrastają. Druga co do wielkości grupa wydatków bieżących związana jest z oświatą i wychowaniem, natomiast kolejne grupy wydatków budżetowych stanowią wydatki związane z administracją publiczną oraz transportem i łącznością.

Tabela nr 7.1.3. Wydatki bieżące gminy Rudnik w latach 2011-2016

Kategoria wydatków	2011	2016
Oświata i wychowanie	3 105 118,48 zł	3 471 383,12 zł
Pomoc Społeczna	2 191 787,40 zł	3 759 257,72 zł
Administracja publiczna	846 410,81 zł	983 729,73 zł
Transport i łączność	679 936,01 zł	612 291,20 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	639 018,77 zł	237 016,07 zł
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	390 317,74 zł	372 217,04 zł
Rolnictwo i łowiectwo	367 624,23 zł	413 322,39 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	297 100,53 zł	126 079,26 zł
Gospodarka mieszkaniowa	244 378,09 zł	274 774,64 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, czerwiec 2018.

7.2 Analiza środowiskowa

Uwarunkowania wynikające z przeprowadzonej analizy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, predyspozycji geograficzno-klimatycznych oraz wyników inwentaryzacji poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, które warunkują rozwój przestrzenny, pozwalają określić predyspozycje i ograniczenia dla rozwoju określonych funkcji związanych z nowymi terenami przeznaczonymi pod zabudowę w gminie Rudnik.

Tereny wyłączone z zabudowy:

- 1) rzeki, mniejsze cieki, kanały, rowy stałe lub okresowe,
- 2) zbiorniki wodne,
- 3) tereny podmokłe, zabagnione,
- 4) tereny izolowanych zagłębień bezodpływowych,
- 5) tereny leśne i większe zadrzewienia,
- 6) tereny łąk i pastwisk pełniących funkcje ekologiczne,
- 7) tereny objęte ochroną konserwatorską,

Tereny z ograniczeniami w zagospodarowaniu:

- 1) tereny położone w granicach Obszar Natura 2000 - Dolina Łętowni (PLH060040),
- 2) tereny charakteryzujące się płytkim poziomem wód gruntowych (do 1,0 m p.p.t.),

- 3) tereny predysponowane do wyznaczenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej o korzystnych warunkach glebowych (wysokie klasy bonitacyjne gleb I-III),
- 4) tereny podatne na zjawiska sufozji, gdzie nachylenie jest większe niż 12% (krawędzie wąwozów) m.in. w rejonie Mościsk, Rudnika, Borowa,

Pozostałe tereny korzystne dla zainwestowania:

- tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków luźnych i gliniastych) o dużym zróżnicowaniu warunków gruntowo-wodnych i geotechnicznych, korzystne dla zabudowy z ograniczeniami,
- tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków gliniastych i glin), o warunkach gruntowo-wodnych umożliwiających zainwestowanie oraz stosunkowo korzystnych warunkach geotechnicznych,
- tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piaszczysto-żwirowych), bez ograniczeń geotechnicznych, bardzo korzystne dla zabudowy,
- tereny częściowo już zabudowane, w większości posiadające uzbrojenie techniczne, korzystne do kontynuowania na nich nowych inwestycji.

Analiza środowiskowa elementów środowiska przyrodniczego wskazuje nieznaczne przekształcenia środowiska przyrodniczego gminy Rudnik. Są to głównie zmiany na terenach użytkowanych rolniczo (grunty orne i łąki) oraz obszarach zabudowanych. Stopień degradacji poszczególnych komponentów jest nieznaczny. Niewielkie pogorszenie stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego wynika z lokalnej emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z indywidualnych palenisk domowych, zakładów produkcyjno-usługowych oraz emisji spalin ze środków transportu wzdłuż najbardziej uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Nieznaczne pogorszenie stanu wód powierzchniowych jest wynikiem zrzutu ścieków, przede wszystkim pochodzących z gospodarstw domowych.

Powyższe uwarunkowania nie stwarzają szczególnych ograniczeń dla rozwoju przestrzennego.

Przy wyznaczaniu nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie istotne jest jednak uwzględnienie wymagań wynikających z uwarunkowań przyrodniczych, a zwłaszcza obszarów objętych formami ochrony przyrody, lasów, trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych oraz terenów rolniczych najwyższych klas bonitacyjnych. Należy również pamiętać, iż nowe inwestycje powinny być lokalizowane przede wszystkim na obszarach, które z obiektywnych przyczyn są najbardziej atrakcyjne dla zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze.

7.3. Analiza społeczna

7.3.1. Liczba ludności i jej zmiany

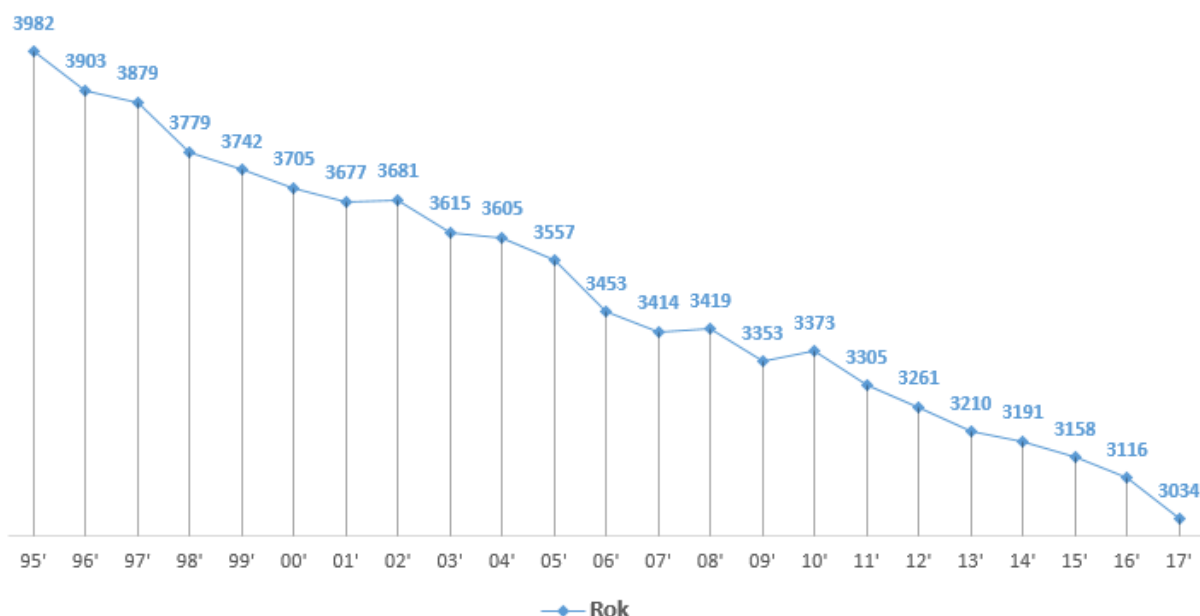
Gmina Rudnik należy do obszarów słabo zaludnionych na tle powiatu krasnostawskiego. Wskaźnik gęstości zaludnienia kształtuje się poniżej średniej przypadającej na gminy powiatu i w 2017 roku wynosił 34 osoby/km² (średnia dla powiatu krasnostawskiego to 62 osoby/km²). Gęstość zaludnienia w gminie Rudnik jest zdecydowanie niższa od średniej dla województwa (85 osób/km²) i od średniej krajowej wynoszącej 123 osoby/km². Analizując gęstość zaludnienia w gminie na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwujemy tendencję spadkową.

Tabela nr 7.3.1.1. Gęstość zaludnienia w os./km²

Jednostka	2007 r.	2013 r.	2017 r.
gmina Rudnik	39	36	34
pow. krasnostawski	66	65	62
woj. lubelskie	86	86	85
Polska	122	123	123

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, czerwiec 2018.

Według danych Urzędu Gminy w Rudniku na dzień 31.12.2017 r. gminę zamieszkiwało 3034 mieszkańców. W gminie obserwuje się zjawisko zmniejszania się liczby mieszkańców. W ciągu ostatnich 10 lat liczba ludności gminy zmniejszyła się o 380 osób. Spowodowane jest to głównie ujemnym saldem migracji, gdyż przyrost naturalny jest w poszczególnych latach zmienny i oscyluje wokół zera.

Rysunek 1. Liczba mieszkańców gminy Rudnik w latach 1995-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, czerwiec 2018

Analizując strukturę wieku mieszkańców pod kątem wieku produkcyjnego, a nieprodukcyjnego, okazuje się, że w wieku produkcyjnym w 2017 r. było w Gminie Rudnik 57,2 % ogólnej liczby mieszkańców, zaś w wieku przedprodukcyjnym 15,4 % i poprodukcyjnym 27,4 % mieszkańców. Dla porównania w 2002 r. udział grupy przedprodukcyjnej był znacznie wyższy i wynosił 21,3%, grupy produkcyjnej 51,5% i grupy w wieku poprodukcyjnym 27,2%.

Tabela nr 7.3.1.2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gminie Rudnik

Rok	Wiek						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny		
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
2002	641	301	2 040	920	1 000	658	94,1
2007	522	254	2 016	906	876	582	82,1
2012	463	232	1 946	827	852	580	76,8
2017	363	186	1 839	771	832	550	74,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, czerwiec 2018

Tabela nr 7.3.1.3. Ruch naturalny i migracje ludności w gminie Rudnik

Rok	Ruch naturalny				Migracje wewnętrzne na pobyt stały			
	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Napływ	Odływ	Odływ z gminy do miast	Saldo migracji
		ogółem	w tym niemowląt					
2001	47	57	0	-10	22	28	9	-6
2006	28	68	0	-40	28	59	29	-31
2011	22	73	0	-51	20	37	14	-17
2016	17	65	1	-48	22	18	9	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych, czerwiec 2018

Przyrost naturalny w 2016 r. w gminie był ujemny i wynosił -48. Liczba ludności w gminie systematycznie spada. Liczba ludności w wieku produkcyjnym wykazuje wzrost, wzrasta jednak liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to powolny wzrost średniego wieku mieszkańców gminy.

Tabela nr 7.3.1.4. Liczba mieszkańców w Gminie Rudnik według miejscowości (stan na 31.XII.2017 r.)

Lp.	Sołectwo	Wsie wchodzące	Liczba ludności	Powierzchnia obrębu geodezyjnego
-----	----------	----------------	-----------------	----------------------------------

		w skład sołectwa		
1.	Bzowiec	Bzowiec	366	15,56 km ²
2.	Joanin	Joanin	103	2,35 km ²
3.	Kaszuby	Kaszuby	107	3,26 km ²
4.	Majdan Łuczycki	Majdan Łuczycki	47	1,14 km ²
		Majdan Borowski II	20	0,80 km ²
5.	Majdan Borowski I	Majdan Borowski I	60	2,19 km ²
6.	Majdan Kobylański	Majdan Kobylański	61	2,76 km ²
		Majdan Średni	47	
7.	Maszów	Maszów	161	8,05 km ²
		Maszów Dolny	50	
		Maszów Górny	82	
8.	Mościska	Mościska	224	7,70 km ²
		Mościska Kolonia	93	
9.	Płonka	Płonka	325	12,05 km ²
		Płonka Kolonia	134	
10.	Płonka Poleśna	Płonka Poleśna	38	1,98 km ²
11.	Równianki	Równianki	105	4,78 km ²
		Międzyłasy	12	
12.	Rudnik	Rudnik	479	10,03 km ²
		Rudnik -Romanówek	53	
13.	Suche Lipie	Suche Lipie	127	5,46 km ²
14.	Suszeń	Suszeń	91	3,85 km ²
		Potasznia	108	
15.	Wierzbica	Wierzbica	191	6,57 km ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Rudniku

7.3.2. Warunki mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy Rudnik, według banku danych lokalnych GUS w 2016 r. obejmowały łącznie 1267 mieszkań z 4453 izbami. Własność osób fizycznych stanowi

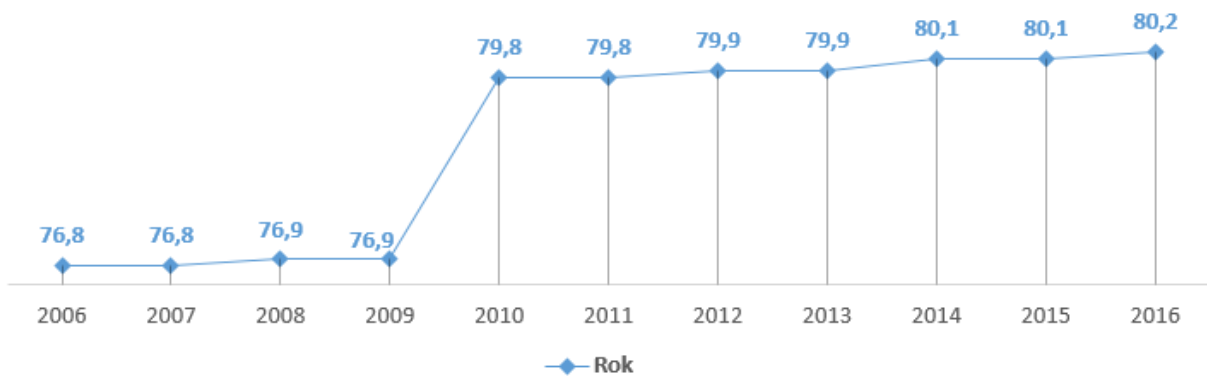
większość mieszkań, gmina dysponuje 12 mieszkaniami znajdującymi się w zasobach komunalnych. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu wynosi 3,51 natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi 80,2 m² i była większa o 3,4 m² w stosunku do okresu sprzed 10 lat.

Tabela 7.3.2. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rudnik w latach 2006-2016 r.

Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²
2006	1199	4045	92 129
2007	1199	4045	92 129
2008	1200	4051	92 259
2009	1199	4049	92 214
2010	1260	4403	100 592
2011	1260	4403	100 592
2012	1261	4411	100 735
2013	1263	4421	100 946
2014	1265	4441	101 348
2015	1265	4441	101 348
2016	1267	4453	101 569

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, czerwiec 2018.

Rysunek 2. Wzrost średniej powierzchni użytkowej mieszkania w gminie Rudnik w latach 2006-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, czerwiec 2018

Na podstawie analizy zmian cech ilościowych zasobów mieszkaniowych w latach 2006 - 2016, prognozuje się dalszy przyrost liczby mieszkań, a także wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w założonej perspektywie planistycznej (do 2030 roku), o około 15% w stosunku do roku 2016. Związane jest to przede wszystkim z bogaceniem się społeczeństwa i potrzebą poprawy warunków zamieszkania mieszkańców gminy Rudnik.

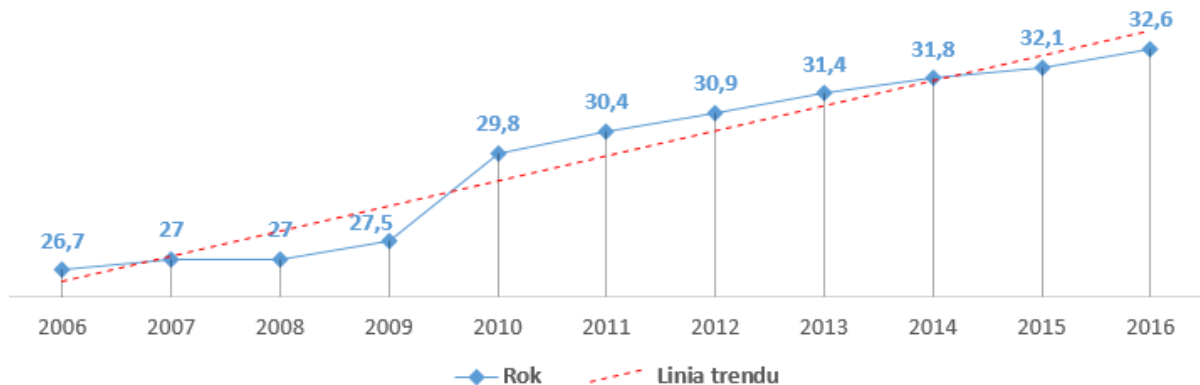
Istotna jest też zmiana wzorów życia rodzinnego – dotyczy ona problematyki zaniku domów wielopokoleniowych (obejmujących trzy lub więcej pokoleń), jako formy zamieszkania dla rodzin. Obecna przemiana modelu rodziny w której dzieci opuszczają dom, zostawiając rodziców na dużej powierzchni mieszkania, przyczynia się do wzrostu wymienionych w powyższej tabeli cech.

Do innych czynników wpływających na powyższy stan możemy zaliczyć:

- 1) starzenie się społeczeństwa
- 2) samotność starszych ludzi
- 3) migracje młodych ludzi
- 4) większa liczba rodziców samotnie wychowujących dzieci
- 5) wzrost liczby tzw. singli
- 6) pary bezdzietne

Powyższe czynniki, w zdecydowanie większym stopniu, wpływają na wzrost wartości wskaźnika przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę. Prognozuje się, wzrost jego wartości o około 23% w stosunku do roku 2016.

Rysunek 3. Wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę w gminie Rudnik w latach 2006-2016 z prezentacją linii trendu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS, marzec 2018. (wartości podane w m²)

Jak widać na wykresie powyżej, wartość wskaźnika przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę w okresie 10 lat wzrosła z 26,7 do 32,6 m² – czyli o 22,1%. Dla potrzeb analizy zakłada się utrzymanie tego trendu oraz, że w 15-letniej perspektywie planistycznej wartość ta wzrośnie do około 40 m².

7.4. Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna obejmuje przewidywanie kształtowania się w przyszłości zjawisk i procesów demograficznych, ich kierunków oraz tempa rozwoju, jak również przemian strukturalnych. Przewidywanie przyszłych kierunków zmian procesów demograficznych zawsze jest obciążone dużą niepewnością.

Prognozę demograficzną dla gminy Rudnik oparto na danych Głównego Urzędu Statystycznego z opracowania „Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030”. Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050 oraz „Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050”.

Prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. w obowiązującym wówczas podziale administracyjnym. Ze względu na dużą zmienność współczynników demograficznych w czasie w poszczególnych gminach, w GUS podjęto decyzję o skróceniu horyzontu prognozy. Ostatnim rokiem prognozy ludności gmin jest rok 2030, a nie 2050 jak we wspomnianych na wstępie prognozach opracowanych dla kraju, województw i powiatów.

Szczegółowe wyniki prognozy ludności (w podziale na ekonomiczne i biologiczne grupy wieku) oraz wartości zdarzeń ruchu naturalnego i wędrownego zostały udostępnione w formie tabel dla poszczególnych gmin oraz tabeli zbiorczej, która umożliwia analizy porównawcze.

W przedmiotowym „Bilansie” prognozę demograficzną dla Gminy Rudnik przedstawiono w założonym horyzoncie czasowym obejmującym lata 1995-2030. Na podstawie prognozy GUS określono prognozowaną zmianę liczby ludności w latach 2017-2030 w ujęciu procentowym (Tabela 7.4.1.). Następnie uzyskane wartości wskaźników odniesiono do aktualnej liczby ludności na obszarze gminy Rudnik (Rysunek 5.) W Tabeli

7.4.2. zaprezentowano uzyskane wyniki dotyczące prognozowanej liczby ludności na obszarze gminy w 2030 roku.

Tabela nr 7.4.1. Prognozowana procentowa zmiana liczby ludności w latach 2016-2030

Nazwa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Rudnik	-14,79 %	-17,05 %	-12,53 %

Źródło: Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, czerwiec 2018.

Tabela nr 7.4.2. Prognozowana liczba ludności w Gminie Rudnik w 2030 r.

Nazwa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Rudnik	2 655	1 294	1 361

Źródło: Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, czerwiec 2018.

Tabela 12. Prognozowana liczba ludności wraz z ruchem naturalnym i wędrownym w Gminie Rudnik w latach 2016-2030 r.

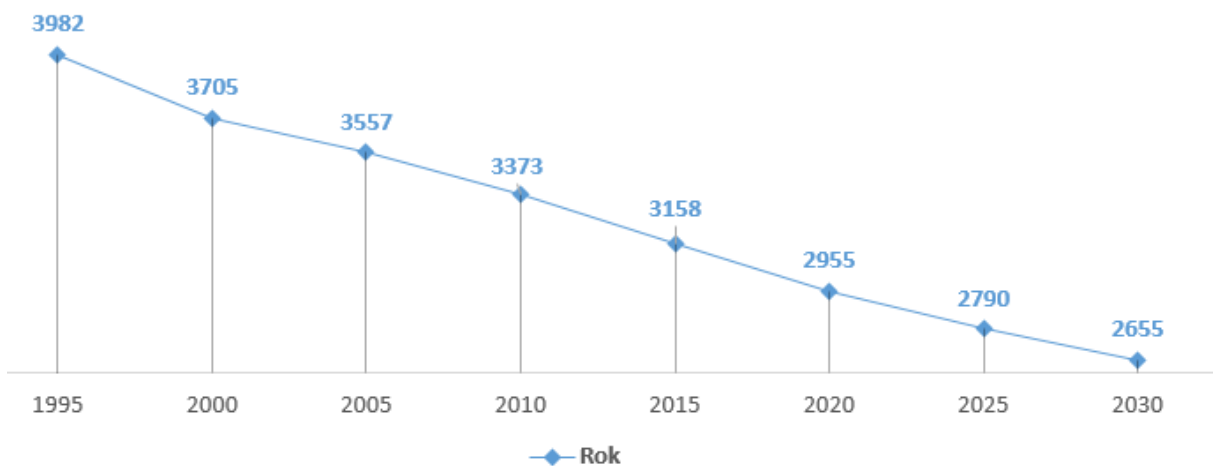
Ruch naturalny					
Rok	Urodzenia żywe	Zgony	Napływy wewnętrzne	Odpyły wewnętrzne	Saldo wewnętrzne
2017	20	52	19	32	-13
2018	20	50	20	32	-12
2019	20	49	20	31	-11
2020	21	48	20	31	-11
2021	21	47	17	30	-13
2022	21	46	18	29	-11
2023	21	44	18	29	-11
2024	22	43	18	29	-11
2025	22	42	19	28	-9
2026	20	40	18	28	-10
2027	21	39	17	27	-10

2028	23	43	18	27	-9
2029	23	41	18	27	-9
2030	22	39	16	25	-9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, czerwiec 2018.

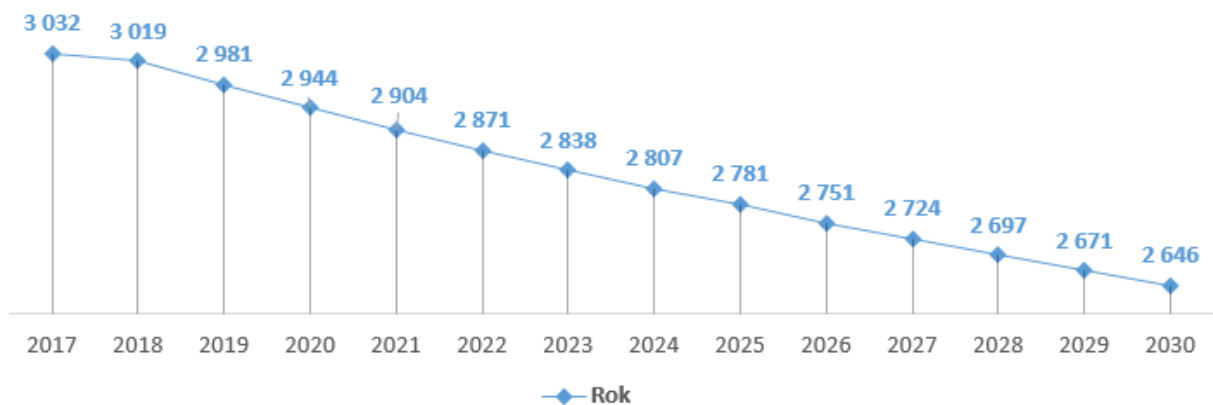
Prognozowana liczba ludności na obszarze Gminy Rudnik zmniejszy się w stosunku do 2017 r. o 379 osób (386 osób z uwzględnieniem salda wewnętrznego). Związane będzie to przede wszystkim, ze zmniejszaniem się populacji na obszarze całej gminy.

Rysunek 4. Liczba ludności w Gminie Rudnik w ujęciu 5-letnim wraz z prognozą do roku 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, czerwiec 2018.

Rysunek 5. Prognozą liczby ludności w Gminie Rudnik na lata 2017-2030 r. z uwzględnieniem salda wewnętrznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablica zbiorcza, czerwiec 2018.

Analizując dane zamieszczone w powyższych tabelach i wykresach należy stwierdzić, iż w badanym okresie perspektywicznym, ludność Gminy Rudnik zmniejszy się średnio o 13,76% w stosunku do stanu ludności w 2017 r.

Uwarunkowania demograficzne stanowią istotny argument przemawiający za racjonalizacją polityki przestrzennej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową, powinny uwzględniać faktyczne zmiany w zakresie przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, tendencje w zakresie wzrostu średniej powierzchni mieszkań i potrzebę poprawy warunków zamieszkania w zakładanej perspektywie planistycznej, biorąc pod uwagę prognozowaną depopulację gminy.

8. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Uwarunkowania rozwoju wynikające z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę o różnych funkcjach w obowiązujących planach miejscowych i w poprzedniej edycji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik

8.1. Bilans terenów budowlanych

Na potrzeby opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, przeanalizowano dostępne dane dotyczące użytkowania i przeznaczenia gruntów. Wzięto pod uwagę ustalenia dotychczasowego studium przyjętego w 2014 r. oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uwzględniono też analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozę demograficzną, ocenę możliwości finansowania gminy. oraz niepewność procesów rozwojowych.

8.2. Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Obecne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowano na podstawie poprzedniej edycji tego dokumentu (uchwała Nr XXIV/83/2012 Rady Gminy Rudnik z dnia 22 listopada 2012 r.). W związku z powyższym dokonano korekt w zakresie przeznaczenia, na już wskazanych pod zabudowę terenach wyznaczonych w Studium z 2012 r.

Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę zostały wyznaczone ze względu na:

- usankcjonowanie faktycznego zagospodarowania – naniesienie istniejących terenów zabudowy zagrodowej nie ujętych w poprzednich edycjach Studium;
- złożone wnioski o zmianę przeznaczenia terenu,
- określone zapotrzebowanie wynikające z przeprowadzonych analiz.

8.3. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji mieszkaniowej

W pierwszym etapie prac, maksymalne zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową należy określić w prognozowanej liczbie ludności. Natomiast wymagany ustawowo sposób wymiarowania zapotrzebowania zakłada konieczność przejścia na m² powierzchni użytkowej zabudowy. W związku z tym na podstawie analizy zmian w ostatnim piętnastoleciu prognozuje się dalszy wzrost ilości mieszkań oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w założonej perspektywie planistycznej (do roku 2030).

Przyjmując wzrost do **38,5 m²** przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 osobę oraz prognozowany spadek liczby ludności gminy do **2 646** osób, zakłada się, że zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wynosić będzie około **4 271 m²**.

Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² w 2016 r. = 101 569m²

Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² w 2030 r. = 101 871 m²

Prognozowane zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań = 302 m²

Należy stwierdzić, iż pomimo prognozowanego spadku liczby ludności gminy w ciągu następnych lat, zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową będzie wzrastać. Do określenia potrzeb przyjęto różnicę między stanem obecnym, a najwyższą prognozowaną całkowitą powierzchnią użytkową zabudowy mieszkaniowej.

Zgodnie z założeniami bilansu z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, można zwiększyć prognozowany wynik o 30% tak więc maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową może do 2030 roku wynieść **393 m²** co stanowi około 0,4% przyrostu powierzchni użytkowej.

8.4. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji usługowej

Podstawową potrzebę w zakresie terenów zabudowy stanowi zapewnienie dostępu do usług, w szczególności usług podstawowych. Obecne tereny usługowe, w większości przypadków, obejmują tereny w znacznym stopniu zainwestowane i wykorzystywane na potrzeby prowadzonych działalności usługowych.

Usługi są niezwykle ważną gałęzią gospodarki, wpływającą na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym na szeroko rozumiany rozwój. Poprawiając komfort życia mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich, należy zadbać o ich łatwy dostęp do podstawowych usług poprzez wyznaczenie nowych terenów pod ich funkcjonowanie.

W związku z powyższym należy zapewnić znaczne rezerwy terenów pod rozwój funkcji usługowych. Obecnie użytkowane tereny zabudowy usługowej z pewnością okażą się niewystarczające dla zabezpieczenia potrzeb przyszłych mieszkańców, w szczególności z uwagi na zmiany w zakresie struktury zatrudnienia – rosnąca liczba jednoosobowych działalności gospodarczych oraz rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Dla pewnego zabezpieczenia przyszłych potrzeb, zakłada się dwukrotny wzrost powierzchni terenów pełniących funkcje stricte usługowe. Określając zapotrzebowanie wyrażone w powierzchni terenów zabudowy usługowej przyjęto różnicę między stanem obecnym, a najwyższą prognozowaną powierzchnią terenów zabudowy usługowej, gdzie powierzchnia obecnie zabudowanych terenów o funkcji usługowej wynosi około **14,37 ha**.

Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wymagane jest przejście na m² powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb opracowania przyjęto wartość **1,0** jako wskaźnik intensywności zabudowy terenów o funkcji usługowej.

$$143\,700\text{ m}^2 \times 1,0 = 143\,700\text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy usługowej szacuje się na poziomie około **143 700m²** (14,37 ha nowych terenów).

8.5. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji produkcyjno-usługowej

Funkcją wspomagającą rozwój gminy będzie działalność produkcyjno-wytwórcza. Obecnie na obszarze gminy brakuje terenów inwestycyjnych, ujętych w zwarte, urządzone obszary. Bazę inwestycyjną stanowią jedynie dwa tereny (o łącznej powierzchni 5 ha), zlokalizowane w miejscowości Rudnik w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej. W odpowiedzi na spadek liczby mieszkańców, spowodowany między innymi niedostateczną liczbą miejsc pracy, jednym z kierunków polityki przestrzennej gminy winno być tworzenie warunków dla rozwoju zakładów produkcyjnych i produkcyjno-usługowych. W Studium należy wskazać obszary inwestycyjne zlokalizowane na glebach o niskiej klasie bonitacyjnej, w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej oraz w miarę możliwości z dala od istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej.

Mając powyższe na uwadze, ustalenia kierunkowe Studium wskazują najbardziej predysponowane do zagospodarowania pod przedmiotową funkcję tereny w miejscowości Równianki. Określone na załączniku graficznym nowe tereny rekomendowane pod rozwój funkcji produkcyjno-usługowych wynoszą około **36 ha**.

Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wymagane jest przejście na m² powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb opracowania przyjęto wartość **1,5** jako wskaźnik intensywności zabudowy dla terenów o funkcji produkcyjnej.

$$360\ 000 \times 1,5 = 570\ 000 \text{ (m}^2\text{)}$$

W związku z powyższym zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową dla funkcji produkcyjnych wynosi **570 000 m²** (36 ha).

8.6. Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usług turystyki

Walory turystyczne obszaru gminy sprawiają, że zapotrzebowanie na przedmiotowe funkcje jest zauważalne i zakłada się ich rozwój. Należy przy tym zaznaczyć, że wskazane zapotrzebowanie nie wykazuje korelacji ze stanem populacji mieszkańców gminy, bowiem tereny te w założeniach mają służyć ludności odwiedzającej gminę.

Ustala się zatem zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zgodnie z sygnalizowanym zapotrzebowaniem wynikającym ze złożonych wniosków w wysokości 17 ha.

Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wymagane jest przejście na m² powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb opracowania przyjęto wartość **0,1** jako wskaźnik intensywności zabudowy dla terenów zabudowy letniskowej i rekreacyjnej.

$$170\ 000 \text{ m}^2 \times 0,1 = 17\ 000 \text{ m}^2$$

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową dla terenów zabudowy letniskowej i rekreacyjnej szacuje się na poziomie około **17 000 m²** (tj. około **17 ha**).

8.7. Chłonność obszarów

Kolejnym etapem sporządzanego bilansu jest oszacowanie chłonności obszarów zabudowy. W celu przedstawienia chłonności obszarów, rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyznaczone zostały obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych. Następnie przeanalizowano obszary ww. chłonności oraz rezerwy „planistyczne” terenów leżących poza ww. strukturą, a przeznaczonych w miejscowych planach oraz Studium pod zabudowę.

Chłonność zabudowy w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz rezerwy terenowe obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę ilustruje poniższa tabela:

Tabela 8.1. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Przeznaczenie terenu	powierzchnia terenów zagospodarowanych h	powierzchnia obszarów chłonności zabudowy	stosunek obszarów chłonności do terenów zagospodarowanych
Tereny osadnictwa wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa)	537,38	362,61	67,48%
Tereny zabudowy usługowej	14,37	8,09	56,29%
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	1,48	0	-
Tereny usług turystyki	0	0	-

Źródło: Opracowanie własne

W oparciu o powyższe rezerwy terenowe (obszary chłonności zabudowy) oraz na podstawie przyjętych współczynników intensywności zabudowy, wyliczono wartość chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w powierzchni użytkowej zabudowy. Dla potrzeb bilansu założono następujące współczynniki intensywności zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej: obliczono faktyczne współczynniki intensywności jedynie dla budynków mieszkalnych (bez zabudowy gospodarczej, garażowej i innej towarzyszącej). Współczynnik obliczono na podstawie dostępnych danych statystycznych z GUS – powierzchnia użytkowa mieszkań w m² w gminie. Wartość tą podzielono przez powierzchnię terenów zabudowanych i zainwestowanych o dominującej funkcji mieszkaniowej. Tak obliczony współczynnik intensywności (o wartości w przybliżeniu 0,02) wykorzystano do przeliczenia chłonności zabudowy w m². Przyjęta wartość współczynnika zapewnia proporcjonalność i porównywalność uzyskanych obliczeń z wynikami analiz sporządzonych na podstawie danych GUS.
- dla pozostałych funkcji zabudowy przyjęto współczynniki intensywności zabudowy zgodnie z określonymi w części określającej zapotrzebowanie tj.:

- zabudowa usługowa: 1,0
- zabudowa produkcyjna: 1,5
- zabudowa letniskowa i rekreacyjna: 0,1

Tabela 8.2. Chłonność zabudowy w podziale na funkcje zabudowy (o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy o pizp)

Przeznaczenie terenu	powierzchnia obszarów chłonności zabudowy (ha)	powierzchnia obszarów chłonności zabudowy (m ²)
Tereny osadnictwa wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa)	362,61	72522
Tereny zabudowy usługowej	8,09	80900
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	0	0
Tereny usług turystyki	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8.3. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych innych niż o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt i 3 ustawy o pizp)

Przeznaczenie terenu	chłonność planistyczna w ha	chłonność planistyczna w powierzchni użytkowej zabudowy (m ²)
Tereny osadnictwa wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa)	87,5	17500
Tereny zabudowy usługowej	3	30000
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	5	75000

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8.4. Suma powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 i 3 ustawy o pizp

Przeznaczenie terenu	suma chłonności w ha	suma chłonności w m ²
Tereny osadnictwa wiejskiego	450,11	90022
Tereny zabudowy usługowej	11,09	110900
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	5	75000
Tereny usług turystyki	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Wartość chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę należy traktować orientacyjnie, ze świadomością, iż o rzeczywistym „obciążeniu” terenu, decyduje przede wszystkim jego faktyczne zainwestowanie. Prawdopodobnie nie dojdzie do sytuacji, w której

wszystkie możliwe tereny zostaną zabudowane zgodnie z założonymi wskaźnikami. Wpływ na to będą miały następujące czynniki:

- chęć posiadania działki większej, aniżeli wskazuje minimalny „normatyw” powierzchniowy określony w planie miejscowym, w tym w celach wypoczynkowych, rekreacyjnych, alienacji od sąsiadów,
- moda na duże powierzchniowo działki i budynki,
- potrzeba lub konieczność posiadania większej działki, z uwagi na uwarunkowania rodzinne, bądź z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą np. zabudowania gospodarstw rolnych, lokalizowanie usług, które wymagają dodatkowej powierzchni pod zabudowę budynku usługowego oraz zapewnienia miejsc parkingowych;
- sentymentalne, rozumiane jako przywiązanie do ziemi („ojcowizna”);
- nieuregulowane stany prawne, własnościowe;
- inne czynniki.

8.8. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy (sumy chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz chłonności obszarów poza w pełni wykształconą zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w granicach jednostki osadniczej, przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę)

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenów ma na celu wskazanie priorytetów w zakresie wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz zapobiec nadmiernemu wyznaczaniu terenów, dla których ustalenia Studium przewidują już wystarczającą do rozwoju powierzchnie zabudowy.

Tok postępowania przy sporządzaniu bilansu objął kolejno następujące fazy pracy:

Oznaczenie w ustawie	Fazy pracy	Rodzaj czynności – określa się	Wymagany sposób wymiarowania
pkt 1	A	maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone: - w liczbie ludności - w hektarach	konieczność przejścia na m ² powierzchni użytkowej zabudowy
pkt 2	B	chłonność obszarów „o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej - obszary wymiarowane w hektarach	konieczność przejścia na m ² powierzchni użytkowej zabudowy

pkt 3	C	chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych innych niż wymienione wyżej - obszary wymiarowane w ha	konieczność przejścia na m ² powierzchni użytkowej zabudowy
pkt 4	D	Wynik bilansu: A – (B+C) = wynik ujemny: Nie przewiduje się nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej A – (B+C) = wynik dodatni: przewiduje się nową zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	konieczność przejścia na powierzchnię terenu zabudowy w ha

Tabela 8.5. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów (w założonej perspektywie planistycznej).

Przeznaczenie terenu	suma powierzchni obszarów chłonności zabudowy w m ² (B+C)	zapotrzebowanie wyrażone w powierzchni użytkowej (A)	Różnica między zapotrzebowaniem na nową zabudowę, a chłonnością obszarów zabudowy
Tereny osadnictwa wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa)	90022	393	-89 629
Tereny zabudowy usługowej	110 900	143 700	32800
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	75 000	570 000	495 000
Tereny usług turystyki	0	17 000	17 000

Źródło: Opracowanie własne

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową nie przekroczyło sumy chłonności obszarów przewidzianych pod zabudowę (wynik ujemny). Oznacza to, że uzupełnienie istniejącej zabudowy w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej będzie w zupełności wystarczające, aby zapewnić zapotrzebowanie na tereny zabudowy dla funkcji mieszkaniowych. W związku z powyższym nie wyznacza się w Studium nowych terenów rozwoju ww. zabudowy poza obszarami o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy o pizp.

Dla terenów zabudowy usługowej, produkcyjno-usługowej oraz letniskowej i rekreacyjnej zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę chłonności obszarów przewidzianych pod zabudowę (wynik dodatni). W związku z powyższym, w Studium wyznacza się dla nich nowe tereny rozwoju zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Tabela 8.6. Tereny rozwoju zabudowy dla przeznaczeń, dla których zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę chłonności obszarów przewidzianych pod zabudowę (wynik dodatni)

Przeznaczenie terenu	powierzchnia terenów rozwoju zabudowy (ha)	powierzchnia terenów rozwoju zabudowy (w m ² powierzchni użytkowej)
Tereny zabudowy usługowej	2,05	20 500
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	36,7	550 500
Tereny usług turystyki	17,0	17 000

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8.7. Zestawienie powierzchni terenów rozwoju zabudowy z brakuującym zapotrzebowaniem – stopień uzupełnienia wymaganego zapotrzebowania

Przeznaczenie terenu	brakująca powierzchnia użytkowa zabudowy	powierzchnia terenów rozwoju zabudowy	Stopień uzupełnienia brakującego zapotrzebowania
Tereny zabudowy usługowej	32 800	20 500	-12300
Tereny zabudowy produkcyjno- usługowej	495 000	593 400	98 400
Tereny usług turystyki	17 000	17 000	0

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczona powierzchnia użytkowa zabudowy dokładnie zapewnia wykazane w bilansie zapotrzebowanie na tereny usług turystyki. Jest to związane ze sposobem określenia zapotrzebowania, nawiązującym do konkretnych potrzeb inwestycyjnych wynikających ze złożonych wniosków.

Również ustalenia Studium w zakresie terenów przeznaczonych na cele usługowe i produkcyjno-usługowe, są zbieżne z wynikami bilansu. Różnica między oszacowanym zapotrzebowaniem, a wyznaczonymi terenami jest nieznaczna. W przypadku zabudowy usługowej stopień uzupełnienia wynosi z 91,5% (131 400 m² z 143700 m²).

Dla zabudowy produkcyjno-usługowej uzupełnienie wynosi natomiast 119%, co w tym przypadku oznacza nadwyżkę. Nadmiar obliczonej powierzchni użytkowej przekłada się na około 6 ha terenów produkcyjno-usługowych. Należy uznać że, ustalenia Studium w zakresie

terenów przeznaczonych na cele produkcyjno-usługowe, są generalnie zbieżne z wartościami określającymi zapotrzebowanie. Nadmiar powierzchni terenów w tym przypadku może zostać wydzielony pod funkcje wyłącznie usługowe, dla których wynik bilansu wskazuje niedobór na poziomie 8,5%.

Ustalone w bilansie wartości powierzchni użytkowej przyszłej zabudowy są wartościami orientacyjnymi. Ich głównym celem jest ukierunkowanie założeń polityki przestrzennej gminy w kontekście potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Dzięki temu gmina może świadomie i w uzasadniony sposób zdecydować ile terenów przeznaczyć pod poszczególne funkcje zabudowy.

8.9 Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Wskazane w Studium tereny przeznaczone pod zabudowę posiadają możliwość obsługi komunikacyjnej w oparciu o obecny układ drogowy. Zmiany w strukturze zabudowy mają na celu utrzymanie zwartej charakteru, poprzez dogęszczenie istniejącej zabudowy wzdłuż istniejących dróg gminnych oraz na dodawaniu nowych terenów, tak, aby bezpośrednio przylegały do granic istniejących układów osadniczych. Ustalenia Studium i obowiązujących miejscowych planów nie przewidują realizacji nowych dróg publicznych.

Uruchamianie przez gminę nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę wiąże się z koniecznością nieznacznej rozbudowy infrastruktury technicznej – sieci wodociągowej oraz w ekonomicznie uzasadnionych przypadkach kanalizacji sanitarnej. W studium nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę w znacznym oddaleniu od istniejącej infrastruktury technicznej, co pociągałoby konieczność wykonania pełnego uzbrojenia.

W związku z postępującą depopulacją gminy, nie przewiduje się lokalizacji nowej infrastruktury społecznej, w związku z czym nie wystąpią koszty związane z realizacją infrastruktury społecznej.

8.10 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Po analizie stwierdzono, iż potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy nie przekroczą możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Zakłada się, że rozbudowa istniejącej infrastruktury odbywać się będzie etapowo w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat, w zależności od postępującego zainwestowania poszczególnych terenów.

Przy uwzględnieniu faktu, iż gmina posiada rozwiniętą sieć infrastruktury technicznej, nie przewiduje się, aby wydatki na cele własne gminy związane z wprowadzeniem nowej zabudowy w studium, w istotny sposób obciążąły budżet.

W celu zapewnienia właściwego finansowania inwestycji związanych z obsługą terenów zabudowy, gmina rokrocznie przeznaczona znaczną część budżetu dla realizacji zadań inwestycyjnych. Dyscyplina budżetowa oraz racjonalność wydatków w ramach

poszczególnych projektów, pozwalają stwierdzić, że możliwości finansowe gminy umożliwią wykonanie sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU WŁASNOŚCI TERENÓW

Powierzchnia gruntów gminnych w 2015 r. wynosiła ok. 125 ha w tym 27,3483 ha gruntów oraz 97,9846 ha powierzchni dróg.

Na podstawie analizy lokalizacji terenów komunalnych można stwierdzić, iż zasoby te są nieliczne. W związku z tym nieznacznie wpływają na kształtowanie polityki przestrzennej gminy.

Pojedyncze działki gminne posiadają większą powierzchnię, jednak tereny te są w znacznej mierze zainwestowane, natomiast działki wolne od zabudowy usytuowane są głównie na terenach niewskazanych do urbanizacji. Ponadto znaczne rozproszenie terenów komunalnych, ich lokalizacja na terenach niewskazanych do zabudowy oraz niewielki areal ograniczają możliwości prowadzenia aktywnej polityki przestrzennej przez Radę i Wójta.

Z analizy terenów własności Skarbu Państwa wynikają, iż zasoby terenów Skarbu Państwa są znacznie większe w porównaniu z komunalnymi. W części centralnej, południowo-zachodniej oraz południowo-wschodniej znajdują się działki o dużych arealach, stanowiące kompleksy leśne oraz pojedyncze działki w postaci cienkich smug znajdujących się na terenach łąk, pastwisk oraz w dolinach rzek. Z punktu kształtowania polityki przestrzennej są to obszary wyłączone oraz z ograniczoną możliwością wprowadzania zabudowy.

Pozostałe działki stanowiące własność komunalną lub Skarbu Państwa (w przyszłości po przeprowadzeniu komunalizacji) wolne od zabudowy i położone na obrzeżach dzisiaj zurbanizowanych terenów są nieliczne. Tak więc w tym zakresie, ich lokalizacja i udział w ogólnej strukturze własności stanowi znikome uwarunkowanie dla przyszłego zagospodarowania przestrzennego gminy.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

10.1. Zagrożenie powodziowe

Występowanie powodzi jest uwarunkowane okresowym, ale bardzo silnym zwiększeniem zasilania rzek opadami atmosferycznymi lub wodą roztopową. Zagrożenie powodzią zależy także od hipsometrii zlewni i jej lesistości oraz od możliwości retencjonowania wody w dużych i małych zbiornikach wodnych, polderach i rowach.

Stałymi obszarami występowania zagrożeń powodziowych jest dolina rzeki Łętowni, Werbki oraz Rakówki. Na innych fragmentach obszaru gminy Rudnik, poza dolinami rzek występuje problem okresowych podtopień.

Na terenie gminy Rudnik występują generalnie dwa rodzaje wezbrań powodziowych:

- 1) powódzie roztopowe,
- 2) powódzie opadowo-nawalne.

Powodzie roztopowe, mające miejsce głównie w marcu i kwietniu, spowodowane są tajaniem pokrywy śnieżnej i powstawaniem zatorów (stany wysokie rzek). Powodzie typu opadowo-nawalnego, występujące głównie w lipcu i w sierpniu, związane są z deszczami o dużej intensywności lub o charakterze nawalnym.

Na zagrożenie wodami powodziowymi narażone są tereny położone w dolinach rzeki Łętowni, Werbki oraz Rakówki. i dolinach pobocznych we wsiach: Wierzbica, Płonka, Maszów oraz Rudnik.

W aspekcie przyrodniczym w gminie Rudnik, rzeki pełnią rolę korytarzy ekologicznych, funkcjonujących w szerokim układzie regionalnych powiązań przyrodniczych. Stanowią one drogę swobodnej migracji gatunków flory i fauny oraz utrzymują ciągłość przestrzenną ekosystemów dolinnych.

10.2. Zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych

W gminie Rudnik nie występują udokumentowane zagrożenia związane z osuwaniem się mas ziemnych.

10.3. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Rudnik odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Krasnymstawie oraz Posterunek Policji w Żółkiewce.

Za ochronę przeciwpożarową odpowiada Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie. W gminie funkcjonuje ponadto 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Rudniku, Płonce, Bzowcu, Mościskach, Kaszubach, Suche Lipie oraz Joaninie.

11. UWARUNKOWANIA WNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

W gminie Rudnik nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, WYZNACZONYCH TERENÓW GÓRNICZYCH ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Gmina Rudnik nie jest zasobna w złoża kopalin użytecznych. Na obszarze gminy udokumentowano zaledwie jedno złożo surowców naturalnych:

Tabela 3.3. Udokumentowane złoża na terenie gminy Rudnik

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby -geologiczne bilansowe	Kopalina	Powierzchnia
Majdan Średni	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	24 tys. t	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	0,245 ha

Źródło: Opracowanie własne podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2016 r. oraz Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych "Midas".

Powyższe zasoby geologiczne zatwierdzone zostały decyzją/zawiadomieniem nr GT-V-8513/7/77/78 wg stanu na 03.01.1978 r.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu komunikacji

Łącznie na terenie gminy istnieje 130,899 km dróg. Głównym szlakiem komunikacyjnym na terenie gminy jest droga wojewódzka nr 837, która jednak nie przebiega przez ośrodek gminny Rudnik. W dalszej kolejności są to drogi powiatowe i gminne.

Układ drogowy na terenie gminy jest dostosowany do istniejącego ciągu zabudowy. Zaletą istniejącego układu drogowego gminy Rudnik jest przejrzysty układ dróg powiatowych, dzięki któremu gmina ma połączenie z drogą krajową nr 17, a także z ośrodkami gminnymi sąsiadujących gmin (Żółkiewką, Gorzkowem, Izbicą, Nieliszem, Sułowem i Turobinem).

Tabela 12.1 Wykaz dróg wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Rudnik

Numer drogi	Przebieg	Długość odcinka (m)	Rodzaj nawierzchni
Droga wojewódzka			
837	Sitaniec-Piaski	9800	Utwardzona
Drogi powiatowe			
3101L	Średnia Wieś – Bzowiec- Gruszka	15396	Utwardzona
3108L	Równianki - Władysławin	5350	Utwardzona 0,418km Gruntowa 4,932 km
3109L	Tarnogóra – Płonka - Bzowiec	20200	Utwardzona 15,309 km Gruntowa 4,891 km
3107L	Maszów - Rudnik - Suche Lipie - Równianki	11081	Utwardzona
3110L	Chorupnik – Rudnik - Mościska	9571	Utwardzona
3107L	Maszów - Rudnik-Suche Lipie - Równianki	200	Utwardzona
3111	Suszeń - Majdan Kobylański	4000	Utwardzona 3,5 km Gruntowa 0,5 km
3112	Rudnik – Joanin - Majdan Borowski - Suszeń	4700	Utwardzona

3113	Suszeń - Potasznia	2500	Utwardzona
3106L	Suche Lipie - Borówek	5015	Gruntowa 1,782km Utwardzona 3,233km

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Rudnik na lata 2008-2015

Tabela 12.2 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Rudnik

Numer drogi	Przebieg	Rodzaj nawierzchni			Długość ogółem (km)
		asfaltowa (km)	łuczeń (km)	naturalne (km)	
109875 L	dr. woj.837 Płonka – dr. pow. 3101 L	0,250	2,000	4,450	6,700
109876 L	dr. woj. Wierzbica – dr. gminy Żółkiewka	0,600	0,700	2,000	3,300
109877 L	dr. woj. Równianki – dr. pow. 3108 L	-	1,200	-	1,200
109878L	dr. pow.3108L Kaszuby -dr. gm.109876 L	-	2,300	-	2,300
109879 L	dr. gm.109876 L Wierzbica Mościska dr.gm.109880 L	-	0,300	1,200	1,500
109880 L	dr.woj.837 Mościska-Płonka - dr.pow.3109 L	2,500	1,500	-	4,000
109881 L	dr.pow.3109 L Płonka – dr. woj. 837	-	-	1,300	1,300
109882 L	dr.woj.837 Płonka-dr. pow. 3107 L Maszów	0,300	2,300	-	2,700
109883 L	dr. pow. 3107 L Maszów –dr. pow.3111 L Majdan Bor. II	-	2,800	-	2,800
109884 L	dr. gm.109883 L-Majdan Łuczycki –dr.pow.3111 L	0,800	1,000	-	1,800
109885 L	dr. pow. 3110-Romanówek	0,550	0,550	1,000	2,100

109886 L	dr. pow. 3107 L Suche Lipie – dr. gm. Żółkiewka	1,000	0,600	-	1,600
109887 L	dr. pow. 3107 L Suche Lipie – dr. gm. 109886 L	-	0,300	-	0,300
109888 L	dr. pow. 3109L Bzowiec – dr. pow. 3110 L	-	1,700	-	1,700
109889 L	dr. pow. 3109L Bzowiec – dr. pow. 3110 L	-	1,300	-	1,300
109890 L	dr. woj. 837 Płonka – dr. gm. Nielisz	-	0,300	0,600	0,900
110035L	dr. pow. 3111L – dr. gminna Nr dz. 418	0,360	-	0,200	0,560
110058L	dr. gminna nr działki 443 – dr pow.3107L	-	-	0,509	0,509
110059L	dr. gminna nr działki 1460 – dr gminna nr działki 1434	-	-	1,350	1,350
110060L	droga gruntowa dz. Nr 418 Majdan Kobylański. dr pow. 3111L - droga gminna 110035L	-	-	0,932	0,932
110061L	droga gruntowa dz.nr522/1- Równianki.dr.pow.3107L- granica gminy	-	-	0,805	0,805
110062L	droga gruntowa dz. nr 89 Wierzbica. dr woj. KZ 837 -dr gruntowa dz. nr 901	-	-	1,200	1,200
110063L	droga gruntowa dz. nr 324 Wierzbica. dr woj. KZ 837 -dr gruntowa dz. nr 901	-	-	1,180	1,180
110064L	droga gruntowa dz. nr 476/2 Suche Lipie. droga	-	0,200	0,850	1,050

	pow.3107L- droga gminna 109886L				
--	------------------------------------	--	--	--	--

Źródło: Urząd Gminy Rudnik

Jednym z najważniejszych zadań dla gminy jest poprawa stanu technicznego dróg, polegająca m.in. na wyznaczeniu odpowiednich szerokości pasów drogowych, doprowadzeniu do właściwej szerokości jezdni, urządzeniu poboczy, chodników oraz utwardzenie dróg gminnych gruntowych.

Ruch pasażerski obsługiwany jest przez komunikację autobusową PKS oraz komunikację prywatną – prywatne firmy BUS (Andrzej Nazar, Marta Brzozowska, Marcin Skiba). Szczególnie realizowane są połączenia z miastami powiatowymi: Krasnystaw, Zamość, jak i również Lublinem. Ogólnie komunikacja jest dobrze dopasowana do potrzeb ludności, jednak najgorzej jest w małych miejscowościach oddalonych od Rudnika, gdzie jest mały ruch transportowy, bądź nie ma go w ogóle.

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa w gminie Rudnik jest bardzo dobrze rozwinięta. Do sieci wodociągowej podłączone są wszystkie gminne miejscowości. 99,59% ogółu ludności korzysta z sieci wodociągowej. Pozostałe gospodarstwa korzystają ze studni kopalnych oraz ze studni głębinowych. Przyczyną takiego stanu rzeczy są głównie względy ekonomiczne, a dotyczy to przede wszystkim gospodarstw położonych na peryferiach.

Gmina Rudnik zaopatrywana jest w wodę z wodociągu zbiorczego w miejscowościach Płonka i Joanin. Łączna aktualna wielkość produkcji wody pitnej wynosi 100850 m³/rok. Sieć wodociągowa zasilana wodą pobieraną z ujęcia wody głębinowej z miejscowości Joanin, gdzie w przeciągu roku zostaje wyprodukowane 64681 m³ wody pitnej, zaś w Płonce 36169 m³.

W skład ujęcia w Płonce wchodzi :

- 1) Dwa zbiorniki wyrównawcze, żelbetowe o pojemności 100 m³
- 2) Studnia wiercona o głębokości 60 m, wyposażona w pompę głębinową.
- 3) Stacja wodociągowa kontenerowa wyposażona w zestaw hydroforowy, chlorator C-1 oraz niezbędny sprzęt kontrolno-pomiarowy,
- 4) wydajność max. 40 m³/h, średnio 652 m³/d, rocznie 131261 m³

W skład ujęcia w Joaninie wchodzi:

- 1) Dwa zbiorniki wyrównawcze, stalowe o pojemności 100 m³,
- 2) Dwie studnie wiercone o głębokości 80 m i 60 m, wyposażone w pompy głębinowe typu G-80.
- 3) Hydrofornia wyposażona w dwa zbiorniki hydroforowe o pojemności 5 m³ każdy, trzy pompy drugiego stopnia typu 2x65 PJM – 180 oraz 1x65 PJM-200, sprężarkę powietrzną typ KP-1, chlorator C-1 oraz niezbędny sprzęt kontrolno-pomiarowy,
- 4) Wydajność max. 42 m³/h, średnio 350 m³/d, maksymalnie 420 m³/d, brak stacji uzdatniania.

Przepompownia Bzowiec w ciągu roku produkuje 12000 m³ wody pitnej. Sieć wodociągowa z ujęciem Joanin powstała w 1988 roku, natomiast ujęcie Płonka oraz

przepompownia w miejscowości Bzowiec pochodzą odpowiednio z 2001 i 2003 roku. W roku 2005 zostały podłączone kolejne miejscowości Majdan Kobylański, Majdan Łuczycki, Majdan Średni, Majdan Borowski II i Maszów.

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Rudnik wynosiła w 2016 r. 92,6 km. Do głównych odcinków tej sieci zalicza się następujące miejscowości:

- 1) Rudnik – długość sieci – 4,3 km.
- 2) Suszeń – Potasznia – długość sieci – 4,5 km.
- 3) Joanin – długość sieci – 1,8 km.
- 4) Majdan Borowski I – długość sieci – 2 km.
- 5) Suche Lipie – długość sieci – 3,2 km.
- 6) Płonka – Płonka Poleśna – długość sieci – 17,6 km.
- 7) Bzowiec – długość sieci – 16,2 km.
- 8) Wierzbica – długość sieci – 4,9 km.
- 9) Mościska – długość sieci – 7,7 km.
- 10) Kaszuby – długość sieci – 3,1 km.
- 11) Maszów, Majdan Łuczycki, Majdan Borowski II, Majdan Średni, Romanówek – długość sieci – 19,9 km.

Stan techniczny sieci ocenia się jako dobry. Cała sieć rur jest typu PCV. Do przyłączenia pozostała tylko jedna miejscowość jest to Międzyzlas. Jest tam kilka gospodarstw domowych, jednak miejscowość ta jest odległa od sieci wodociągowej i koszt budowy sieci jest bardzo wysoki.

Niezbędna jest modernizacja istniejących już ujęć wody i stacji wodociągowych (np. wymiana instalacji pompowni i hydroforni). Inwestycje te spowodują widoczną redukcję kosztów związanych z eksploatacją pompowanej wody (głównie zużywanej energii elektrycznej), skutkiem czego nie będzie wzrostu opłat za pobieraną wodę.

Jednostką eksploatującą sieć wodociągową jest Urząd Gminy w Rudniku.

13.3. Gospodarka ściekowa

Wysoki stopień zwodociągowania gminy jest niewspółmierny ze stopniem skanalizowania. Wskaźnik ten w ciągu ostatnich kilku lat nieznacznie się zmienił. Na koniec 2016 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 3,1% ogółu ludności gminy.

Na terenie gminy Rudnik funkcjonuje jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości do 30 dm³/dobę oraz długości 0,8 km, która zlokalizowana jest na terenie Rudnika. W skład mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków typu wchodzi:

- 1) Krata koszowa z żurawiem o prześwicie 10 mm.
- 2) Zbiornik retencyjno-uśredniający.
- 3) Zbiornik osadu.

Istotne jest przystosowanie procesu technologicznego oczyszczalni ścieków w celu pomniejszenia kosztów eksploatacji. W miejscowościach, gdzie przewidziany jest zorganizowany system odprowadzania ścieków, ważne jest wybranie lokalizacji oczyszczalni w rejonach, które zapewniają łatwy odpływ wód pościekowych do odbiorników oraz grawitacyjny dopływ ścieków do oczyszczalni.

Na terenie gminy istnieje konieczność stworzenia zorganizowanego systemu kanalizacji przewodowej i oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy o intensywnej urbanizacji, dzięki czemu będzie możliwa likwidacja osadników i szamb bezodpływowych

Jednak wiele miejscowości w gminie to miejscowości zazwyczaj rozproszone, tak więc dla nich budowa w przyszłości sieci kanalizacyjnej ze względów ekonomicznych jest bardzo kosztowna. Alternatywnym rozwiązaniem są budowane indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

13.4. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Rudnik brak jest sieci gazownictwa przewodowego. Mieszkańcy gminy najczęściej korzystają z gazu w butlach (propan-butan techniczny).

13.5. Elektroenergetyka

Dostawcą energii elektrycznej dla gminy Rudnik jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość, która odpowiada za sprawność, eksploatację, rozwój i modernizację sieci elektrycznej.

Za bieżący nadzór i stan techniczny sieci elektroenergetycznych, jako zarządca sieci odpowiada Rejon Energetyczny Krasnystaw.

Odbiorcy energii elektrycznej Gminy Rudnik zasilani są przez sieć napowietrzną magistralną średniego napięcia (15kV) i stację transformatorowo - rozdzielcze GPZ Żółkiewka. W przypadkach awaryjnych jest możliwość zasilania tej sieci z analogicznych pobliskich GPZ. Do sieci magistralnych średniego napięcia łączących powyżej wymienione GPZ podłączone są stacje transformatorowe 15/0,4 kV, z których zasilani są odbiorcy liniami elektroenergetycznymi niskiego napięcia.

Długość linii energetycznych na terenie gminy jest dość zróżnicowana i przedstawia się następująco:

- 1) NN- linia najwyższego napięcia – długość 0 km,
- 2) WN- linia wysokiego napięcia - długość 7,6 km,
- 3) SN – linia średniego napięcia - długość 10 km,
- 4) nN- linia niskiego napięcia – długość 85 km.

Z informacji uzyskanych od operatora sieci wynika, że cała infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna zasilająca gminę w energię elektryczną pozwala na dotrzymanie norm dotyczących niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania.

Stopień obciążenia stacji transformatorowych jest zróżnicowany, co świadczy o pewnej rezerwie mocy, którą można wykorzystać w przypadku wzrostu zapotrzebowania podłączenia nowych indywidualnych odbiorców energii elektrycznej.

Stan zasilania gminy Rudnik w energię elektryczną należy uznać za zadowalający. Obecnie i w najbliższej przyszłości nie zachodzi zagrożenie obniżenia jakości i ciągłości dostawy energii elektrycznej dla użytkowników. Gwarantują to istniejące rezerwy mocy w GPZ 110/15 kV Żółkiewka zasilającym gminę, w stacjach transformatorowych 15/0,4 kV oraz przepustowość na liniach elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia.

13.6. Zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy Rudnik nie ma zorganizowanej gospodarki w zakresie zaopatrzenia i pokrycia potrzeb cieplnych zarówno mieszkańców, jak i przemysłu. Powyższe potrzeby pokrywane są z lokalnych źródeł ciepła - kotłownie wbudowane (indywidualne), bądź tradycyjne ogrzewanie piecowe. Z uwagi na rozproszenie zabudowy, w przeważającej ilości zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej w dalszej perspektywie nie przewiduje się scentralizowanego systemu dostawy ciepła, głównie ze względów ekonomicznych. W niektórych placówkach tj. w Szkole Podstawowej w Płonce, w budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Rudniku i sali sportowej, w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej w Rudniku, stosowany jest olej opałowy bądź gaz ziemny ze zbiorników naziemnych.

System ciepłowniczy gminy oparty jest na indywidualnych źródłach ciepła - małych kotłowniach domowych, opalanych przede wszystkim, węglem i drewnem oraz w niewielu przypadkach olejem opałowym. Z takich rozwiązań korzysta większość mieszkańców gminy w celu ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u.. Na potrzeby takiej gospodarki bytowo-komunalnej na terenie gminy do produkcji ciepła do ogrzania pomieszczeń i podgrzania c.w.u. wykorzystuje się jako paliwo przede wszystkim węgiel kamienny i drewno. Istniejące w wielu gospodarstwach kotły spalające paliwa stałe, głównie węgiel kamienny, są w większości przestarzałe. Emitują one do atmosfery znaczne ilości gazów SO₂, NO₂, CO i CO₂ (w ramach tzw. małej emisji), które są bardzo szkodliwe nie tylko dla środowiska przyrodniczego, ale także dla zdrowia ludzi. Bardzo często zdarza się spalanie w tych kotłach i piecach domowych śmieci w tym substancji niebezpiecznych takich jak pojemniki i materiały z polichlorku winylu (PCV), materiały gumowe, opakowania z polietylenu (PET), polipropylenu czy poliuretanu). Przy braku jakichkolwiek filtrów na emitorach do środowiska dostaje się bardzo wiele toksyn. Temperatura spalania w takich źródłach jest poniżej 500°C i zamiast spalania odbywa się piroliza śmieci.

Odbiorców ciepła zlokalizowanych na terenie gminy Rudnik można podzielić na następujące kategorie:

- 1) Odbiorcy indywidualni ciepła na cele bytowe, w tym:
 - a) Budynki jednorodzinne – do celów ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
 - b) Budynki wielorodzinne – do celów ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej;
- 2) Instytucje użyteczności publicznej – do celów ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- 3) Odbiorcy przemysłowi wykorzystujący ciepło w instalacjach przemysłowych do procesów technologicznych.

Odbiorcy ciepła na cele bytowe są jednocześnie jego producentami. Źródłami ciepła w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych są: kotłownie wbudowane, zlokalizowane w budynkach, do których dostarczane jest produkowane w nich ciepło – właściciel budynku jest wówczas jednocześnie właścicielem kotłowni. Źródła ciepła w tych budynkach zalicza się do tzw., niskiej emisji. Na terenie gminy Rudnik nie ma źródeł ciepła tzw. wysokiej emisji.

13.7. Uwarunkowania wynikające z diagnozy telekomunikacji i łączności publicznej

W zakresie usług telekomunikacyjnych na terenie gminy Rudnik znajdują się sieci telekomunikacyjne, linie światłowodowe oraz radiowe łącza telekomunikacyjne. Mieszkańcy gminy posiadają nieograniczony dostęp do telefonii stacjonarnej. Usługi telefoniczne świadczy szczególnie Orange S.A oraz inni operatorzy, którzy są na rynku. Na terenie gminy w miejscowości Płonka znajduje się masz z antenami przekaźnikowymi operatorów telefonii komórkowej. Dzięki temu obszar gminy znajduje się w zasięgu wszystkich głównych operatorów sieci komórkowych.

13.8. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu gminy Rudnik odbierane są przez wyspecjalizowaną firmę, która wyłoniona została do realizacji niniejszego zadania w drodze przetargu. Zebrane odpady przekazywane są następnie do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wincentowie „KRAS-EKO” Sp. z o.o. Wincentów, 22- 302 Siennica Nadolna.

Wg danych GUS w latach 2005-2016 roczna ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych wzrosła w Gminie Rudnik ponad dwukrotnie (z 86,45 ton do 176,73 ton).

Decyzją Rady Gminy, odbiór nieczystości komunalnych od mieszkańców następuje według ustalonego harmonogramu. Ponadto, na terenie gminy Rudnik istnieje Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany na placu przy UG.

IV.KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Określeniu kierunków zmian struktury przestrzennej powinna przyświecać zasada zrównoważonego rozwoju. Wprowadzane zmiany muszą mieć na celu zwiększanie konkurencyjności gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do porządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy (mieszaniowej, usługowej, przemysłowej) oraz terenów rolnych i leśnych.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy. Uwzględnienie wytycznych zawartych w dostępnych opracowaniach oraz bilans potrzeb i możliwości rozwoju gminy pozwala określić funkcję poszczególnych jednostek i obszarów oraz założenia polityki przestrzennej.

Na podstawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, Studium wyznacza zasięgi rozwoju przestrzennego osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości, zobrażony na planszy „Kierunki”. Rozwój zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjno-usługowej odbywał się będzie poprzez lokalizację zabudowy w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę. Tereny usług turystyki przewiduje się poza obszarami o w pełni

wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę, zgodnie określonym zapotrzebowaniem na tego rodzaju zabudowę. Ponadto nowe tereny przeznaczone pod zabudowę wyznaczono głównie w ciągach istniejących dróg obsługujących wsie, w których istnieje podstawowa sieć infrastruktury technicznej.

W toku realizacji zapisów studium dojdzie do zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. W największym stopniu zmiany te będą dotyczyć powiększania się terenów zabudowy kosztem terenów wykorzystywanych rolniczo. Podstawowe typy zabudowy, tworzące elementy docelowej struktury obszaru gminy tworzą tereny:

- 1) osadnictwa wiejskiego RM/MN;
- 2) zabudowy usługowej U;
- 3) zabudowy produkcyjno-usługowej P/U;
- 4) usług turystyki UT;
- 5) tereny rolnicze na glebach niższych klas bonitacyjnych (IV-VI) R;
- 6) tereny rolnicze na glebach wyższych klas bonitacyjnych (II-III) RI;
- 7) lasów ZL;
- 8) dolesień ZLd;
- 9) tereny zieleni parkowej ZP;
- 10) tereny cmentarzy ZC;
- 11) tereny wód powierzchniowych W;
- 12) tereny infrastruktury technicznej IT;

Określone w niniejszej edycji Studium kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych we wcześniejszych edycjach studium oraz w opracowaniach dotyczących obszaru gminy. Tereny przeznaczone pod zabudowę w generalnym ujęciu koncentrują się wokół historycznej zabudowy miejscowości z wykorzystaniem elementów istniejącego układu drogowego. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których ustalenia obejmują prawie całą powierzchnię gminy, spełniają swoją podstawową funkcję regulacyjną i zapobiegają chaotycznemu rozwojowi zabudowy.

2. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

Z uwagi na to, że prace nad audytem krajobrazowym dla województwa lubelskiego są w dalszym ciągu w toku, nie formułuje się rekomendacji i wniosków do niniejszego studium.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPÓD ZABUDOWY

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w elaboracie Studium, zarówno w części tekstowej, jak i na rysunkach wyrażają

kierunki polityki przestrzennej gminy, które nie są jednak ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów.

W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania obszaru gminy, to znaczy, że określone na rysunkach przeznaczenie terenów oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną. Może i musi być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą wchodzić w kolizję lub w konflikt z funkcją podstawową oraz pogarszać warunków koegzystencji. Ostateczne uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów oraz granic terenów funkcjonalnych będzie dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Niezależnie od określonego przeznaczenia oraz określonego sposobu zagospodarowania na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się:

- 1) korygowanie przebiegu granic między poszczególnymi funkcjami w przypadku konieczności dostosowania ich do:
 - a) faktycznych granic nieruchomości,
 - b) faktycznych granic użytków,
 - c) rzeczywistego sposobu użytkowania działek i budynków,
 - d) kategorii dróg,
 - e) ukształtowania terenu oraz innych fizycznych barier przestrzennych,
- 2) granice oddzielające tereny przeznaczone do zabudowy i zainwestowania od terenów wolnych od zabudowy w poszczególnych strukturalnych jednostkach urbanistycznych należy traktować jako niezmiennie, nieprzekraczalne i niepodlegające korektom przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (z zastrzeżeniem pkt1);
- 3) granice pomiędzy terenami o głównych kierunkach zagospodarowania przeznaczonymi pod zabudowę mogą ulegać wzajemnemu przesunięciu, niemniej zmiany w ten sposób wprowadzane, nie mogą powodować przyrostu poszczególnych terenów o więcej niż 20% powierzchni wyznaczonego na rysunku studium poszczególnego terenu o danej funkcji,
- 4) określenie relacji pomiędzy przeznaczeniem podstawowym i dopuszczalnym poszczególnych terenów,
- 5) wskazane funkcje dopuszczalne w określonych jednostkach wiejskich można zrealizować w planach miejscowych poprzez wyznaczenie liniami rozgraniczającymi terenu zgodnego z funkcją dopuszczalną, albo poprzez ustalenie przeznaczenia uzupełniającego, towarzyszącego przeznaczeniu podstawowemu
- 6) przyjęte wskaźniki są minimalnymi i maksymalnymi, a ich dokładna wartość będzie doprecyzowana na etapie miejscowego planu,
- 7) odstępstwa oraz korygowanie parametrów i wskaźników urbanistycznych w zależności od istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenu,
- 8) w przypadku działek i budynków użytkowanych zgodnie z prawem oraz działek, w stosunku do których wydano ostateczne pozwolenia na budowę, ustalanie przeznaczenia oraz sposobu zagospodarowania innego niż określony w studium – zgodnego ze stanem faktycznym,
- 9) lokalizację nie wyznaczonych w studium:

- a) urządzeń, obiektów i infrastruktury technicznej związanych z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną, ciepło i gaz, gospodarką ściekową oraz telekomunikacją,
- b) dróg publicznych, wewnętrznych, ciągów komunikacyjnych, szlaków turystycznych oraz ścieżek rowerowych,
- c) lokalnych terenów zieleni urządzonej i rekreacji (skwery i place zabaw) oraz obiektów małej architektury.

Określone maksymalne wysokość budynków nie dotyczy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, masztów, silosów oraz innych obiektów wynikających z technologii produkcji. W przypadku obiektów budowlanych o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t., zachodzi konieczność zgłoszenia planowanej inwestycji do Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w celu uzgodnienia lokalizacji oraz ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

3.1. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji mieszkaniowej

Niekorzystne ze względów krajobrazowych komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych jest wprowadzanie zabudowy rozproszonej, wykorzystującej tereny bardzo oddalone zarówno od siebie, jak i od istniejącej jednostki osadniczej. Podstawowym celem przy zagospodarowaniu terenów jest dążenie do porządkowania przestrzeni poprzez uzupełnienie istniejącej struktury, wypełnianie luk w zabudowie oraz kontynuowanie zabudowy wokół istniejących jednostek osadniczych w sposób nawiązujący do jej charakteru.

Dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy, jej modernizację, rozbudowę i przebudowę, z uwzględnieniem potrzeby podporządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełnienia i dostosowania do nowych warunków

Należy dążyć do tego, aby ciągi zabudowy były spójne pod względem architektonicznym i przestrzennym poprzez określanie w planach miejscowych wymogów odnośnie:

- 1) wysokości budynków,
- 2) kształtu dachu,
- 3) maksymalnej szerokości elewacji frontowej,
- 4) minimalnych szerokości frontów działek,
- 5) kolorystyki, ogrodzeń, materiałów wykończeniowych itd.

Zakłada się kształtowanie zabudowy mieszkaniowej poprzez wydzielenie następujących kategorii obszarów:

- 1) Tereny zabudowy zagrodowej,
- 2) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

TERENY OSADNICTWA WIEJSKIEGO - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA

Tereny osadnictwa wiejskiego na rysunku Studium obejmują następujące rodzaje zabudowy: zagrodowa, mieszkaniowa, jednorodzinna, usługowa.

W ramach terenów utrzymuje się istniejącą zabudowę zagrodową z możliwością rozbudowy, przebudowy, modernizacji i budowy obiektów związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych i ogrodniczych. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej oraz zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną, jak i przystosowanie dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej.

Na terenach zabudowy zagrodowej dopuszcza się prowadzenie działalności związanych z obsługą produkcji roślinnej i zwierzęcej nie zakwalifikowane zgodnie z przepisami odrębnymi do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie powodujące przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości środowiska poza terenem, na którym ta działalność jest prowadzona.

Należy wskazać, iż na terenach osadnictwa wiejskiego dopuszczona została lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej. Funkcje te na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być wydzielone liniami rozgraniczającymi od zabudowy zagrodowej w sposób wykluczający możliwość wystąpienia konfliktów.

W granicach opisywanych terenów dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej.

3.1. Tereny osadnictwa wiejskiego - parametry i wskaźniki urbanistyczne

TERENY OSADNICTWA WIEJSKIEGO (RM/MN)		
Przeznaczenie	Podstawowe/wiodące	Zabudowa zagrodowa; Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
	Dopuszczalne	Zabudowa usługowa
Wskaźniki i parametry urbanistyczne	Intensywność zabudowy	od 0,01 do 1,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	60%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	30%
	Maksymalna wysokość zabudowy mieszkalnej i usługowej	10 metrów
	Maksymalna wysokość budynków gospodarczych oraz inwentarskich	15 metrów
	Kształtowanie geometrii dachów	dachy płaskie, strome, jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°
Wytyczne dotyczące zagospodarowania	<ul style="list-style-type: none"> - dopuszczalna forma zabudowy usługowej: usługi lokalizowane w bryle budynku mieszkalnego lub w formie wolnostojącej przy istniejącej zabudowie mieszkaniowej, - chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie zakwalifikowanej zgodnie z przepisami odrębnymi do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, - dokładna wartość DJP dla chowu lub hodowli zwierząt zostanie przesądzona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, - dopuszcza się wprowadzenie zakazu chowu lub hodowli zwierząt, - wydzielenie terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej należy ograniczyć na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III. 	

3.2. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji usługowych

TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Tereny usług obejmują tereny przeznaczone dla usług publicznych i komercyjnych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności.

W zakresie usług handlu powierzchnia sprzedaży lokalizowanych obiektów nie może przekroczyć 2 000 m². Należy przy tym zaznaczyć, że powierzchnia sprzedaży jest to część lokalu handlowego przeznaczona na ekspozycję i sprzedaż towarów z wyłączeniem powierzchni technologicznej, magazynowej, biurowej, zaplecza socjalnego dla pracowników, usług serwisowych, gastronomicznych, toalet publicznych i innych usług nie związanych ze sprzedażą towarów. Usługi handlu powinny mieć także zapewnione miejsca dostaw towaru. Nakłada się obowiązek realizacji miejsc postojowych w liczbie odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności lub zagwarantowanie możliwości korzystania z parkingów ogólnodostępnych.

3.3. Tereny zabudowy usługowej - parametry i wskaźniki urbanistyczne

TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ (U)		
Przeznaczenie	Podstawowe/wiodące	Usługi publiczne i komercyjne
	Dopuszczalne	Zabudowa mieszkalno-usługowa
Wskaźniki i parametry urbanistyczne	Intensywność zabudowy	od 0,01 do 2,0
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	70%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	20%
	Maksymalna wysokość zabudowy	10 metrów
	Kształtowanie geometrii dachów	dachy płaskie, strome, jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°
Wytyczne dotyczące zagospodarowania	<ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się zwiększenie maksymalnej wysokości dla budynków sakralnych, w szczególności dla takich obiektów jak dzwonnice, kościoły z wieżą itp., - dopuszcza się wydzielanie lokali mieszkalnych w budynkach usługowych, - dopuszcza się lokalizację budynków mieszkalnych, gospodarczych związanych z podstawowym przeznaczeniem terenu (np. plebania, internat), - zakaz lokalizacji usług handlu o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2 000 m². 	

3.3. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji produkcyjnych

TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Tereny produkcyjno-usługowej obejmować będą zabudowę przeznaczoną na cele produkcyjne, magazynowo - składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². W granicach tych terenów zakazuje się lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko.

Wprowadza się dopuszczenie lokalizowania urządzeń i obiektów zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz gospodarki ściekowej, nakaz zastosowania zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko oraz zalecenie wprowadzenia przez zakłady o produkcji wodochłonnej zamkniętego obiegu wody.

3.4. Tereny produkcyjno-usługowo-magazynowe - parametry i wskaźniki urbanistyczne

TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ (PU)		
Przeznaczenie	Podstawowe/wiodące	Obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa
	Dopuszczalne	- zabudowa związana z obsługą rolnictwa i przetwórstwem artykułów spożywczych, - zieleń izolacyjna, - zabudowa mieszkaniowa dla właścicieli obiektów produkcyjnych/usługowych,
Wskaźniki i parametry urbanistyczne	Intensywność zabudowy	od 0,01 do 3,0
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	80%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	10%
	Maksymalna wysokość zabudowy	15 metrów
	Kształtowanie geometrii dachów	dachy płaskie, strome, jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°

Wytyczne dotyczące zagospodarowania	- na oznaczony na rysunku Studium obszarach dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
-------------------------------------	---

3.4. Tereny przeznaczone do zagospodarowania z przewagą funkcji turystycznych i rekreacyjnych

Tereny usług turystyki - rozumie się grunty, na których wznoszone będą budynki związane z turystyką, rekreacją indywidualną i wypoczynkiem oraz obiekty i urządzenia towarzyszące oraz infrastruktura techniczna niezbędna do rozwoju wypoczynku krótko i długo pobytowego. W ramach wyznaczonych terenów dopuszcza się lokalizację budynków hotelowych lub świadczących usługi noclegowe oraz budynków konferencyjnych. W skład terenów zabudowy letniskowej i rekreacyjnej, niezajętych pod budynki i związanych z nimi urządzeniami, zaliczać się będą m.in: tereny ośrodków wypoczynkowych, rodzinnych ogródków działkowych, urządzone parki, skwery, zieleńce, tereny sportowe oraz spełniające funkcje rozrywkowe i wypoczynkowe.

3.5. Tereny usług turystyki – parametry i wskaźniki urbanistyczne

TERENY USŁUG TURYSTYKI (UT)		
Przeznaczenie	Podstawowe/wiodące	Tereny usług turystyki
	Dopuszczalne	<ul style="list-style-type: none"> - zabudowa letniskowa i rekreacyjna - zabudowa usługowa związana z obsługą funkcji rekreacyjnych, - pensjonaty, - tereny usług sportu, - obiekty socjalne w tym szalety publiczne oraz związaną z nimi infrastruktura,
Wskaźniki	Intensywność zabudowy	od 0,001 do 0,5
	Maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki	25%
	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	60%
	Maksymalna wysokość zabudowy	9 metrów

Wytyczne dotyczące zagospodarowania	- nie ustala się
-------------------------------------	------------------

3.5. Tereny wyłączone spod zabudowy i o ograniczonych możliwościach zabudowy dla których nie określa się parametrów i wskaźników urbanistycznych

Tereny wymagające ograniczeń lub ścisłego wyłączenia spod zabudowy obejmują kilka kategorii, wiążących się m.in. z koniecznością zachowania zasobów środowiska, wymogami ładu przestrzennego, uciążliwością obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, zagrożeniem bezpieczeństwem ludności jej mienia, czy brakiem przydatności gruntów dla zabudowy.

Wyżej wymienione tereny to:

- 1) tereny występowania gruntów II i III klasy bonitacyjnej (za wyjątkiem gruntów przeznaczonych w miejscowych planach pod zabudowę),
- 2) tereny leśne (z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej),
- 3) tereny wód powierzchniowych i projektowanych zbiorników wodnych,
- 4) tereny dolin rzecznych wraz z rzeczonym korytarzem ekologicznym,
- 5) tereny zagrożone okresowymi podtopieniami,
- 6) tereny udokumentowanych złóż surowców naturalnych
- 7) strefy oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej,
- 8) strefa ochronna od urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW,
- 9) strefy ochronne wyznaczone w odległości 50 m od granic ogrodzeń cmentarnych, wyłączenie z zabudowy funkcji mieszkaniowej i funkcji związanych z produkcją i przechowywaniem żywności.

TERENY ROLNICZE - KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo jest dominującą funkcją gminy Rudnik i rolnicza przestrzeń produkcyjna zajmuje znaczną jej powierzchnię. Studium przewiduje utrzymanie rolniczego charakteru gminy.

Zakłada się kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez wydzielenie następujących kategorii terenów:

- 1) tereny rolnicze na glebach wyższych klas bonitacyjnych (II-III) - RI;
- 2) tereny rolnicze na glebach niższych klas bonitacyjnych (IV-VI) - R;

Główne kierunki kształtowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej to:

- 1) ograniczenie przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów II i III klasy bonitacyjnej;

- 2) wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej i ograniczaniu przeznaczania na cele nierolnicze,
- 3) poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżania ich produktywności,
- 4) ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową,
- 5) w miarę możliwości osłanianie istniejącej zabudowy uciążliwej dla środowiska, dysharmonijnej w krajobrazie pasmami zadrzewień i zakrzewień,
- 6) przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
- 7) dopuszcza się budowę obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki rolnej,
- 8) utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
- 9) przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych;
- 10) utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb;
- 11) utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- 12) modernizacja systemu melioracji w nawiązaniu do systemu nawadniania użytków rolnych,
- 13) rozwój małej retencji wodnej o charakterze lokalnym poprzez wskazanie na rysunku Studium (Kierunki) „Strefy możliwej realizacji obiektów służących małej retencji wodnej” w ramach której wyznaczono tereny predysponowane do retencionowania wody na urządzeniach wodnych melioracyjnych szczegółowych i podstawowych oraz w stawach i zbiornikach wodnych.
- 14) utrzymania istniejącej zabudowy nie wskazanej na Rysunku Studium, z możliwością powiększenia jej powierzchni użytkowej o ok. 20% poprzez przebudowę, rozbudowę, nadbudowę dla poprawy standardów mieszkaniowych.

TERENY LASÓW - KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LASÓW I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Lasy i leśną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą rozproszone na całym obszarze gminy tereny kompleksów leśnych. Zakłada się kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez wydzielenie następujących przeznaczeń:

- 1) tereny lasów - ZL,
- 2) tereny dolesień - ZLd.

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie

zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Określa się następujące zasady zagospodarowania w kompleksach leśnych, terenach lasów ochronnych oraz terenach przeznaczonych pod dolesienia:

- 1) ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych lasów;
- 2) zmniejszanie rozdrobnienia kompleksów leśnych poprzez dolesienia;
- 3) powiększanie powierzchni leśnej poprzez dolesienia wskazane na rysunku Studium (granice zasięgu terenów leśnych i zalesień, wyznaczonych na rysunku Studium należy uściślić na etapie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mając na uwadze przepisy z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy o lasach);
- 4) dopuszcza się realizację dodatkowych zalesień nie wyznaczonych na rysunku studium – na glebach najniższych (V i VI) klas bonitacyjnych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;
- 5) zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia
- 6) zalesienie terenów zmeliorowanych może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych przy braku alternatywnych rozwiązań po uprzednim dokonaniu przebudowy urządzeń melioracyjnych, w sposób umożliwiający ich prawidłowe funkcjonowanie na terenach oddziaływania, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne;
- 7) przy zagospodarowaniu obszarów leśnych, przyjmuje się zasadę utrzymania dotychczasowego leśnego przeznaczenia gruntów, które uznaje się jednocześnie, jako wyłączone z zabudowy (za wyjątkiem obiektów, budynków oraz urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej);
- 8) dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek);
- 9) w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- 10) eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów, w tym z mieszkalnictwem oraz zapewnienia lasom bezpieczeństwa pożarowego,
- 11) prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów ochronnych (wodno- i glebochronnych) oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów oraz degradacji gleb;
- 12) racjonalne udostępnienie lasów bez groźby ich dewastacji, dla celów rekreacji i turystyki – wyznaczenie tras i szlaków turystycznych, w tym umieszczenie pojemników na śmieci, ław, stołów, tablic informacyjno-edukacyjnych, wiat turystycznych itp.,

- 13) rozwój urządzeń związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

TERENY ZIELENI PARKOWEJ - ZP

Tereny zieleni parkowej obejmują różnego typu zieleń ogólnodostępną, urządzonej w formie parków, zieleńców lub skwerów, z dopuszczeniem lokalizowania placów zabaw i małej architektury.

Zakłada się kształtowanie terenów zieleni parkowej poprzez:

- 1) przeznaczenie pod urządzenie parków, skwerów, zieleńców, ogrodów, muraw,
- 2) dopuszczenie nie związanych trwale z gruntem sezonowych obiektów budowlanych (m.in. obiekty gastronomiczne, urządzenia rozrywkowe),
- 3) możliwość urządzenia placów zabaw, lokalizowania obiektów małej architektury i sanitariatów itp.,
- 4) utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej i krzewów ozdobnych,
- 5) dla założeń parkowych wpisanych do rejestru zabytków, działania inwestycyjne wymagają współdziałania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,

Dopuszcza się adaptację istniejących budynków (w miejscowościach Bzowiec, Maszów, Płonka, Wierzbica) na cele mieszkaniowe lub usługowe oraz zachowanie istniejących budynków z możliwością prowadzenia robót budowlanych w rozumieniu przepisów prawo budowlane.

TERENY CMENTARZY - ZC

Tereny przeznaczone na cmentarze - obejmują tereny istniejących cmentarzy. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej (oznaczone na Zał. 2 do uchwały jako „Strefy ochrony sanitarnej od cmentarzy”), obejmujących pas terenu wokół cmentarza o szerokości 50,0 m lub 150 m, w obrębie których obowiązują ograniczenia w zainwestowaniu terenów określone w przepisach odrębnych,. Dopuszcza się lokalizowanie jedynie obiektów i urządzeń związanych z funkcjonowaniem cmentarza tj. urządzeń sanitarnych, socjalnych, sakralnych itp.

Dla terenów cmentarzy określa się maksymalną wysokość zabudowy do 6 m mierzonych do kalenicy dachu lub najwyższego punktu gzymsu przy dachach płaskich, za wyjątkiem elementów dominujących kaplic cmentarnych i dzwonnicy, które mogą być wyższe.

TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH - W

Tereny wód powierzchniowych - obejmują istniejące rzeki, cieki i zbiorniki wodne przeznaczone na cele gospodarki wodnej. Działania inwestycyjne ich dotyczące regulują

przepisy Prawa wodnego. Tereny wód powierzchniowych wymagają zachowania i ochrony, w tym:

- 1) Zapewnienia pasa gruntu wolnego od trwałych naniesień i nasadzeń od rzek w celu umożliwienia prawidłowej eksploatacji,
- 2) Zapewnienia pasa gruntu, wolnego od trwałych naniesień i nasadzeń od rowów melioracyjnych w celu umożliwienia prawidłowej eksploatacji,
- 3) Kolizje z rzekami powinny być rozwiązane zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne.

TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - IT

Lokalizacja urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w wodę, energię elektryczną, energię cieplną, gaz, dotyczących telekomunikacji, gospodarki ściekowej i unieszkodliwiania odpadów oraz innej infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu.

1. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska przyrodniczego

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej gminy Rudnik jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego po-przez:

- 1) utrzymanie powiązań ekologicznych gminy,
- 2) zachowanie terenów o wyraźnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- 3) zachowanie lokalnej różnorodności biologicznej,
- 4) ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień, w tym zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- 5) zachowanie i zwiększenie istniejących zasobów leśnych,
- 6) racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych,
- 7) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- 8) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- 9) kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych w gminie,
- 10) zmniejszanie uciążliwości akustycznych dla mieszkańców i środowiska,
- 11) usprawnienie gospodarki odpadami.
- 12) sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- 13) objęcie ochroną miejsc i terenów ekspozycyjnych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej,

tablic reklamowych, zabudowy powodującej degradację otoczenia i obniżenie estetyki miejsca, odbiegające swoim przeznaczeniem, charakterem, formą i materiałem, od planowanego przeznaczenia, a także zabudowy w złym stanie technicznym),

- 14) podkreślanie terenów eksponowanych, punktów widokowych i panoram poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych,
- 15) nadawanie budynkom, budowlą oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej formy architektonicznej harmonizującej z otoczeniem,
- 16) porządkowanie przebiegu linii energetycznych i likwidacja kolizji z zabudową mieszkaniową,
- 17) unikania wytyczania linii przesyłowych infrastruktury technicznej i dróg przez obszary chronione, tereny przeznaczone na cele zabudowy mieszkaniowej, tereny wypoczynku i rekreacji, tereny na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi;
- 18) wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny,
- 19) stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

4. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY PRZYRODY NA OBSZARACH PRAWNIE CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614). Na terenie gminy Rudnik występują następujące obszary podlegające ochronie na mocy tej ustawy.

4.1. Obszar Natura 2000 Dolina Łętowni PLH060040

W ramach sieci Natura 2000 w południowej części gminy znajdują się obszar specjalnej ochrony siedlisk (SOO) – Dolina Łętowni. Szczegółowe zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa o ochronie przyrody oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla ww. obszaru Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych (Dz.U Województwa Lubelskiego, poz. 2337).

4.2. Pomniki Przyrody

Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Dla drzew, stanowiących pomniki przyrody obowiązują działania ochronne określone przepisami szczególnymi.

Na terenie gminy Rudnik za pomniki przyrody uznano 3 drzewa.

5. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu należy dążyć do eliminowania i ograniczenia zagrożeń oraz podejmowania działań, które będą temu zapobiegać. Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych powinno uwzględniać racjonalne wykorzystanie przestrzeni co wiąże się z lokalizowaniem funkcji i odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W związku z tym, rozwój układów zabudowy powinien maksymalnie wykorzystywać już istniejące zainwestowanie (w szczególności sieć drogową i systemy infrastruktury technicznej) i zagospodarowanie terenów.

Ochrona środowiska wyrażona poprzez rozwiązania planistyczne, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ma na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez poprawę jakości środowiska oraz proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów wywołanych w skutek postępującej urbanizacji. Cele te powinny być realizowane w szczególności poprzez ochronę niżej określonych elementów środowiska.

5.1. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Ochrona wód podziemnych jest jednym z najważniejszych kierunków działań, ze względu na wykorzystywanie ich do zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Ochrona wód musi być realizowana poprzez maksymalne ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- 1) eliminowanie zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do gruntu i wód otwartych;
- 2) dążenie do konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną (szczególnie na obszarach występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP), służącą ochronie środowiska poprzez realizację gminnej kanalizacji sanitarnej;
- 3) budowę oczyszczalni przydomowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych,
- 4) kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 5) dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych;
- 6) stosowanie rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej o charakterze lokalnym oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody m.in. prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień;
- 7) ochronę obrzeży rzek i cieków przed groźbami i zabudową poprzez pozostawianie pasa terenu – bufora zieleni jako niezbędnego filtra biologicznego;

- 8) dla celów zaopatrzenia w wodę, oprócz głównego korzystania z gminnej sieci wodociągowej, dopuszcza się korzystanie z indywidualnych ujęć wód po spełnieniu warunków określonych w przepisach prawa w tym zakresie.

5.2. Ochrona zasobów glebowych

Dla ochrony powierzchni ziemi i gleb przed degradacją studium ustala:

- 1) ochronę przed zabudową nie związaną z produkcją rolną gruntów wysokich klas bonitacyjnych;
- 2) eksploatację złóż wyłącznie w ramach wyznaczonych terenów eksploatacji powierzchniowej lub poprzez określone przepisami odrębnymi wydobywanie piasków i żwirów w celu zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności,
- 3) ochronę gleb przed erozją dzięki zalesianiu terenów zdegradowanych;
- 4) rekultywację gleb zdegradowanych;
- 5) kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 6) racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie;
- 7) przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych;
- 8) prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi;
- 9) przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne;
- 10) stosowanie naturalnych metod regulacji odczynu gleb.

5.3. Ochrona powietrza

Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do atmosfery są obiekty usługowe, rolnictwo, budownictwo mieszkaniowe, transport (komunikacja) oraz indywidualne paleniska domowe, oparte o konwencjonalne nośniki energii cieplnej. Powinno się wziąć pod uwagę potrzebę pozyskiwania mniej szkodliwych źródeł ciepła poprzez zastosowanie technologii eliminujących szkodliwe emisje, jak np. oparcie gospodarki cieplnej gminy o gaz ziemny lub odnawialne źródła energii.

Dla poprawy jakości powietrza atmosferycznego studium ustala:

- 1) ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez:
 - a) modernizację układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję pyłów w obiektach produkcyjnych lub usługowych,
 - b) eliminowanie węgla i koksu jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu, wymianę kotłów o niskiej wydajności na kotły konwencjonalne, ale o znacznie większej sprawności albo kotłownie gazowe lub olejowe o wyraźnie mniejszej uciążliwości dla środowiska przyrodniczego,
 - c) realizacja przedsięwzięć związanych z modernizacją izolacji termicznej budynków,

2) ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych poprzez:

- a) bieżącą modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych,
- b) rozbudowę systemu ścieżek rowerowych w celu tworzenia alternatywy dla lokalnego ruchu samochodowego,

3) ograniczenie emisji hałasu w środowisku poprzez:

- a) dokonanie rozpoznania klimatu akustycznego ze wskazaniem terenów szczególnie narażonych na emisję hałasu,
- b) przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym,
- c) ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska.

5.4. Ochrona klimatu akustycznego

Podstawowymi źródłami hałasu w gminie są drogi. W związku z tym, zasadniczym zadaniem, mającym na celu poprawę klimatu akustycznego gminy, jest zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych. Dlatego też przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań ograniczających hałas u źródła poprzez:

- 1) poprawę stanu nawierzchni dróg,
- 2) w przypadku natężonego hałasu wywołanego ruchem komunikacyjnym należy przewidzieć realizację m.in. ekranów akustycznych,
- 3) rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe.

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów głównego układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Ochrona zieleni urządzonej i zadrzewień

Zaleca się ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, poprzez wprowadzenie zakazu ich likwidowania lub niszczenia z innych powodów niż dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.6. Ochrona lasów

Dla ochrony zasobów leśnych przed niekorzystnymi zmianami w środowisku studium ustala:

- 1) ochronę i powiększanie zasobów leśnych poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach wyłączanych z produkcji rolniczej, nieużytków i terenów zdegradowanych;
- 2) wdrażanie krajowego Programu Zwiększenia Lesistości;
- 3) użytkowanie zasobów leśnych przez prowadzenie funkcji produkcyjnych na zasadzie racjonalnej gospodarki leśnej;
- 4) udostępnianie i zagospodarowanie lasów do celów rozwoju turystyki i wypoczynku, regeneracji zdrowia, edukacji ekologicznej w porozumieniu z zarządcami gruntów leśnych, poprzez budowę obiektów związanych z turystyką, rekreacją;
- 5) dopuszczenie budowy dróg oraz obiektów i sieci infrastruktury technicznej dla potrzeb gospodarki leśnej oraz w innych przypadkach określonych przepisami szczególnymi.

Kierunki rozwoju produkcji leśnej na terenach pozostających we władaniu Lasów Państwowych ustalane są przez okresowo sporządzone plany urządzeniowe gospodarstwa leśnego, zarządzanego przez Nadleśnictwo Krasnystaw. W myśl założeń studium gospodarka leśna powinna być prowadzona zgodnie z ich zapisami oraz z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i wartościowych komponentów miejscowego krajobrazu, w szczególności na obszarach objętych przestrzennymi formami ochrony przyrody w granicach gminy.

5.7. Obszary występowania surowców mineralnych chronionych przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz, w przypadku pozytywnego rozpoznania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin w granicach ustanowionych obszarów górniczych. Ustanowienie nowych obszarów i terenów górniczych dopuszcza się na glebach o niskiej przydatności rolniczej (gleby klas V - VI) oraz na terenach leśnych po przeprowadzeniu niezbędnych badań i sporządzeniu wymaganych, zgodnie z przepisami odrębnymi, dokumentacji. Lokalizację nowych obszarów górniczych ogranicza się w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody.

Eksploatacja złóż powinna być prowadzona z zachowaniem wymogów ochrony środowiska. Po zakończeniu eksploatacji należy przeprowadzić rekultywację w kierunkach określonych w wydanych koncesjach.

Jak wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 868), jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Powinien on zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód podziemnych oraz obiektów budowlanych.

6. STREFY UZDROWISKOWE

Na obszarze gminy nie występują uzdrowiska oraz strefy ochrony związane z ich funkcjonowaniem.

7. KRAJOBRAZ KULTUROWY

Ochrona krajobrazu kulturowego gminy Rudnik następuje poprzez realizację zasad uwzględnionych w ramach obowiązujących:

- form ochrony przyrody,
- form ochrony zabytków.

Ustalenia studium dotyczące zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, wraz z określeniem parametrów i wskaźników zabudowy rekomendowanych do wprowadzenia w

planach miejscowych oraz w połączeniu z otoczeniem prawnym dotyczącym ochrony zabytków, zapewniających właściwą i wystarczającą ochronę krajobrazu kulturowego.

8. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami stanowi konstytucyjny obowiązek każdego obywatela, zaś samorząd terytorialny jest zobowiązany do zapewnienia w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych. Na mocy przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz wszelkie inne zinwentaryzowane wartości kulturowe, nie zawsze mające charakter i przymioty zabytku (np. krajobraz). Najwłaściwszy sposób ochrony zabytków należy ustalić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obiekty o szczególnych wartościach kulturowych i historycznych należy chronić poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Studium określa podstawowy kierunek tych działań.

Ochrona konserwatorska ma na celu głównie:

- 1) zachowanie walorów historycznych,
- 2) wyeksponowanie regionalnych odrębności,
- 3) usuwanie elementów zagrażających ochronie i ekspozycji zabytków,
- 4) zachowanie dóbr kultury współczesnej,
- 5) zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem cywilizacyjnym i przestrzennym.

8.1. Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego:

W odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzeni i prowadzenia wszelkich inwestycji winny być podporządkowane wnioskowi i decyzjom konserwatorskim. Dotyczy to również zmian sposobu zagospodarowania terenu, zmian sposobu użytkowania obiektów oraz wtórnych podziałów historycznych założeń.

Obiekty te zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa lubelskiego”

8.2. Dla obiektów znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków

Dopuszcza się zmiany adaptacyjne obiektów, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków gminy Rudnik, po uzgodnieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W przypadku uzasadnionej rozbiórki obiektu, znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków lub gminnej ewidencji zabytków gminy Rudnik, należy wykonać

inwentaryzację architektoniczną i przedłożyć do uzgodnienia z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w celu uzyskania zgody na rozbiórkę.

Obiekty te zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji – nie wpisane do rejestru zabytków woj. lubelskiego”.

8.3. Dla parków i cmentarzy, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków

Zachowanie i rewaloryzacja w oparciu o projekt zaopiniowany przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

8.4. Dla stanowisk archeologicznych, zewidencjonowanych podczas badań archeologicznych przeprowadzonych metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków i wskazanych do ochrony w gminnej ewidencji zabytków

Wyznacza się strefy ochrony archeologicznej dla stanowisk (zabytków) archeologicznych w granicach ich zasięgu określonego na załącznikach graficznych.

W obrębie tych obszarów wszelka działalność inwestycyjna związana z prowadzeniem prac ziemnych (kubaturowa, liniowa, drogowa, pozyskiwanie surowców mineralnych) oraz zmiany w sposobie użytkowania gruntu wymaga uzgodnienia z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków – przed zgłoszeniem lub uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Prowadzenie robót ziemnych, towarzyszących inwestycji w obszarze stanowisk archeologicznych wymaga przeprowadzenia badań archeologicznych, po uprzednim uzyskaniu pozwolenia Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Kto w trakcie prowadzenia prac odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym, powinien postępować zgodnie z przepisami odrębnymi ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Stanowiska archeologiczne zostały oznaczone na rysunkach studium jako „Zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji – nie wpisane do rejestru zabytków woj. lubelskiego”.

9. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

9.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji drogowej

Układ komunikacyjny oprócz pełnienia funkcji obsługi komunikacyjnej jest również elementem kształtującym strukturę przestrzenną obszaru gminy Rudnik. Poprzez dostępność komunikacyjną wyznacza wartość terenu, a poprzez zapewnienie odpowiedniego standardu obsługi komunikacyjnej, stymuluje jego rozwój.

Generalnym celem polityki komunikacyjnej gminy winno być tworzenie poprawnych warunków podróżowania, zapewnienie właściwej obsługi komunikacyjnej mieszkańcom

gminy, stworzenie warunków do rozwoju przestrzennego i ekonomicznego gminy oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Celami tej polityki winny być:

- 1) zapewnienie sprawnych powiązań wewnątrz obszaru gminy, a także układu drogowego gminy z układem drogowym zewnętrznym;
- 2) dbałość o nieobudowywanie obu stron ważnych ciągów drogowych, poprzez odpowiednie kierowanie ruchem budowlanym, lokalizując nową zabudowę w bezpiecznej odległości od dróg publicznych zgodnie obowiązującymi normami;
- 3) uzupełnienie i modernizacja dróg i ulic;
- 4) preferowanie ruchu rowerowego w przemieszczeniach na bliskie odległości w tym rozbudowa systemu ścieżek rowerowych;
- 5) zapewnienie odpowiednich ilości miejsc parkingowych;
- 6) lokalizacja nowego obiektu, rozbudowa, modernizacja, zmiana sposobu użytkowania obiektu lub terenu powinna być uwarunkowana zapewnieniem na terenie inwestycji niezbędnej dla jej prawidłowego funkcjonowania ilości miejsc parkingowych;

Wnioski z analizy i diagnozy stanu istniejącego na obszarze gminy w szczególności dotyczą konieczności przebudowy bądź modernizacji większości dróg, w tym szczególnie w zakresie poprawy parametrów, poprawy bezpieczeństwa i komfortu podróżowania.

Wyznaczone poniżej kierunki rozwoju systemów komunikacyjnych gminy Rudnik, mają na uwadze uwzględnienie wyżej określonych celów polityki komunikacyjnej, a także wniosków z diagnozy stanu istniejącego.

Do układu podstawowego zaliczono wszystkie drogi powiatowe i gminne oraz drogę wojewódzką. Poszczególnym drogom przypisano klasę funkcjonalno-techniczną wskazującą na parametry techniczne, które w wyniku ciągłej i sukcesywnej modernizacji oraz przebudowy układu winny one osiągnąć.

Obsługa komunikacyjna w zakresie transportu terenów generujących ruch ciężki może się odbywać poprzez istniejące drogi, na zasadach uzgodnionych z zarządcą drogi.

Studium zakłada stopniową modernizację nawierzchni wszystkich dróg w obszarze gminy, z dopuszczeniem niezbędnych korekt ich przebiegów w miejscach gdzie przebudowa wymagana jest ze względu na:

- 1) korektę geometrii skrzyżowań;
- 2) budowę dodatkowych obiektów drogowych takich jak:
 - a) zatoki dla autobusów, busów,
 - b) chodniki,
 - c) ścieżki rowerowe,
 - d) elementy oznakowania i sygnalizacji.

9.2. Drogi Wojewódzkie

Zalecane parametry dla w/w dróg głównych (**klasa G**) to: szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających – min. 25,0 m - po 12,5 m od osi jezdni. Zalecana odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni powinna wynosić:

- 1) na terenie zabudowanym – min. 8,0 m,

- 2) poza terenami zabudowanymi- min. 20 m,

9.3. Drogi Powiatowe

Zalecane parametry dla w/w dróg zbiorczych (**klasa Z**) to: szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających – 20,0 m - po 10 m od osi jezdni. Zalecana odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni powinna wynosić:

- 3) na terenie zabudowanym – min. 8,0 m,
- 4) poza terenami zabudowanymi- min. 20 m,

Drogi powiatowe (**klasa L**) winny posiadać pas drogowy w liniach rozgraniczających o szerokości 15,0 m - po 7,5 m od osi jezdni, a zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni winny wynosić:

- 1) na terenie zabudowanym - min. 8,0 m,
- 2) poza terenami zabudowanymi - min. 20,0 m.

W przypadku gdy pas drogowy (działka drogi) jest szerszy niż określony liniami rozgraniczającymi drogi należy określić linie rozgraniczające w granicy działki pasa drogowego i działek prywatnych.

Wyżej omówiony układ podstawowy, którego przebiegi obrazuje rysunek Studium, wymaga dostosowania parametrów technicznych do pełnionych funkcji i wymogów klasy technicznej. Modernizację układu, mając na uwadze wyżej proponowane kategorie i zalecane parametry techniczne, należy realizować w oparciu o przepisy odrębne (obecnie jest to Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie).

9.4. Drogi Gminne

Układ uzupełniający tworzą drogi gminne (**klasa – D**) i drogi wewnętrzne, z których tylko ważniejsze zostały pokazane na rysunku Studium.

Drogi gminne (**klasy D**) powinny posiadać parametry klasy drogi dojazdowej (D), nawierzchnię twardą. Zalecana szerokość pasa drogowego w liniach rozgraniczających 10,0 m na terenie zabudowanym, 15,0 m – na terenie niezabudowanym. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni winny wynosić:

- 1) na terenie zabudowanym - min. 6,0 m,
- 2) poza terenami zabudowanymi - min. 15,0 m.

Drogi wewnętrzne mogą posiadać zróżnicowane parametry techniczne w zależności od uwarunkowań i przypisanej funkcji w obsłudze obszaru gminy. Zaleca się dla nich minimalną szerokość pasa komunikacyjnego = 6,0 m.

9.5. Komunikacja rowerowa i piesza

Ścieżki spacerowe i rowerowe należy wyznaczać w powiązaniu z układem zewnętrznym. Wskazaniem byłoby wyznaczenie ścieżek rowerowych w ramach każdej

modernizowanej lub nowo wyznaczonej drogi publicznej. W ustaleniach miejscowych planów powinny znaleźć się zapisy dopuszczające budowę tras rowerowych w obrębie linii rozgraniczających dróg lub niezależnych od układu komunikacji samochodowej,

Podsumowując ,dalszy rozwój Gminy Rudnik w dużej mierze uwarunkowany jest rozwojem komunikacji wewnętrznej w optymalny sposób wykorzystującej istniejące zasoby komunikacyjne i zapewniającej właściwe powiązania układu komunikacyjnego gminy z układem zewnętrznym na poziomie zgodnym z potrzebami wynikającymi ze strategii rozwoju gospodarczego gminy przy założeniu:

- 1) poprawy systemu funkcjonowania obsługi wewnętrznej w tym przede wszystkim bezpieczeństwa ruchu,
- 2) ograniczeniu zagrożeń środowiskowych w tym głównie hałasu i zanieczyszczenia powietrza,
- 3) dalszej przebudowy i modernizacji dróg gminnych w celu zmiany nawierzchni na bitumiczną,
- 4) budowy nowych dróg i ścieżek rowerowych uzupełniających istniejący układ komunikacyjny.

9.7. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego

9.7.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

W niniejszym Studium tereny przeznaczone dla zabudowy wyznacza się w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- 1) wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- 2) wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach dopuszczonych w Studium do zabudowy;
- 3) ustala się wyprzedzającą lub równoległą rozbudowę sieci wodociągowej w stosunku do realizacji nowej zabudowy;
- 4) wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- 5) obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

9.7.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

Wyposażenie w sieć kanalizacji sanitarnej występuje jedynie w miejscowości Rudnik. Podstawowym celem polityki w zakresie gospodarki ściekowej jest w miarę możliwości rozbudowa, przebudowa, modernizacja systemu kanalizacyjnego oraz oczyszczalni ścieków w Rudniku. Należy również dążyć do ograniczenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych płynących przez obszar gminy oraz ochronę wód podziemnych zalegających na tym obszarze.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i sieci kanalizacji sanitarnej:

- 1) rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy wiejskiej przy uwzględnieniu uwarunkowań ekonomicznych takich inwestycji;

- 2) budowa indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków jako rozwiązania alternatywnego lub preferowanego w przypadku terenów zabudowy rozproszonej;
- 3) obiekty, z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej winny być do niej podłączone;
- 4) wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
- 5) zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych;
- 6) nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich powinny być gromadzone w dostosowanych do tego zbiornikach;

9.7.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych

W obecnej chwili gmina Rudnik nie posiada kanalizacji deszczowej. Na całym obszarze wody opadowe odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Wody opadowe z większości dróg publicznych odprowadzane są do rowów odwadniających a następnie kierowane do lokalnych rzek, cieków lub zbiorników wodnych. Wody opadowe odprowadzane w ten sposób nie są podczyszczane.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków deszczowych:

- 1) rozbudowa i modernizacja systemu rowów odwadniających;
- 2) dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu i wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- 3) postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu.

Sposób odprowadzania wód deszczowych powinien wykluczać ich stagnację, niekontrolowany spływ do odbiorników oraz na tereny przyległe.

9.7.4. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenie w ciepło i gaz

Na obszarze gminy Rudnik nie ma zorganizowanej gospodarki w zakresie zaopatrzenia i pokrycia potrzeb cieplnych mieszkańców. Powyższe potrzeby pokrywane są z lokalnych źródeł ciepła - kotłownie wbudowane (indywidualne), bądź tradycyjne ogrzewanie piecowe. Tego typu rozproszone źródła niskiej emisji powodują w okresach grzewczych znaczny wzrost poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

Aktualnie nie planuje się żadnych inwestycji związanych z budową sieci ciepłowniczej ogólnodostępnej dla wszystkich mieszkańców gminy. Zaopatrzeniem w ciepło własnych obiektów zajmuje się bezpośrednio sama gmina.

W Studium postuluje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- 1) wymianę dotychczasowego systemu budynków użyteczności publicznej na kotłami na biomasę typu zrębka, czy pellet, mogącymi współpracować z instalacjami solarnymi wspomagającymi produkcję ciepłej wody użytkowej w tych obiektach.
- 2) wprowadzanie systemów solarnych wspomagające produkcję c.w.u. i c.o. (zarówno na obiektach gminnych, jak i prywatnych)

- 3) zastosowanie technologii grzewczych pozwalających na zmianę obecnie stosowanego paliwa na przyjazne dla środowiska i energooszczędne;
- 4) wymiana tradycyjnej sieci na preizolowaną;
- 5) wymiana instalacji wewnętrznych CO i CW oraz wyposażenie w regulatory pogodowe, regulatory ciśnień oraz liczniki indywidualnego zużycia energii cieplnej;
- 6) modernizacja indywidualnych kotłowni węglowych;
- 7) należy dążyć do zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez postępującą termomodernizację budynków;
- 8) ograniczenie pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu

Obszar gminy nie jest zasilany w gaz przewodowy. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz płynny z butli gazowych, napełnianych w wielu punktach na terenie całej gminy.

Jednocześnie według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego w części kierunkowej w rozdziale dotyczącym rozwoju infrastruktury gazowej, w tym sieci dystrybucyjnej w województwie lubelskim, przedstawiono koncepcję projektowanej sieci gazowej. Przez gminę Rudnik miałby przebiegać odcinek relacji Izbica-Turobin-Zakrzew, służący do przesyłania i dystrybucji paliw gazowych wysokiego ciśnienia, z odejściem w kierunku południowym od wsi Międzyzlas do projektowanej stacji gazowej w gminie Radecznicza. Gazociąg ten został oznaczony na rysunku studium (Zał. nr 2) jako „Projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia”.

Gazyfikacja gminy Rudnik jest jednak uwarunkowana techniczno-ekonomiczną opłacalnością inwestycji. W sieci wysokiego ciśnienia istnieją duże rezerwy przesyłowe, które zapewniają bezpieczeństwo dostaw gazu do potencjalnych odbiorców, którzy zostaną podłączeni do sieci gazowej w przyszłości.

Ze względu na zbyt małe prognozowane zapotrzebowanie na gaz na terenie Gminy Rudnik, nie zostały dotąd wykonane żadne działania związane z rozpoczęciem budowy sieci gazowej na terenie gminy.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w gaz:

- a) warunki techniczne jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami;
- b) w liniach rozgraniczających drogi publiczne i niepubliczne stanowiących dostęp z terenów z zabudową mieszkaniową do dróg publicznych, należy rezerwować trasy dla sieci gazowej;
- c) linia ogrodzeń powinna przebiegać min. 0,5 m od gazociągu;
- d) dla urządzeń liniowych uzbrojenia przebiegającego przez tereny działek ustala się konieczność zapewnienia dostępu w celu wykonywania bieżących konserwacji i napraw;
- e) gazyfikacja będzie możliwa przy spełnieniu kryteriów technicznych oraz ekonomicznej opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z przedsiębiorstwem gazowniczym.

9.7.5. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Dopuszcza się użytkowanie zgodne z przeznaczeniem terenu, przy uwzględnieniu następujących ogólnych wytycznych:

- 1) Zakaz nasadzeń trwałej zieleni wysokiej pod liniami elektroenergetycznymi w odległościach wynikających z przepisów odrębnych,
- 2) Budowa i rozbudowa budynków i budowli wymaga zachowania warunków bezpieczeństwa w tym minimalnych dopuszczalnych odległości od elementów znajdujących się pod napięciem oraz zachowania wymagań dotyczących dopuszczalnego natężenia pola elektromagnetycznego emitowanego przez linię wysokiego napięcia 110 kV oraz linii 220 kV,
- 3) Lokalizacja nowych budynków i budowli nie może ograniczać dostępu sprzętem budowlanym do stanowisk słupowych,
- 4) Dla istniejących oraz planowanych urządzeń elektroenergetycznych należy zapewnić możliwość dojazdu oraz dostępu dla ich zarządcy celem prowadzenia eksploatacji, modernizacji i przebudowy,
- 5) Dla istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej należy wyznaczyć strefy oddziaływania pól elektromagnetycznych dwustronnie od osi poszczególnych linii energetycznych, w których powinien obowiązywać zakaz lokalizacji zabudowy,
- 6) Przy zmianie rzędnych wysokościowych terenu, przy istniejącej infrastrukturze elektroenergetycznej należy zachować odległości pionowe od istniejących urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z normami przyjętymi w PGE Dystrybucja S.A.,
- 7) Zaopatrzenie w energię elektryczną nowych odbiorców odbywać się będzie z istniejących i planowanych sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych SN/nN na podstawie Warunków Przyłączenia określonych przez zarządcę sieci,
- 8) W pasach drogowych należy przewidzieć miejsce pod infrastrukturę techniczną, w tym sieci elektroenergetyczne SN i nN. W zależności od zapotrzebowania na moc należy przewidzieć miejsce lub teren pod stacje transformatorowe SN/nN, w ilości wynikających z potrzeb,
- 9) Na terenach przeznaczonych pod lokalizację elektrowni fotowoltaicznych dla przebiegających sieci elektroenergetycznych, należy zachować wymogi wynikające z Polskich Norm. W obrębie 4 m od zewnętrznego obrysu słupa - naziemnych części fundamentów nie należy montować paneli fotowoltaicznych, ponadto powinien zostać zachowany nieutrudniony dostęp do słupów związany z bieżącą eksploatacją oraz usuwaniem awarii,
- 10) W przypadku zaistnienia kolizji planowanych obiektów z sieciami elektroenergetycznymi, sieci te mogą podlegać przebudowie w uzgodnieniu z przedsiębiorstwem sieciowym na koszt inicjatora zmian.

Dla sieci najwyższych napięć - **NN** przewiduje się:

- 1) Prowadzenie prac eksploatacyjnych, remontowych i modernizacyjnych,
- 2) Zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach, odstąpienia od tej zasady może udzielić Właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych,

- 3) Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- 4) Lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- 5) Zakaz tworzenia hałd, nasypów oraz sadzić roślinność wysoką pod linią oraz w odległości 6,0 m dla linii 220 kV, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron),
- 6) Dopuszczenie odbudowy, rozbudowy, przebudowy linii oraz ewentualną przyszłościową budowę nowej linii na jej miejscu. Realizacja inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowych miejscach,
- 7) W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych w pobliżu linii należy upewnić się, że odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN, określana jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi linii, nie jest mniejsza niż trzykrotna średnica koła ($3xd$) zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej,
- 8) W przypadku realizacji zadań, przez inne podmioty, związanych z remontem, modernizacją lub budową infrastruktury krzyżującej istniejące linie należy zgłosić fakt do zarządcy sieci celem uzgodnienia warunków kolizji i realizacji prac budowlanych.

Dla sieci wysokiego napięcia - **WN** przewiduje się:

- 1) Możliwość remontu, modernizacji i rozbudowy zależnie od potrzeb,
- 2) Strefa wolna od zabudowy wynosi:
 - a) pas szerokości 36,0 m (po 18,0 m od osi linii)
- 3) Strefa wolna od zalesień wynosi:
 - a) pas szerokości 20,0 m (po 10,0 m od osi linii),
- 4) W pozostawionych pasach dopuszcza się sadzenia pod linią drzew nie przekraczających 2,0 m oraz pozostawienie powierzchni niezalesionej w odległości co najmniej 4,0 m od słupa.

Dla sieci średniego napięcia - **SN** i niskiego napięcia - **nN** przewiduje się:

- 1) Możliwość remontu, modernizacji i rozbudowy zależnie od potrzeb,
- 2) Lokalizacja obiektów w pobliżu czynnych linii elektroenergetycznych może odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych, tj. przy zachowaniu odpowiednich odległości,
- 3) Strefa wolna od zabudowy dla projektowanych i istniejących linii winna wynosić odpowiednio:
 - b) dla linii napowietrznych SN 15kV – pas o szerokości 12m (po 6,0m od osi linii)
 - c) dla linii kablowych SN 15kV – pas o szerokości 2m (po 1,0 m od osi linii),
 - d) dla linii napowietrznych 0,4kV – pas o szerokości 5m (po 2,5m od osi linii),
 - e) dla linii kablowych 0,4kV – pas o szerokości 1m (po 0,5m od osi linii),
- 4) Strefa wolna od nasadzeń drzew wysokich wzdłuż linii elektroenergetycznych wynosi odpowiednio:

- a) dla linii napowietrznych SN 15kV – pas o szerokości 13m (po 6,5m od osi linii),
 - b) dla linii napowietrznych 0,4kV – pas o szerokości 3m (po 1,5 m od osi linii),
 - c) dla linii kablowych 15kV oraz 0,4kV – pas o szerokości 3m (po 1,5m od osi linii).
- 5) W pozostawionym pasie dopuszcza się sadzenie po linię drzew nie przekraczających wysokości 2,0 m oraz pozostawienie powierzchni niezalesionej w odległości co najmniej 4,0 m od słupa.

9.7.6. Kierunki rozwoju i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami

W odniesieniu do gospodarki odpadami ustala się gospodarowanie odpadami komunalnymi w ramach Regionu Centralno-Wschodniego, zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Odpadami Komunalnymi Województwa Lubelskiego i przepisami szczegółowymi.

9.7.7. Kierunki rozwoju telekomunikacji

Ze względu na rozwój technologii telekomunikacyjnej – zwłaszcza technik cyfrowych i połączeń światłowodowych można przyjąć konieczność rozbudowy i modernizacji istniejących sieci – zależnie od potrzeb.

Nie ustala się w niniejszym studium zakazów w zakresie lokalizacji obiektów telekomunikacji i łączności publicznej.

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Dla nieokreślonego okresu funkcjonowania Studium wyznaczenie tych obszarów jest trudne i wręcz niecelowe. Lista takich inwestycji na najbliższy okres została sformułowana dla gminy Rudnik w Strategii Rozwoju Gminy oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy z dnia 29 grudnia 2016 r, zmienionej Uchwałą Nr XXVII/116/2017 Rady Gminy Rudnik z dnia 13 lutego 2017 roku.

W tych dokumentach w ramach ważniejszych inwestycji wyszczególniono między innymi:

- 1) Budowa, modernizacja, remont infrastruktury drogowej, chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego,
- 2) Budowa, modernizacja, remont infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej,
- 3) Rozwój energetyki słonecznej,
- 4) Budowa, modernizacja, remont i wyposażenie infrastruktury służącej zachowaniu zasobów przyrodniczych,
- 5) Rewitalizacja terenów zdegradowanych,
- 6) Budowa, modernizacja, remont i wyposażenie obiektów ochrony zdrowia,
- 7) Rozwój, infrastruktury turystycznej (m.in. ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne,
- 8) Budowa, modernizacja, remont i wyposażenie wiejskich świetlic, obiektów sportowych, obiektów ochrony PPoŻ, obiektów służących rozwojowi kultury i zachowaniu dziedzictwa narodowego

Z uwagi na ilość i skalę obszarów lokalizacji inwestycji celu publicznego nie wprowadza się oznaczeń graficznych na rysunku Studium.

11. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Na terenie gminy Rudnik nie występują zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim oraz inne zadania inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (wymienione w rozdz. VIII Planu Zagospodarowania Województwa Lubelskiego przyjętego Uchwałą Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r.).

12. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W studium nie wyznacza się obszarów wskazanych do przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

W ramach gospodarowania przestrzenią, na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W Studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej z obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie nakłada się obowiązku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wydobywania kopaliny ze złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Majdan Średni.

13. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Studium nie wyznacza nowych obszarów, dla których zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na rysunku Studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” zaznaczono grunty wymagające zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne – „**Granica obszarów wymagających zmian przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne**”, znajdujące się w obrębie terenów osadnictwa wiejskiego.

W obszarze gminy w granicach stref rozwoju zabudowy poszczególnych miejscowości mogą również występować obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Związane jest to z ustaleniami Studium, które dopuszczają na etapie opracowania miejscowego planu wydzielenie terenów o innych funkcjach, celem uzupełnienia przeznaczenia wiodącego ustalonego w Studium. W związku z powyższym doprecyzowanie zakresu przestrzennego oraz powierzchni tych obszarów będzie następować w toku przygotowania wniosków o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele

nierolnicze i nieleśne w procesie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

14. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenach gminy Rudnik nie występują udokumentowane obszary zagrożone powodzią. Jednocześnie w dolinach rzeki Łętowni, Rakówki, Werbki i innych cieków oraz lokalnych obniżeniach, może występować realne zagrożenie podniesieniem się poziomu wód powierzchniowych i podziemnych (np. spowodowane ulewnymi deszczami, wiosennymi roztopami) prowadzące w konsekwencji do wystąpienia podmokłości, a nawet zalania wodą. W przypadku obszarów o podwyższonym zwierciadle wód gruntowych (do 2 m p.p.t.) na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się wprowadzenie nakazu stosowania rozwiązań zabezpieczających przed przedostaniem się wód powodziowych do wnętrza obiektu budowlanego.

Dla zachowania stosunków wodnych i odwodnienia obszaru strategiczne znaczenie ma utrzymanie istniejącego układu cieków oraz rowów. Nakazuje się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób zapobiegający zarówno podtopieniom jak i suszy oraz zmiany poziomu wód gruntowych. Do wyżej wymienionych działań należy zaliczyć w szczególności: budowę zbiorników retencyjnych z wtórnym wykorzystaniem wód, budowę systemów rozsączających wód (odprowadzająco - rozsączających).

Na terenie gminy Rudnik nie występują udokumentowane obszary narażone na procesy osuwania się mas ziemnych.

15. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W granicach gminy Rudnik nie występują obszary i obiekty, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W granicach gminy Rudnik nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.

17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Do obszarów wymagających **przekształceń i rehabilitacji** należy zaliczyć dwa podobszary wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Rudnik na lata 2017-2023 (Uchwała Nr XXXI/139/2017 Rady Gminy Rudnik z dnia 30 maja 2017 r.) sporządzonego w oparciu o ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym:

- 1) **Obszary zdegradowane** - obszar sołectwa Płonka, Rudnik, Bzowiec, Mościska, Maszów, Równianki na których zauważalna jest wyraźnie gorsza sytuacja społeczna niż średnia w Gminie oraz na którym współwystępują gorsze wskaźniki problemów gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych;
- 2) **Obszar rewitalizacji** – obszar sołectwa Płonka, gdzie występuje szereg negatywnych zjawisk społecznych, w tym m.in. sołectwo jest jednym z obszarów Gminy, o największej liczbie osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu bezrobocia i ubóstwa oraz charakteryzującym się obniżonym poziomem bezpieczeństwa, wyrażającym się w dużej liczbie przypadków przestępstw i wykroczeń. Na obszarze współwystępują też inne negatywne zjawiska: obniżona jakość środowiska (duża ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia znajduje się na obszarze sołectwa, występujące obszary dzikich wysypisk śmieci); brak sieci kanalizacyjnej; zły jakości infrastruktura drogowa; obiekty kultury, obiekty kultury fizycznej i rekreacji, obiekty użyteczności publicznej, tereny publiczne, wymagające poniesienia najpilniejszych nakładów finansowych, aby nadal mogły prawidłowo pełnić swoje funkcje.

Powyższe obszary zostały ukazane na mapie Kierunku Zagospodarowania Przestrzennego (Załącznik 2 do uchwały) jako „Obszary zdegradowane” oraz „Obszary wymagające rewitalizacji”.

Pojęcie **rekułtywacji** odnosi się do przywrócenia terenom zniszczonym działalnością człowieka ich pierwotnego charakteru. Terenami wymagającymi rekułtywacji są obszary otwarte, silnie zdegradowane pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

Tereny wymagające **rekułtywacji** na terenie gminy Rudnik to wyrobiska poeksploatacyjne. Tereny, które uległy przekształceniu w wyniku eksploatacji górniczej lub wydobywczej podlegają obowiązkowej rekułtywacji wynikającej z ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 868).

W granicach gminy Rudnik nie wyznacza się obszarów wymagających **remediacji**.

18. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Terenami zamkniętymi w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych. W granicach gminy Rudnik nie występują tereny zamknięte.

19. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Obszar funkcjonalny jest to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

Samorząd Gminy Rudnik dnia 20 maja 2017 r. uchwałą nr XXXI/139/2017 przyjął Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2023. W powyższym dokumencie w ramach wskazanego obszaru rewitalizacji wskazano na natężenie negatywnych zjawisk przestrzenno-

funkcjonalnych. Zdiagnozowano luki w infrastrukturze kulturalnej i rekreacyjnej, na które środkiem zaradczym ma być modernizacja istniejących budynków oraz dla terenów publicznych (w Parku Dworskim w Płonce) ustalono m.in. konieczność uporządkowania drzewostanu czy wykonania chodników. Ponadto pozostałe, opisane w dokumencie negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, środowiskowe i techniczne nie są szczególnymi zjawiskami z zakresu gospodarki przestrzennej. Ustalenia niniejszego elaboratu Studium wpisują się w mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

W związku z brakiem występowania konfliktów przestrzennych oraz planistycznego charakteru negatywnych zjawisk, na terenie gminy Rudnik nie określono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

20. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (W TYM O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW), A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.

Studium zakłada możliwość rozwoju działalności związanych z pozyskaniem energii ze źródeł odnawialnych mocy przekraczającej 100 kW w granicach terenów oznaczonych na rysunku Studium (załącznik nr 2) - „Tereny przeznaczone pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z maksymalną dopuszczalną strefą oddziaływania”. Miejsce lokalizacji takiej inwestycji wraz ze strefą oddziaływania ponadnormatywnego, powinna zamknąć się w granicach, do których inwestor posiada tytuł prawny.

Produkcja energii będzie się odbywać z użyciem następujących typów instalacji:

- 1) biogazowni,
- 2) kotłowni, siłowni elektrycznych z wykorzystaniem biomasy,
- 3) upraw roślin dla pozyskania biomasy dla celów energetycznych,
- 4) ogniw fotowoltaicznych,
- 5) pomp ciepła i innych.

Zakłada się prowadzenie działalności w tej dziedzinie zarówno w formie poprzez budowę instalacji wymienionych typów jak i systemów hybrydowych, wykorzystujących więcej niż jedno źródło energii odnawialnej lub jako instalacji wspomagających systemy zasilane konwencjonalnie.

V. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST.1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 2 USTAWY

Koncepcję rozwoju gminy Rudnik określoną w niniejszym studium opracowano na podstawie uwarunkowań o zakresie problemowym wyczerpującym zagadnienia wyszczególnione w art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przeanalizowano uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne, kulturowe, lokalne i zewnętrzne

powiązania komunikacyjne, elementy infrastruktury technicznej i społeczno-gospodarczej, a także zamierzenia regionalnych organów administracji publicznej i wskazania władz samorządu lokalnego.

Generalnie, jako zasadę naczelną przyjęto ochronę i rozwój oraz przekształcenia i intensyfikację istniejących procesów i zjawisk. Rozproszenie terenów przeznaczonych do zabudowy na obszarze gminy, głównie o funkcjach osadnictwa wiejskiego o niskiej intensywności z udziałem części południowo-wschodniej rekreacji indywidualnej nakazuje przyjąć dążenie do ich koncentracji i tworzenia zwartych przestrzennie zespołów tej zabudowy z obowiązkiem ich sukcesywnego wyposażania w urządzenia infrastruktury technicznej. Jest to proces bardzo odległy w czasie, ale musi być procesem celowym i podporządkowanym określonym zasadom. Dlatego też należy stopniowo, ale konsekwentnie obejmować planami miejscowymi kolejne tereny, bilansując jednocześnie potrzeby w zakresie uzbrojenia i budowy dróg dojazdowych.

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2017, poz. 1073), studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w elaboracie Studium, zarówno w części tekstowej, jak i na rysunkach wyrażają kierunki polityki przestrzennej gminy, które nie są jednak ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów.

W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów, to znaczy, że określone na rysunkach przeznaczenie terenów oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną. Może i musi być uzupełnione innymi funkcjami, które jednak nie mogą być przeciwstawiane funkcji dominującej i pogarszać warunki koegzystencji.

Określenia:

- Tereny zabudowy usługowej,
- Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej,
- Itd.

dotyczą wiodących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być lokalizowane inne funkcje dopuszczalne niewchodzące w kolizję lub w konflikt z funkcją podstawową. Każda działalność, z wyłączeniem inwestycji realizujących cele publiczne, w tym telekomunikacji i łączności publicznej, nie może swoją uciążliwością wykraczać poza granice użytkowanej działki.

Ostateczne ustalenia granic terenów przeznaczonych do zabudowy będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy Rudnik. Studium stanowi podstawowy

dokument systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy mimo, iż nie jest ono aktem prawa miejscowego.

Niniejsze opracowanie sporządzono na podstawie Uchwały Nr XXXII/144/2017 z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudnik.

Obowiązujące dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik, uchwalone w 2002 r. Uchwałą Rady Gminy Rudnik Nr XLI/182/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. ze zmianami, zostało opracowane na podstawie nieobowiązujących już przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z wynikami analiz przeprowadzonymi na potrzebę „Oceny aktualności planów miejscowych oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rudnik” (z 2017 r.), istnieje potrzeba doprowadzenia dokumentów planistycznych do aktualnego stanu prawnego. Obecnie opracowana zmiana studium sporządzana jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1073) i Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 Nr 118, poz. 1233).

Zakres zmian dotyczący ogółu ustaleń studium i nowe uwarunkowania prawne skłoniły sporządzającego studium do opracowania go na nowo oraz zredagowania całości dokumentu zgodnie z wymaganiami obecnie obowiązujących przepisów.

W związku ze zmianą redakcji studium, przyjęto inne niż dotychczas oznaczenia terenów, nieco inną ich strukturę, odpowiadającą wymogom nowych przepisów i praktyce sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Procedura sporządzania studium przeprowadzona została zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności zebrane wnioski, opiniowanie, uzgodnienia, publiczna dyskusja nt. przyjętych rozwiązań i modyfikacje zapisów elaboratu studium uzasadniają także przyjęte rozwiązania.

VIII. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Opracowany dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne gminy.

Podczas kolejnych etapów sporządzania studium analizie poddano istniejące dokumenty planistyczne i strategiczne, opracowania statystyczne oraz wnioski złożone przez mieszkańców, lokalnych inwestorów i zawiadomione instytucje. W ten sposób zidentyfikowane zostały potrzeby społeczności lokalnej, przedsiębiorców i organów władzy publicznej.

Zebrane informacje posłużyły do ustalenia stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,

potencjału demograficznego, ekonomicznego i gospodarczego gminy oraz sytuacji na rynku pracy i problemów związanych z bezrobociem.

Przeprowadzona analiza dokonanych ustaleń pod kątem możliwości kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik stanowi podstawę do określenia kierunków jej rozwoju oraz rozpoznania predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Wyznaczone nowe tereny inwestycyjne stanowią spełnienie potrzeb mieszkańców w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, usługowe i gospodarcze, uwzględniają uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony wszystkich elementów środowiska. Studium zawiera ponadto wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w sposób zapewniający ich ochronę przed degradacją.

Przeprowadzona w przedmiotowym dokumencie wieloaspektowa analiza stanu i funkcjonowania przestrzeni gminy Rudnik wskazuje na możliwość kontynuacji dotychczasowych funkcji i kierunków rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz wzrostu aktywizacji dotychczas słabo rozwiniętych funkcji (działalność pozarolnicza, rekreacyjna, turystyczna) w celu zagwarantowania całościowego rozwoju gminy Rudnik.